

EUROOPA KESKPANK

EUROSÜSTEEM

Majandusülevaade

4 / 2016

Sisukord

Majandusareng

Ülevaade	2
1 Väliskeskond	5
2 Finantsareng	10
3 Majandusaktiivsus	14
4 Hinnad ja kulud	18
5 Raha ja laenud	22
6 Eelarve areng	27

Infokastid

1 Madala naftahinna mõju maailmamajandusele	29
2 Likviidsuskeskkond ja rahapoliitilised operatsioonid 27. jaanuarist kuni 26. aprillini 2016	33
3 Madalad intressimäärad ja kodumajapidamiste puhas intressitulu	38
4 Esimesed kogemused euroala SKP kvartaalse kiirhinnangu varasema avaldamisega	41
5 2016. aasta Euroopa poolaasta raames riikidele antud eelarvepoliitilised soovitused	45

Artiklid

Käesolevast majandusülevaatest on välja jäetud kaks artiklit, mida saate lugeda inglise keeles EKP kodulehelt.

Statistika

S1

Majandusareng

Ülevaade

EKP nõukogu andis 2. juunil 2016 oma rahapoliitikat käsitleval koosolekul hinnangu, et märtsi alguses vastu võetud ulatuslikud otsused toetavad euroala majanduse taastumise tempot ja soodustavad inflatsiooni naasmist 2% tasemest allapoole, kuid selle lähedale. EKP meetmed vähendavad endiselt krediidikulukust ja aitavad tugevdada krediidiloomet. Euroala majandus elavneb sammhaaval. Eeldatakse, et peale juba arvesse võetud hoogustava mõju saadakse rahapoliitilisi lisastiimuleid ka alles rakendatavatest rahapoliitilistest meetmetest, nimelt ettevõtlussektori varaostukavast ja uutest suunatud pikemaajalistest refinantseerimisoperatsioonidest, ning need lisastiimulid aitavad majanduskasvu ja inflatsiooni väljavaadet ohustavaid riske veelgi tasakaalustada. Praeguses olukorras on tähtis tagada, et väga aeglane inflatsioon ei avaldaks teisest mõju palga- ja hinnakujundusele. EKP nõukogu jälgib tähelepanelikult hinnastabiilsuse väljavaate arengut ning kavatseb oma eesmärgi saavutamise nimel tegutseda kõiki tema pädevuses olevaid vahendeid kasutusele võttes.

Majandus- ja rahapoliitiline hinnang EKP nõukogu 2. juuni 2016. aasta koosoleku ajal

Maailmamajanduse kasv jäi 2016. aasta esimeses kvartalis loiuks. Edaspidi peaks üleilmne aktiivsus suurenema jätkuvalt tagasihoidlikus tempos. Madalad intressimäärad, tööturgude olukorra paranemine ja kasvav kindlustunne toetavad arenenud riikide väljavaadet. Seevastu arenevate riikide väljavaade on endiselt ebakindlam, sest Hiina majanduskasv aeglustub ning tooret eksportivad riigid kohanduvad madalamate toormehindadega.

Märtsi algusest juuni alguseni muutusid euroala ja üleilmsete finantsturgude tingimused stabiilsemaks. Oodatust paremad üleilmsed majandusnäitajad, naftahinna edasine taastumine ning rahapoliitilised lisastiimulid euroalal toetasid riskantsete varade hindu. Selle tulemusena tõusid euroala aktsiahinnad vaatlusperioodil mõõdukalt, samal ajal kui eurosüsteemi ettevõtlussektori varaostude väljakuulutamise pani mittefinantsettevõtete emiteeritud võlakirjade tulususe vahe märksa kiiremini vähenema. Euroala riigivõlakirjade pikaajaline tulusus kahanes mõnevõrra, kajastades igakülgset üleilmset pikaajalist tulususe muutusi. Valuutaturgudel kallines euro veidi.

Euroala majanduse taastumine jätkub. Euroala SKP reaalkasv hoogustus 2016. aasta esimeses kvartalis märgatavalt. Kasvu toetab endiselt sisenõudlus ja püüakse nõrga eksporti. Viimased andmed osutavad teises kvartalis pidevale kasvule, ehkki see on ilmselt aeglasem kui esimeses kvartalis.

EKP nõukogu eeldab, et edaspidi peaks majanduse taastumine jätkuma mõõdukas, ent ühtlases tempos.

Sisenõudlust toetab endiselt rahapoliitiliste meetmete mõju ülekandumine reaalmajandusse. Soodsad rahastamistingimused ja ettevõtete kasumlikkuse paranemine edendavad ka tulevikus investeringuid. Pealegi aitavad püsiv tööhõive kasv, millele tulevad kasuks ka varasemad struktuurireformid, ning endiselt suhteliselt madal naftahind suurendada veelgi kodumajapidamiste tegelikku kasutatavat tulu ja eratarbimist. Lisaks on euroala eelarvepoliitiline kurss veidi ekspansiivne. Samal ajal pärsivad euroala majanduse elavnemist endiselt kesised kasvuväljavaated arenevatel turgudel, bilansside kohandamise vajadus mitmes sektoris ja loidus struktuurireformide rakendamisel.

Eurosüsteemi ekspertide 2016. aasta juuni makromajanduslikus ettevaates euroala kohta nähakse ette, et SKP aastane reaalkasv kiireneb 2016. aastal 1,6% ning 2017. ja 2018. aastal 1,7%.

Võrreldes 2016. aasta märtsi EKP ekspertide makromajandusliku ettevaatega on SKP reaalkasvu prognoosi 2016. aastaks ülespoole korrigeeritud, kuid 2017. ja 2018. aasta puhul on see jäetud üldjoontes samaks. EKP nõukogu hinnangul ohustavad euroala majanduskasvu väljavaadet endiselt langusriskid, ent tänu võetud rahapoliitilistele meetmetele ja eelseisvatele stiimulitele on riskide tasakaalustatus paranenud. Langusriskid on ikka veel seotud üleilmse majanduse arenguga, Briti peatse rahvahääletusega ELi liikmesuse üle ja muude geopoliitiliste riskidega.

Eurostati kiirhinnangu kohaselt oli euroala aastane ÜTHI-inflatsioonimäär 2016. aasta mais -0,1%.

Madalas inflatsioonitasemes kajastub energiahindade varasem langus. Praeguste naftafutuuride hindade põhjal jääb inflatsioonimäär ka lähikuudel väga madalaks või negatiivseks. 2016. aasta teisel poolel hakkab see tõusma suure osas energiahindade aastakasvule avalduva baasefekti mõju tulemusel. EKP rahapoliitiliste meetmete ja majanduse eeldatava elavnemise toel peaks inflatsioonimäär 2017. ja 2018. aastal taastumist jätkama.

Eurosüsteemi ekspertide 2016. aasta juuni makromajanduslikus ettevaates euroala kohta eeldatakse, et aastane ÜTHI-inflatsioon on 2016. aastal 0,2%, 2017. aastal 1,3% ja 2018. aastal 1,6%.

Võrreldes 2016. aasta märtsi EKP ekspertide makromajandusliku ettevaatega on ÜTHI-inflatsiooni väljavaadet 2016. aastaks veidi ülespoole korrigeeritud, mis kajastab hiljutist naftahinna tõusu, ning 2017. ja 2018. aasta puhul on see jäänud üldjoontes samaks.

Alates 2014. aasta juunist rakendatud rahapoliitilised meetmed on kogu euroalal laenuvooge selgelt parandanud.

Laia rahapakkumise kasv aeglustus aprillis veidi, ent on jäänud jõuliseks. Laenukasv jätkas sammsammulist taastumist. Laia rahapakkumist tõukasid jällegi tagant esmajoones riigisisesed rahaloomeallikad. Madalad intressimäärad, samuti EKP suunatud pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide ja laiendatud varaostukava mõju toetavad endiselt rahapakkumise ja laenuünaamikat. Pangad on oma soodsate rahastamistingimuste toel hakanud laenuintresse vähendama ja laenukasvu taastumine saab jätkuvalt jõudu paranenud laenuitingimustest. Mittefinantsettevõtetele pakutava välisrahastamise aastane koguvoog on hinnangute järgi 2016. aasta esimeses kvartalis veidi kiirenenud. Kokkuvõttes on alates 2014. aasta juunist rakendatud rahapoliitilised meetmed ettevõtete ja kodumajapidamiste laenuitingimusi märgatavalt

parandanud ja tänavu märtsis vastu võetud uued ulatuslikud rahapoliitilised meetmed soodustavad laenukasvu jätkuvat hoogustumist, edendades sel viisil reaalmajanduse taastumist.

Rahapoliitilised otsused

EKP nõukogu leidis, et majandus- ja monetaaranalüüsi tulemuste võrdlus kinnitas vajadust säilitada asjakohasel määral toetav rahapoliitiline kurss, et tagada inflatsioonimäära võimalikult kiire naasmine tasemeni, mis on 2%st allpool, ent selle lähedal. EKP nõukogu otsustas jätta EKP baasintressimäärad samale tasemele ning eeldas taas, et need püsivad praegusel või madalamal tasemel pikema aja vältel ja kindlasti kauem ajast, mille jooksul tehakse eurosüsteemi netovaraoste. Mittestandardseid rahapoliitilisi meetmeid arvestades kinnitas EKP nõukogu, et varasid kavatsetakse osta iga kuu 80 miljardi euro ulatuses kuni 2017. aasta märtsi lõpuni või vajaduse korral kauem ning igal juhul seni, kuni inflatsiooni areng on EKP nõukogu hinnangul püsivalt kohandunud ja kooskõlas nõukogu inflatsioonieesmärgiga. 8. juunil alustas eurosüsteem ostude tegemist ettevõtlussektori varaostukava raames. Lisaks teeb eurosüsteem 22. juunil uute suunatud pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide esimese operatsiooni.

1 Väliskeskkond

Möödunud aasta lõpu poole täheldatud loid üleilmne majanduskasv püsis ka 2016. aasta esimeses kvartalis. Edaspidi peaks üleilmne aktiivsus suurenema endiselt tagasihoidlikus tempos. Arenenud riikide väljavaadet toetavad madalad intressimäärad, tööturu tingimuste paranemine ja kasvav kindlustunne. Seevastu arenevate riikide väljavaade on endiselt ebakindlam, sest Hiina majanduskasv aeglustub ning tooret eksportivad riigid kohanduvad madalamate toormehindadega.

Üleilmne majandustegevus ja kaubandus

Maailmamajanduse kasv jätkub mõõdukas tempos. Aktiivsuse näitajad on stabiliseerunud, viidates maailmamajanduse endiselt muutumatule kursile. Finantsturgudel on meeoleolu taastunud. Sellegipoolest varjutab tulevikku ebakindlus, sest riike mõjutavad mitu asjaolu, mis kujundavad praegu rahvusvahelist keskkonda, näiteks madalad toormehinnad, mis avaldavad toorme eksportijatele negatiivset mõju; finantstingimuste karmistumine peamiselt arenevates riikides osaliselt seoses USA rahapoliitika normaliseerumisega; Hiina majanduse järkjärguline tasakaalustumine ning geopoliitilised pinged, sealhulgas eelseisev Ühendkuningriigi rahvahääletus.

Toormehinnad on viimase kolme kuu jooksul taastunud. Brenti toornafta hind on võrreldes jaanuaris täheldatud 12 aasta madalaima tasemega tõusma hakanud. Muu toorme (v.a nafta) hinnad on samuti samal ajavahemikul tõusnud. Naftahinna hiljutine tõus kajastab väiksema pakkumise ja suurema nõudluse kombinatsiooni. Üleilmne naftapakkumine püsis märtsis ja aprillis suhteliselt stabiilne, sest OPECi pakkumine suurenes, samal ajal kui OPECi-väline tootmismahd vähenes, eelkõige USAs. Samal ajal parandas Rahvusvaheline Energiaagentuur oma üleilmse naftanõudluse kasvu prognoosi 2016. aasta esimeses kvartalis, ent jättis 2016. aasta kasvuprognosi samaks. Pikema aja jooksul jääb naftahind siiski kõvasti allapoole 2014. aasta tippaset. Nagu võib lugeda infokastist 1, on naftahinna märkimisväärse languse oodatav hoogustav mõju üleilmsele aktiivsusele olnud eeldatust tagasihoidlikum. Üks selle tulemuse tinginud tegur on see, et naftahinna languse tagamaad on aja jooksul muutunud. Kui 2014. aastal selgitas suuremat osa naftahinna esialgsest langusest naftapakkumise suur kasv, siis järgmised langused tunduvad kajastavat leevenevaid üleilmset nõudlust.

Arenenud riikide rahapoliitika on endiselt väga toetav. Föderaalreservi fondide futuuride kõver on pärast jaanuarikuist lamenumist kerkinud. Kuna teistes suurtes riikides jäävad intressimäärad eeldatavasti pikema aja jooksul madalale tasemele, on arenenud riikide poliitika lahknevus suurenenud.

Möödunud aasta lõpu poole täheldatud loid üleilmne majanduskasv püsis ka 2016. aasta alguses. SKP kasv aeglustus esimeses kvartalis USAs ja Ühendkuningriigis, ehkki taastus mõnevõrra Jaapanis. Keskmiselt vähenes aktiivsus ka teistes euroalavälistes Euroopa riikides. Arenevate riikide andmed on olnud suuremate erinevustega. Hiinas näitavad makromajanduslikud andmed taas

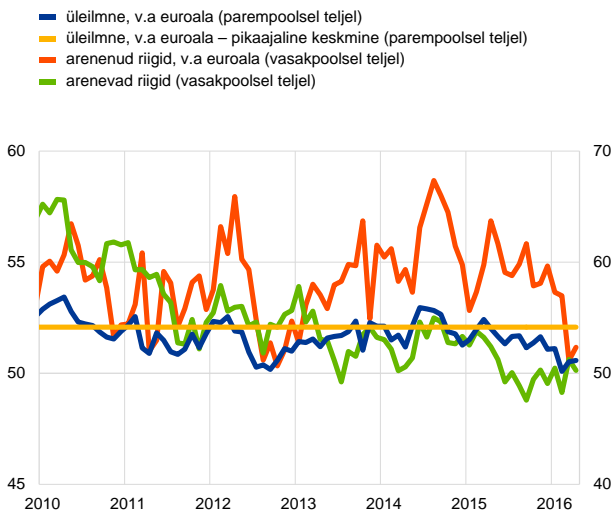
järkjärgulist aeglustumist. Samal ajal toetavad aktiivsust kinnisvarasektori taastumine ning suured taristukulutused esimeses kvartalis. Venemaal valitseb endiselt sügav surutis, ehkki ilmneb märke, et majandus hakkab taastuma, sest kõrgem naftahind avaldab sellele soodsat mõju. Seevastu Brasiilias on järsk langus jätkunud, kuna poliitiline keskkond on väga ebakindel.

Ehkki üleilmse majandusaktiivsuse küsitlusnäitajad on stabiliseerunud, on kaubanduse kasvutempo märkimisväärselt raugenud. Üleilmne (v.a euroala) toodangut kajastav ostujuhtide liitindeks taastus aprillis mõnevõrra pärast veebruaris täheldatud rohkem kui nelja aasta madalaimat näitajat (vt joonis 1). Teisalt osutavad OECD ettevaatavad liitindikaatorid kasvutempo raugemisele arenenud ja arenevates riikides. Maailmakaubanduse kasv muutus 2016. aasta alguses taas negatiivseks. Üleilmse kaupade impordi maht kahanes esimeses kvartalis 1,8%. Jaanuari ja veebruari kaubandusmahu prognoose korrigeeriti järsult allapoole (vt joonis 2). Ehkki arenevad riigid teavitasid endiselt positiivsest impordikasvust, oli kaubandustegevus tärkava turumajandusega riikides ja eelkõige arenevas Aasias väga loid. Kaks kvartalit järjest esinenud suhteliselt tugevale impordikasvule järgnes 2016. aasta esimeses kvartalis negatiivne näitaja. Jaanuaris täheldatud eriti nigela näitajaga seotud baasefekt võib osutada tempo kiirenemisele eelolevatel kuudel, ent küsitlused viitavad endiselt üleilmse kaubanduse vaoshoitud väljavaatele, sest aprillis langes uute eksporditellimuste üleilmne ostujuhtide indeks.

Joonis 1.

Üleilmne ostujuhtide liitindeks

(hajuvusindeks)

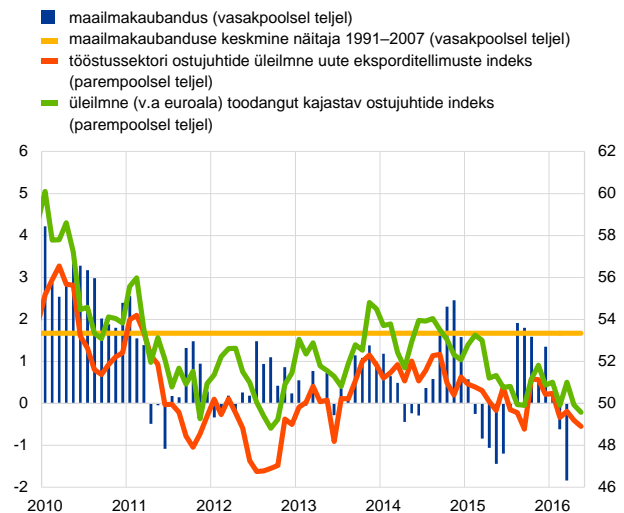

Allikad: Markit ja EKP arvutused.
Märkus. Viimased andmed pärinevad 2016. aasta aprillist.

Joonis 2.

Maailmakaubandus

(vasakpoolsel teljel: kolme kuu võrdluse muutus protsentides; parempoolsel teljel: hajuvusindeks)

Allikad: Markit, Madalmaade majanduspoliitika analüüsi büroo ja EKP arvutused.
Märkus. Ostujuhtide indeksite viimased andmed pärinevad 2016. aasta aprillist ja maailmakaubanduse andmed 2016. aasta märtsist.

Edaspidi peaks üleilmne majandusaktiivsus suurenema sama mõõdukas tempos, millele avaldavad mõju endiselt püsivad kasvuväljavaated enamikus arenenud riikides ja sügava madalseisu järkjärguline leevenemine mõnes suures arenevas riigis. Arenenud riikide väljavaadet peaksid toetama ikka veel

madalad intressimäärad, tööturutingimuste paranemine ja kasvav kindlustunne. Seevastu arenevate riikide väljavaade on endiselt ebakindlam. Hiina majanduse järkjärguline aeglustumine avaldab tõenäoliselt ebasoodsat mõju teiste arenevate riikide majanduskasvule, eelkõige arenevas Aasias. Sellegipoolest peaks Venemaal ja Brasiilias valitsevast sügavast madalseisust sammhaaval väljumine üleilmset kasvu toetama.

Kui vaadelda eri riike lähemalt, siis USAs peaks majandusaktiivsus pärast esimese kvartali aeglustumist taastuma. Riigisisised alustingimused on endiselt soodsad – see kajastub tööhõive kasvus, nominaalpalga tõusus ning reaalse kasutatava tulu suurenemises – ning sisenõudlus peaks jääma endiselt peamiseks USA kasvuväljavaate edendajaks. Aktiivsus peaks sammhaaval suurenema. Seda toetavad jõulisem tarbimine ja energiasektoris toimunud kohandumise lõpp. Teisest küljest võib netoekspordist aktiivsust taas pärssida, arvestades USA dollari hiljutist kallinemist ja välisnõudluse aeglast kasvu. Samal ajal on intressimäärad krediidiriski marginaalide mõningasest vähenemisest hoolimata tõusnud.

Ühendkuningriigis jätkub majandusaktiivsuse stabiilne kasv. Eeldatakse aktiivsuse mõõdukat elavnemist eelkõige tänu tarbimisele, sest madalad energiahinnad suurendavad endiselt reaalselt kasutatavat tulu. Investeeringute kasv püsib tänu leevenevatele laenuitingimustele plusspoolel, ehkki on aeglasem kui eelnenud aastatel. Siiski võib kasvu piirata ebakindlus, mis on seotud rahvahääletusega selle üle, kas Ühendkuningriik jääb ELi liikmeks.

Jaapani väljavaade on endiselt tagasihoidlik. Pärast aktiivsuse vähenemist 2015. aasta viimases kvartalis taastus SKP selle aasta esimeses kvartalis. Edaspidi peaks aktiivsust toetama soodne rahapoliitika ja madalast naftahinnast tulenev sissetulekute kasv. Reaalpalga järkjärguline tõus, mis kajastab tööturu karmistumist, peaks samuti kodumajapidamiste kulutusi toetama. Ekspordile peaks kasuks tulema välisnõudluse järjekindel paranemine, aga seda takistab jeeni hiljutine taastumine. Peale selle avaldab nõudlusele negatiivset mõju eelarve konsolideerimine.

Kesk- ja Ida-Euroopa reaalmajanduse aktiivsus – mis on küll riigiti ebaühtlane – peaks püsima suur. Piirkonna peamised kasvu edendajad on ikka veel jõuline eratarbimine, mis kajastab suuremat reaalselt kasutatavat tulu, arvestades aeglase inflatsiooni olusid, ning hoogne investeeringute kasv ELi tõukefondide toel.

Hiina majandus peaks keskmise aja jooksul aeglustuma. Endiselt toetavad aktiivsust madal naftahind, tugev tarbimine ja eluasemeturu märgatav paranemine. Finantsturgude suurem stabiilsus ja Hiina jüaani (efektiivne) vahetuskurs on aidanud mõnevõrra leevendada ebakindlust, mis oli eriti suur aasta alguses. Toetav rahapoliitika ja eelarvepoliitilised stiimulid peaksid majandust lähiajal veidi toetama. Keskmise aja jooksul eeldatakse, et laienemise tempot võivad siiski aeglustada suurem keskendumine vähenevale ülemäärasele tootmisvõimsusele mõnes rasketööstusharus ja seonduvate mittetöötavate laenudega tegelemine.

Tooret eksportivates riikides kohandatakse endiselt toormehindade püsivast langusest tulenevate tagajärgedega. Venemaal, kus valitseb ikka veel sügav majanduslangus, on rahastamiskulud jäänud suureks, ehkki rahastamistingimused 2015. aastal levenesid. Ebakindlus on suur, ettevõtete kindlustunne väike ning

kahanenud naftatulu piirab endiselt avaliku sektori kulutusi. Mõningane positiivne kasv peaks taastuma alles 2016. aasta teisel poolel, kuid 2017. aastal peaks majandus kasvama oma potentsiaalse määra lähedal. Brasiilias kahandavad majandusaktiivsust tublisti poliitiline ebakindlus, halvnevad kaubandustingimused ning karmistuv rahapoliitika ja rahastamistingimused. Edaspidi peaks majanduskasv sügavast madalseisust mõnel määral välja tulema, sest toormehinnad stabiliseeruvad ja toormesektori investeeringutele avaldub surve leeveneb.

Üldiselt viitab üleilmne kasvuväljavaade endiselt aeglasele ja ebahütlasele taastumisele. Eurosüsteemi ekspertide 2016. aasta juuni makromajandusliku ettevaate kohaselt peaks maailmamajanduse (v.a euroala) aastane SKP reaalkasv kiirenema, kerkides 2016. aasta 3,1%lt 2017. aastal 3,7% ja 2018. aastal 3,8% tasemele. Euroala välisnõudlus peaks suurenema 2016. aasta 2,0%lt 2017. aastaks 3,5%ni ja 2018. aastaks 4,0%ni. Põhistsenaariumis prognoositud aktiivsuse ja kaubanduse tagasihoidlik hoogustumine kajastab ettevaateperioodil püsivat kasvu arenenud riikides ning sügava surutise sammsammulist leevenemist suurtes arenevates riikides, nimelt Venemaal ja Brasiilias, mis korvab järkjärgulise aeglustumise Hiina majanduses. Võrreldes märtsi ettevaatega on maailmamajanduse kasvu väljavaadet veidike allapoole korrigeeritud. Euroala välisnõudluse andmete muudatused on laias laastus kooskõlas maailmamajanduse kasvu omadega.

Üleilmse aktiivsuse väljavaadet ohustavad endiselt langusriskid, mis on kõige ilmsemad arenevates riikides. Üks peamine langusrisk on seotud suurema aeglustumisega arenevates riikides, sealhulgas Hiinas. Karmistuvad rahastamistingimused ja kasvav poliitiline ebakindlus võivad oodatust rohkem olemasolevat makromajanduslikku tasakaalustamatust süvendada, kindlustunnet vähendada ja kasvu pidurdada. Poliitiline ebakindlus seoses majandusliku üleminekuga Hiinas võib kaasa tuua üleilmse finantsvolatiilsuse kasvu. Majanduse väljavaadet halvendavad ka geopoliitilised riskid, sealhulgas eelseisev Briti rahvahääletus. Peale selle võib püsivalt madal naftahind suurendada eelarve- või finantstasakaalustamatust mõnes naftat eksportivas riigis.

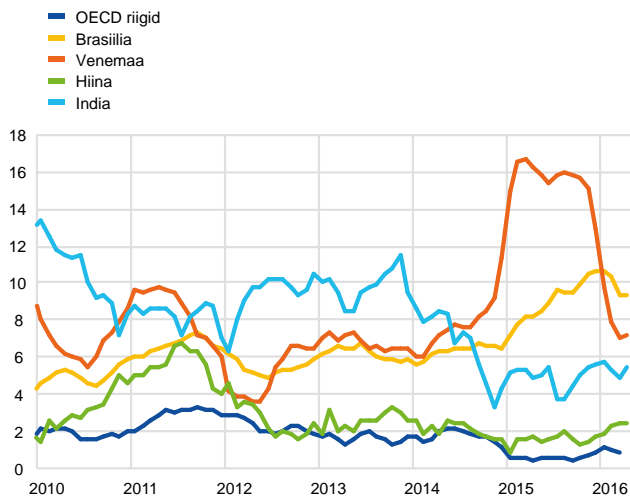
Üleilmsed hinnamuutused

Naftahinna hiljutise languse mõju avaldab endiselt negatiivset mõju üleilmsele koguinflatsioonile. Aastane tarbijahinnainflatsioon OECD piirkonnas pidurdus veebruari 1,0% tasemelt märtsis 0,8%ni, sest langevate energiahindade pärssiv mõju suurenes (vt joonis 3). OECD riikide aastane inflatsioon (v.a toiduained ja energia) on alates detsembrist püsinud muutumatult 1,9% tasemel. Suurtest arenevatest riikidest püsib inflatsioon kiire Brasiilias, aga on aeglustunud Venemaal, sest rubla hiljutise odavnemise mõju on taandunud. Hiinas on inflatsioon veidike kiirenenud, sest toiduainete hinnad on ajutiselt tõusnud.

Joonis 3.

Tarbijahinnainflatsioon

(aastamuutus protsentides)

Allikad: riikide andmed ja OECD.

Märkus. Eri riikide viimased andmed pärinevad 2016. aasta aprillist ja OECD riikide omad 2016. aasta märtsist.

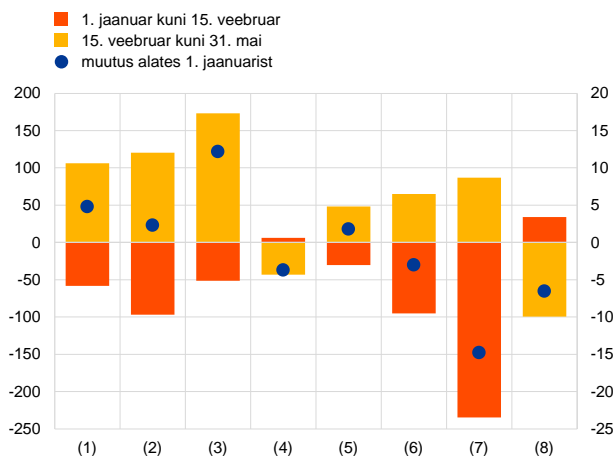
Lühikese aja jooksul jääb üleilmne inflatsioon tõenäoliselt tagasihoidlikuks, enne kui see hakkab alates 2016. aasta teisest poolest tasapisi kiirenema. Nafta- ja muu toorme hinna langus aasta alguses peaks hiljutisest taastumisest hoolimata lähiaja inflatsioonimäära veelgi alandama. Edaspidi viitab naftafutuuride kõvera tõus naftahinna kallinemisele ettevaateperioodi jooksul. Samal ajal peaks külluslik kasutamata tootmisvõimsus maailma tasandil keskmise aja jooksul alusinflatsiooni aeglustama.

2 Finantsareng

Märtsi algusest juuni alguseni muutused euroala finantsturgude tingimused võrreldes 2016. aasta alguses valitsenud tingimustega stabiilsemaks ning samasugune areng toimus üleilmsel tasandil. Oodatust paremad üleilmsed majandustingimused, naftahinna edasine taastumine ja rahapoliitilised lisastiimulid euroalal toetasid riskantsete varade turuhindu. Euroala aktsiahinnad tõusid alates 9. märtsist kuni 1. juunini 2016 kestnud vaatlusperioodil mõõdukalt, samal ajal kui ettevõtlussektori varaostude väljakuulutamise eurosüsteemi poolt toetas märkimisväärselt mittefinantsettevõtete emiteeritud võlakirjade tulususe vahe vähenemist. Euroala pikaajaliste riigivõlakirjade tulusus kahanes mõnevõrra, kajastades igakülgset üleilmse pikaajalise tulususe muutusi. Valuutaturgudel kallines euro veidi.

Joonis 4.
Finantsturu areng

(vasakpoolsel teljel: muutus baaspunktides näitajate 4, 6, 7 ja 8 puhul; parempoolsel teljel: muutus protsentides näitajate 1, 2, 3 ja 5 puhul)

Allikad: Standard & Poor's, Financial Times, JP Morgan, Haver Analytics, Merrill Lynch. Märkused. (1) S&P 500; (2) FTSE All-World ehk kogu maailma (v.a USA) hõlmav indeks; (3) Brenti toornafta hind USA dollarites; (4) kümneaastase tähtajaga USA riigivõlakirjade tulusus; (5) SKP ostujõu pariteediga kaalutud keskmine muutus protsentides arenevate riikide ja USA dollari vahetuskurside puhul; (6) JP Morgan Emerging Market Bond Indexi (EMBI) riigivõlakirjade riskimarginaal baaspunktides; (7) USA suure tulususega ettevõtete võlakirjade tulusus; (8) CBOE volatiilsusindeks (VIX).

Erinevalt aasta alguses täheldatud arengust olid euroala ja kogu maailma finantsturud alates 2016. aasta märtsi algusest kuni juuni alguseni suhteliselt rahulikud pärast üleilmse majanduse paranemist ning naftahinna edasist tõusu.

Selle paranemisega jätkus suundumus, mis oli alanud veebruari keskspaigas tänu USA positiivsete majandusandmete avaldamisele, naftahinna taastumisele ning rahapoliitiliste lisastiimulite ootustele euroalal. Sellega kaasnev üleilmse finantsturu meeleolu tõus ja finantsturu volatiilsuse vähenemine jätkusid pärast seda, kui EKP nõukogu teavitas oma märtsikuisel istungil uutest leevendusmeetmetest. Kokkuvõttes aitas see areng enamiku arenenud majandusega riikide aktsiaturgudel aasta algusest saadik tekkinud kahjumit katta, samal ajal kui ettevõtete võlakirjade tulususe vahe kitsenes. Arenevatel turgudel riigivõlakirjade tulususe vahe ahenes ja välisrahastamise tingimused enamikus riikides paranesid (vt joonis 4).

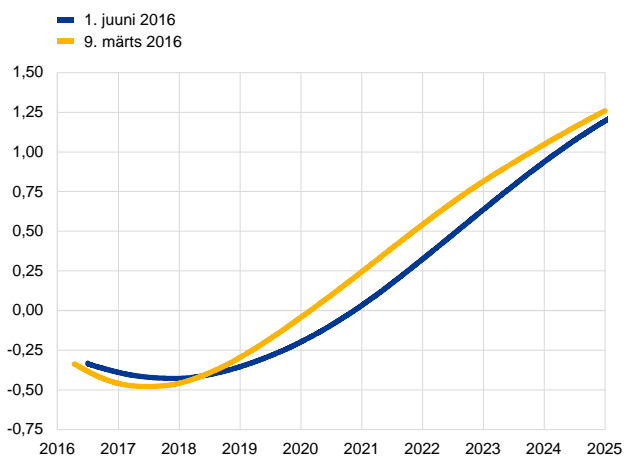
Euroala pankadevahelise üleöoturu keskmine aastaintressimäär (EONIA) langes vaatlusperioodil

pärast EKP nõukogu 10. märtsi otsust alandada hoiustamise püsivõimaluse intressimäära 10 baaspunkti võrra, -0,40%ni. EONIA langes vaatlusperioodil (9. märtsist 1. juunini) 9,7 baaspunkti võrra, mis kajastas hoiustamise püsivõimaluse intressimäära alandamise täielikku ülekandumist. Alates 2016. aasta teise kohustusliku reservi arvestusperioodi algusest, mil alandatud intressimäär jõustus, on EONIA püsinud vahemikus -32 kuni -36 baaspunkti, välja arvatud esimese kvartali lõpus, kui see tõusis ajutiselt -30 baaspunktini. Ülelikviidsus suurenes 144 miljardi euro võrra ligikaudu 845 miljardi euroni; arvestada tuleb eurosüsteemi oste laiendatud varaostukava alusel (vt ka infokast 2).

Joonis 5.

EONIA forvardmäärad

(protsenti aastas)

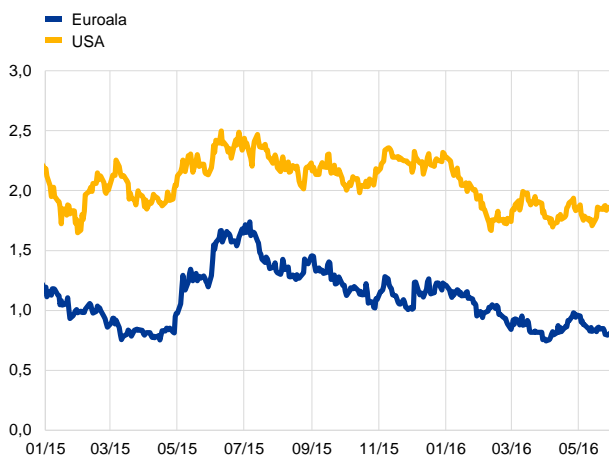

Allikad: Thomson Reuters ja EKP arvutused.

Joonis 6.

Kümneaastase tähtajaga riigivõlakirjade tulusus euroalal ja USAs

(protsenti aastas)

Allikas: Thomson Reuters.

Märkused. Kirje „euroala“ tähistab kümneaastaste riigivõlakirjade tulususe SKPga kaalutud keskmist. Kirje „USA“ tähistab kümneaastaste riigivõlakirjade tulusust. Viimased andmed pärinevad 1. juunist 2016.

Üldise vähese volatiilsuse oludes olid EONIA forvardkõvera muutused väikesed. Mõningane langus esines kõvera keskmise tähtajaga segmendis.

Kõvera lühemaajaliste intressimäärade osas toimus vaatlusperioodil väike tõus, mis kajastas peamiselt seda, et EKP nõukogu märtsikuisse istungi päeval korrigeerisid finantsturud lühiajalisi forvardintressimäärasid euroalal ülespoole. Keskmise tähtajaga segmendis langes kõver veidi, viidates turuosaliste ootusele, et EKP baasintressimäärad jäävad pikemaks ajaks madalamale tasemele. Seevastu pikema tähtajaga EONIA forvardintressimäärad jäid märtsi algusest kuni juuni alguseni peaaegu samaks (vt joonis 5).

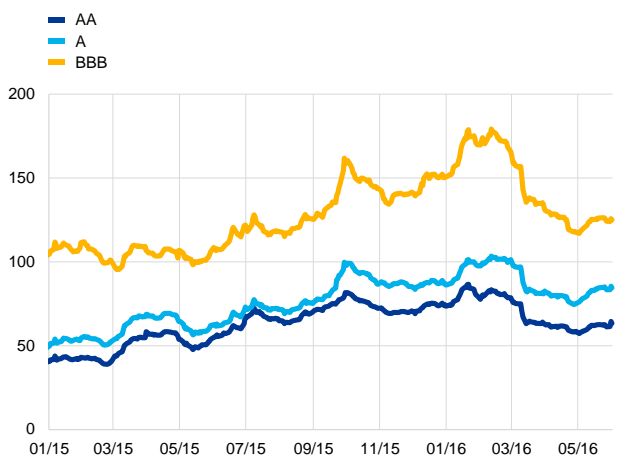
Euroala riigivõlakirjade pikaajaline tulusus langes mõnevõrra vaatlusperioodil, kajastades täpselt üleilmse pikaajalise tulususe muutumist.

Märtsis hakkas riigivõlakirjade tulusus alanema ja 1. aprillil 2016 langes kümneaastase tähtajaga euroala riigivõlakirjade tulususe SKPga kaalutud keskmine näitaja kõigi aegade madalaimale tasemele ehk 0,75%ni. Euroala pikaajaline tulusus suurenes seejärel, aga aprillis esines taas mitu langust. Need hetketehingute pikaajaliste määrade langused vastasid EONIA keskmise tähtajaga forvardmäärade alanemisele ja SKPga kaalutud kümneaastase tähtajaga võlakirjade tulusus oli vaatlusperioodi lõpus 11 baaspunkti allpool 9. märtsi taset (vt joonis 6). Kokkuvõttes oli tulususe kahanemine veidi nähtavam kõrgema reitinguga euroala riikides, ent Kreeka riigivõlakirjade tulusus vähenes suurel määral, sest Kreekale antud eurorühma laene pikendati. Samal ajal kui euroala pikaajaline tulusus liikus üldiselt tihedalt kooskõlas üleilmsete vastavate näitajatega, laienes pikaajaliste võlakirjade tulususe vahe USA ja euroala vahel, kajastades peamiselt turu ootusi kahe majanduspiirkonna rahapoliitika kasvava lahknevuse suhtes.

Joonis 7.

Euroala mittefinantsettevõtete investeerimisjärgu võlakirjade riskimarginaalid reitingu järgi

(baaspunktides)

Allikas: Thomson Reuters.

Märkus. Viimased andmed pärinevad 1. juunist 2016.

Pärast seda, kui EKP nõukogu kuulutas välja ettevõtlussektori varaostukava, vähenes mittefinantsettevõtete emiteeritud võlakirjade tulususe vahe märkimisväärselt.

Ettevõtlussektori ostukava väljakuulutamise märtsis toetas mittefinantsettevõtete võlakirjade tulususe vahe kitsenemist, mis oli kestnud veebruari keskepaigast üleilmse turumeeleolu paranemisega koos. Seejärel kestis tulususe vahe järkjärguline kahanemine edasi, sealhulgas pärast ettevõtlussektori varaostukava rakendamise üksikasjade avaldamist EKP nõukogu aprilli keskepaigas toimunud istungil. Mais aga leidis aset mõningane laienemine. Kokkuvõttes oli mittefinantsettevõtete võlakirjade tulususe vahe juuni alguses palju väiksem kui märtsi alguses (vt joonis 7). Ehkki pankade võlakirjade tulususe vahe käitus sarnaselt, vähenes see suhteliselt tagasihoidlikumalt.

Euroala aktsiad kerkisid turu vähese volatiilsuse oludes mõõdukalt.

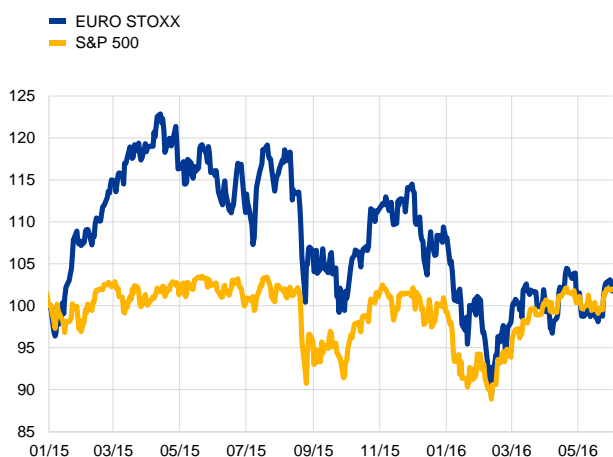
EURO STOXX üldindeks tõusis ajavahemikul 9. märtsist kuni 1. juunini 2016 ligikaudu

2%. See on võrreldav S&P 500 indeksi ligikaudu 6% tõusuga USAs (vt joonis 8). Euroala pankade aktsiahinnad langesid ligikaudu 2%. Peale selle kõikisid euroala pankade aktsiate hinnad mõlemas suunas palju rohkem kui laiemal turul, sest sektorit mõjutasid endiselt kartused kasumlikkuse pärast, aga ka riigi- ja pangapõhised sündmused.

Joonis 8.

Euroala ja USA aktsiahindade indeksid

(1. jaanuar 2015 = 100)

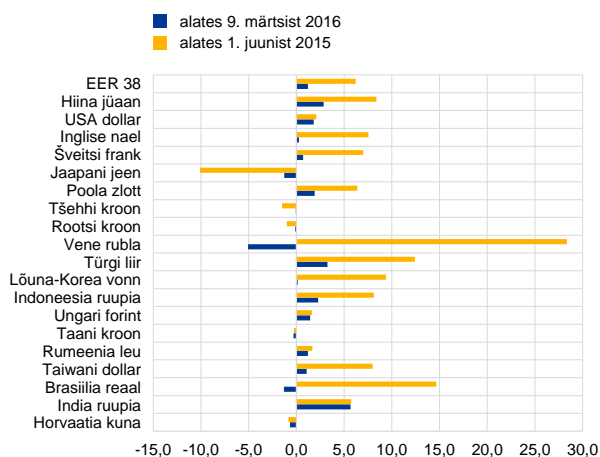
Allikad: Thomson Reuters ja EKP arvutused.

Märkus. Viimased andmed pärinevad 1. juunist 2016.

Joonis 9.

Euro ja valitud vääringute vahetuskursi muutused

(protsentides)

Allikas: EKP.

Märkused. Protsentuaalsed muutused 2016. aasta 1. juuni suhtes. EER 38 on euro nominaalne efektiivne vahetuskursus euroala 38 kõige olulisema kaubanduspartneri vääringu suhtes.

Valuutaturgudel tõusis euro efektiivne vahetuskurss pisut. See vääring kallines alates märtsi algusest kuni aprilli lõpuni, kajastades peamiselt tekkivaid turuootusi suuremate riikide rahapoliitilise kursi suhtes. Samuti toetas seda turu meeleolu paranemine euro suhtes pärast seda, kui euroala majandusaktiivsuse kohta avaldati oodatust paremad andmed. Alates mai algusest odavnes euro efektiivne vahetuskurss ka USA dollari suhtes veidi, arvestades USA ja euroala võlakirjade pikaajalise tulususe vahe laienemist. Kokkuvõttes tugevnes euro väliskaubanduse osatähtsusega kaalutuna alates 9. märtsist kuni 1. juunini 1,2% (vt joonis 9). Kui vaadata kahepoolseid vahetuskursse, siis kallines euro USA dollari, Hiina jüaani, Šveitsi frangi ja paljude arenevate riikide vääringute suhtes, samuti enamiku Kesk- ja Ida-Euroopa riikide vääringute suhtes. Euro nõrgenes Vene rubla, Jaapani jeeni ja mõnede tooret eksportivate riikide vääringute suhtes.

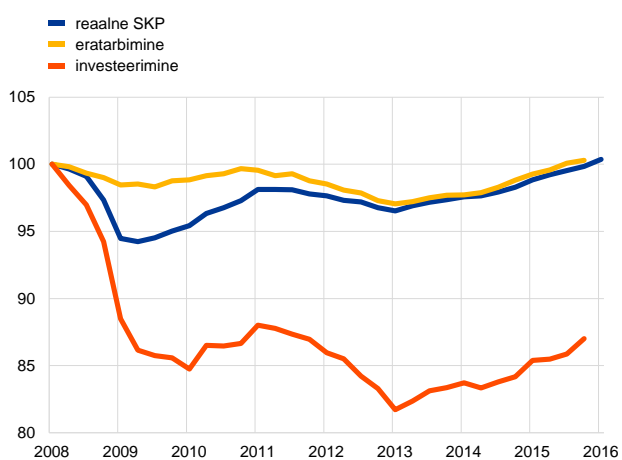
3 Majandusaktiivsus

Euroala reaalne SKP suurenes 2016. aasta esimeses kvartalis märgatavalt. Kasvu soodustab endiselt sisenõudlus ja pürib kesine eksport. Viimased andmed osutavad teises kvartalis pidevale kasvule, ehkki ilmselt aeglasemale kui esimeses kvartalis. Edaspidi peaks majanduse taastumine jätkuma mõõdukas, ent ühtlases tempos. Sisenõudlust toetab endiselt EKP rahapoliitika meetmete mõju ülekandumine reaalmajandusse. Soodsad rahastamistingimused ja ettevõtete kasumlikkuse paranemine edendavad jätkuvalt investeeeringuid. Püsiv tööhõive kasv, millele tulevad kasuks ka varasemad struktuurireformid, ning endiselt suhteliselt madal naftahind aitavad veelgi suurendada kodumajapidamiste tegelikku kasutatavat tulu ja eratarbimist. Lisaks on euroala eelarvepoliitiline kurss veidi ekspansiivne. Samal ajal püüvad euroala majanduse elavnemist endiselt nigelad kasvuväljavaated arenevatel turgudel, bilansside korrigeerimise vajadus mitmes sektoris ja loodus struktuurireformide rakendamisel. Eurosüsteemi ekspertide 2016. aasta juuni makromajanduslikus ettevaates prognoositakse, et euroala reaalne SKP kasvab 2016. aastal 1,6% ning 2017. ja 2018. aastal 1,7%.

Joonis 10.

Euroala reaalne SKP, eratarbimine ja investeeimine

(indeks: 1 kv 2008 = 100)

Allikas: Eurostat.

Märkus. Viimased reaalse SKP andmed pärinevad 2016. aasta esimesest kvartalist ja selle komponentide andmed 2015. aasta neljandast kvartalist.

Euroala majanduskasv kiirenes 2016. aasta esimeses kvartalis ja reaalne SKP on nüüdseks ületanud oma 2008. aasta tippaseme (vt joonis 10).

SKP reaalkasv oli paljudes euroala riikides hoogsam kui eelmises kvartalis ning sellele näisid taas positiivset mõju avaldavat eratarbimine ja ka investeeimine, ehkki need on ikka veel oma kriisieelsest kõrgpunktist kõvasti madalamal. Maailmakaubanduse vaoshoitud paranemise tõttu püüdis netoeksport kasvu tõenäoliselt ka 2016. aasta esimeses kvartalis.

Näib, et eratarbimise dünaamika pidas 2016. aasta esimeses kvartalis vastu ja see komponent on endiselt majanduse praeguse taastumise peamine taganttõukaja.

Märtsikuissele langusele vaatamata suurenes esimeses kvartalis jaemüük ja autode registreerimine kvartali arvestuses 1%. Sellele eelnes 2015. aasta neljandas kvartalis ajutine aeglustumine, mis kajastas hooajarõivaste vähenenud müügimahtu ja väiksemat energiatarbimist leebete talviste

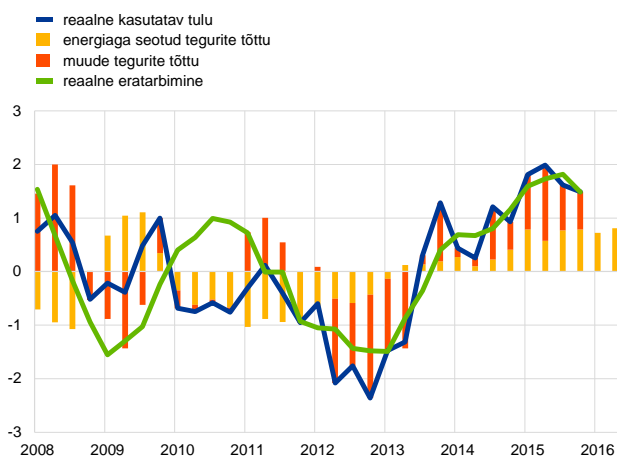
ilmastikutingimuste tõttu, aga ka novembris Pariisis aset leidnud terrorirünnakute negatiivset mõju. Pikemas ajaplaanis on tarbimiskulutusi aidanud suurendada kodumajapidamiste kasvanud reaalne kasutatav tulu, mis omakorda osutab eeskätt tööhõive paranemisele, aga ka madalamale naftahinnale (vt joonis 11) ja üsna stabiilsele säästumäärale. Ehkki euroala kodumajapidamiste intressitulu on alates 2008. aastast kahanenud, on nende netointressitulu olnud üsna stabiilne. Kuna intressitulu on netosäästjatelt netolaenajatele ümber jagunenud, peaks see ka edaspidi eratarbimist toetama (vt infokast 3 „Madalad intressimäärad ja

kodumajapidamiste netointressitulu“). Lisaks on kodumajapidamiste bilansipiirangud tasapisi leevenenud ja tarbijate kindlustunne on taastunud tänu töötuse määra edasisele alanemisele.

Joonis 11.

Reaalne kasutatav tulu ja eratarbimine

(aastamuutus protsentides; osakaal protsendipunktides)

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

Märkused. Viimased andmed reaalse kasutatava tulu ja eratarbimise kohta pärinevad 2015. aasta neljandast kvartalist. Teise kvartali andmed energiakomponendi mõju kohta tuginevad kuistele (hinnangulistele) andmetele kuni 2016. aasta maini.

Euroala tööturu jätkuv elavnemine soodustab eratarbimist töö eest saadud kogusissetuleku kaudu.

2015. aasta neljandas kvartalis paranes hõive veelgi, kasvades eelmise kvartaliga võrreldes 0,3%. Selle tulemusel oli tööhõive aastatagusest näitajast 1,2% suurem, st tegemist oli hoogsaima aastakasvuga pärast 2008. aasta teist kvartalit. Tööpuudus oli aprillis 10,2%, st madalaimal tasemel pärast 2011. aasta augustit, olles alates 2013. aasta keskpaigast järjekindlalt vähenenud. Veel värskemad näitajad, näiteks küsitlusandmed, osutavad, et euroala tööturg elavneb mõõdukas tempos edasi. Nendest teretulnud muutustest hoolimata on endiselt kõrged töötuse laiemapõhjalised näitajad, mille puhul võetakse arvesse ka tööealise elanikkonna neid rühmi, kes töötavad vastu tahtmist osalise tööajaga või kes on tööturult tagasi tõmbunud. Umbes 4% tööjõust töötab praegu täistööajaga töökohtade puuduse tõttu oma soovi vastaselt osalise tööajaga ja umbes sama palju on heitunud töötajaid, kes ei otsi aktiivselt tööd. Seega on euroala tööturg tõenäoliselt palju kehvas seisus, kui töötuse määr üksi seda näitab.

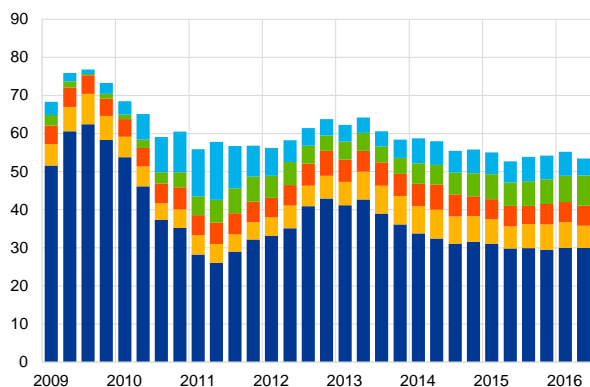
Pärast tootmisvõimsuse rakenduse taseme tõusu töötlevas tööstuses ja üleüldist kapitalikaupade toodangu jõulist kasvu näis investeeringute maht jätkavat sama kiiret kasvu kui aastavahetusel. Nõudlustingimused on samuti paranenud ja soodustavad seeläbi äriinvesteeringuid. Näiteks alates 2013. aastast ei mainita Euroopa Komisjoni küsitluses nõudlust enam kuigi sageli tootmist piirava tegurina (vt joonis 12). Seevastu elamuinvesteeringuid toetasid tõenäoliselt esimese kvartali soodsad ilmastikutingimused, ent ka eluasemeturu üleüldisem tugevnemine, mida kinnitab arvukamate ehituslubade taotlemine ja suurem nõudlus hüpoteeklaenude järele. Tulevikus peaksid elamukinnisvara nõudlust veelgi suurendama hüpoteeklaenude madalad intressimäärad ja kodumajapidamiste realselt kasutatava tulu kasv, samuti tulususe otsimine keskkonnas, kus alternatiivsete varade tootlus on väike. Paranevad rahastamistingimused, suurenev kasum ja euroala ettevõtete küllaldased sularahavarud, samuti järk-järgult paranev sise- ja välisnõudlus peaksid toetama ka äriinvesteeringute elavnemist. Sellegipoolest võivad koguinvesteeringute taastumist pärssida mõnes riigis endiselt valitsev vajadus vähendada finantsvõimendust, investorite väiksemad ootused pikaajalise kasvu suhtes ja kesised kasvuväljavaated arenevatel turgudel.

Joonis 12.

Tootmist piiravad tegurid

(osakaal protsentides)

- ebapiisav nõudlus
- muud
- rahastamiskiirangud
- tööjõupuudus
- seadmete ja/või ruumipuudus

Allikas: Euroopa Komisjon.

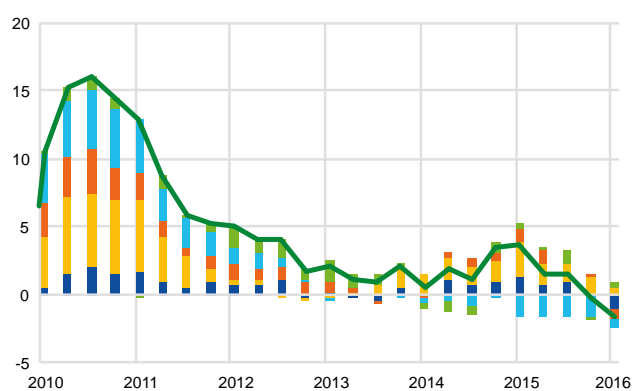
Märkus. Viimased andmed pärinevad 2016. aasta teisest kvartalist.

Joonis 13.

Euroalaväline kaupade eksport

(aastamuutus protsentides ja aastane osakaal protsendipunktides)

- kokku
- USA
- euroalaväline Euroopa
- Aasia (v.a Hiina)
- Brasiilia, Venemaa, Hiina ja Türgi
- muud

Allikas: Eurostat.

Märkus. Viimased andmed pärinevad 2016. aasta esimesest kvartalist, tuginedes Euroopa Liidu riikide puhul kuni 2016. aasta veebruari kuistele andmetele ja teiste riikide puhul kuni 2016. aasta märtsi kuistele andmetele.

Maailmakaubanduse vaoshoitud arengu tõttu näib kaupade ekspordi kasvu langussuundumus olevat 2016. aasta esimeses kvartalis jätkunud (vt joonis 13).

Olulised ekspordisihtkohad, näiteks USA, aga ka Šveits ja Jaapan, kahandasid ekspordikasvu ning eksport Ühendkuningriiki suurenes vähem kui 2015. aasta viimases kvartal. Areneva majandusega suurriikidest pärssis Brasiilia ja Venemaa vähene nõudlus kaupade ekspordi kasvu, ent Hiina panus oli pärast 2015. aasta negatiivset mõju üldjoontes neutraalne.

Ekspordikasv peaks ikka veel loiu maailmakaubanduse dünaamika tõttu lühema aja jooksul üksnes mõõdukalt suurenema.

Eksporditellimused ja eksporditajate seas valitsev meeleolu osutavad lähiajal endiselt tagasihoidlikule väliskaubanduse arengule ning hiljutised muutused euro efektiivses vahetuskursis ei paku mingit leevendust. Eksporditurgude osakaal seevastu jääb prognooside kohaselt suureks, sest sellele avaldub konkurentsivõime varasema suurenemise viitajaga mõju. Tulevikus eeldatakse aga ka, et euroala ekspordi kasv kiireneb euroala välisnõudluse suurenedes tasahaaval veelgi.

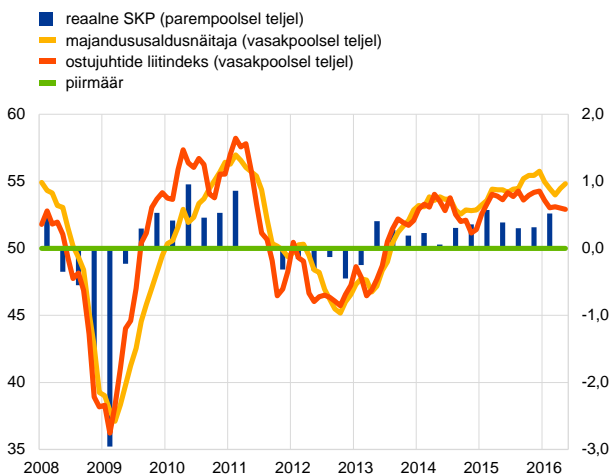
Üldkokkuvõttes osutavad olemasolevad lühiajalised näitajad jätkuvalle mõõdukale kasvule 2016. aasta teises kvartal. Aprillis ja mais liikus Euroopa Komisjoni majandusnäitaja tõususuunas, aga toodangu kasvu kajastav ostujuhtide liitindeks nihkus allapoole (vt joonis 14).

Mõlemad näitajad jäävad siiski oma pikaajalisest keskmisest kõrgemale. Tööstustoodang (v.a ehitus) kahanes veebruaris ja märtsis, osutades teatavale kvartaalse tootmiskasvu langusriskile teises kvartal, mida põhjustab kaasnev negatiivne siirdemõju.

Joonis 14.

Euroala reaalne SKP, ostujuhtide liitindeks ja majandusaldusnäitaja

(vasakpoolsel teljel: hajuvusindeks ja protsentuaalne vahe; parempoolsel teljel: kvartaalsed kasvumäärad)

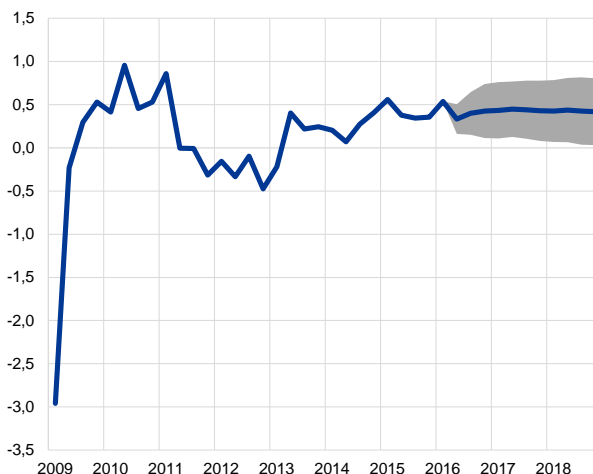

Allikad: Markit, Euroopa Komisjon ja Eurostat.
Märkus. Viimased SKP tulemused pärinevad 2016. aasta esimesest kvartalist ning majandusaldusnäitaja ja ostujuhtide indeks 2016. aasta maist. Majandusaldusnäitaja ja ostujuhtide indeks on normaliseeritud.

Joonis 15.

Euroala reaalne SKP (sh prognoosid)

(kvartalimuutus protsentides)

Allikad: Eurostat ja eurosüsteemi ekspertide 2016. aasta juuni makromajanduslik ettevaade euroala kohta, avaldatud 2. juunil 2016 EKP veebilehel.

Tulevikku vaadates peaks euroala majanduse elavnemine jätkuma ning seda toetab EKP rahapoliitiliste meetmete mõju ülekandumine reaalmajandusse. Ka investeringuid tuleks hoogustada ettevõtete kasumlikkuse jätkuva suurendamise kaudu. Tarbimiskulutused peaksid aga jääma samaks tänu tööhõive kestvale kasvule ja endiselt suhteliselt madalale naftahinnale. Majanduse taastumist nõrgestavad siiski ikka veel tagasihoidlikud kasvuväljavaated arenevates riikides.

Eurosüsteemi ekspertide 2016. aasta juuni makromajanduslikus ettevaates euroala kohta nähakse ette, et SKP aastane reaalkasv kiireneb 2016. aastal 1,6% ning 2017. ja 2018. aastal 1,7%. Võrreldes EKP ekspertide 2016. aasta märtsi makromajandusliku ettevaatega on SKP reaalkasvu prognoosi 2016. aastaks ülespoole korrigeeritud, kuid 2017. ja 2018. aasta puhul on see jäetud üldjoontes samaks. Euroala majanduskasvu väljavaadet ohustavad endiselt langusriskid, ent tänu võetud rahapoliitilistele meetmetele ja endiselt eelseisvatele stiimulitele on riskide tasakaalustatus paranenud. Langusriskid on endiselt seotud maailmamajanduse arengu, peatse Briti rahvahääletusega ELi liikmesuse üle ja muude geopoliitiliste riskidega.

4 Hinnad ja kulud

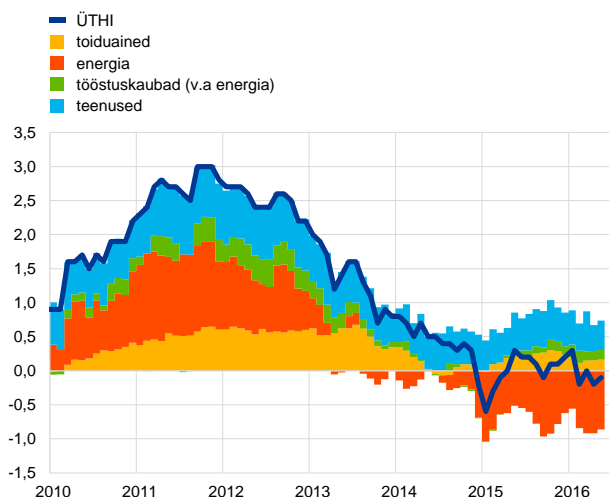
Eurostati kiirhinnangu kohaselt oli euroala aastane ÜTHI-inflatsioon mais $-0,1\%$. Selles madalas inflatsioonimääras kajastub energiahindade varasem langus. Praeguste naftafutuuride hindade põhjal jääb inflatsioonimäär ka lähikuudel väga madalaks või negatiivseks. 2016. aasta teisel poolel hakkab see tõusma suures osas energiahindade aastakasvule avalduva baasefekti mõju tulemusel. EKP rahapoliitiliste meetmete ja majanduse eeldatava elavnemise toel peaks inflatsioonimäär 2017. ja 2018. aastal edasi taastuma. Samasugune üldine muster kajastub ka eurosüsteemi ekspertide 2016. aasta juuni makromajanduslikus ettevaates euroala kohta, kus prognoositakse, et aastane ÜTHI-inflatsioon on 2016. aastal $0,2\%$, 2017. aastal $1,3\%$ ja 2018. aastal $1,6\%$. Võrreldes EKP ekspertide 2016. aasta märtsi makromajandusliku ettevaatega on ÜTHI-inflatsiooni väljavaade jäänud üldjoontes stabiilseks.

Koguinflatsioon kiirenes mais veidi, kuid püsis negatiivne. Eurostati kiirhinnangu kohaselt tõusis aastane ÜTHI-inflatsioonimäär aprillikuiselt $-0,2\%$ lt mais $-0,1\%$ ni. Selle tingis peamiselt energiahindade kiirem inflatsioon ja mõnevõrra tempokam teenusehindade inflatsioon (vt joonis 16). Tänu teenusehindade inflatsioonimäärade tõusmisele aprilli $0,9\%$ lt mais $1,0\%$ ni kiirenes ÜTHI-inflatsioon (v.a toiduained ja energia) aprilli $0,7\%$ lt mais $0,8\%$ ni.

Joonis 16.

Eri komponentide osakaal euroala ÜTHI-koguinflatsioonis

(aastamuutus protsentides; osakaal protsendipunktid)

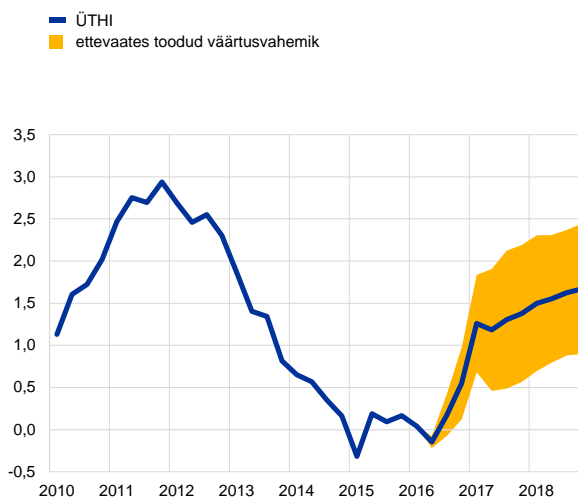

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.
Märkus. Viimased andmed pärinevad 2016. aasta maist (kiirhinnang).

Joonis 17.

Euroala ÜTHI-inflatsioon (sh prognoosid)

(aastamuutus protsentides)

Allikad: Eurostat ja eurosüsteemi ekspertide 2016. aasta juuni makromajanduslik ettevaade euroala kohta, avaldatud 2. juunil 2016 EKP veebilehel.
Märkus. Viimased andmed pärinevad 2016. aasta esimesest kvartalist (tegelikud andmed) ja 2018. aasta neljandast kvartalist (prognoos).

Energiahinnad on endiselt peamine koguinflatsiooni pärssiv tegur.

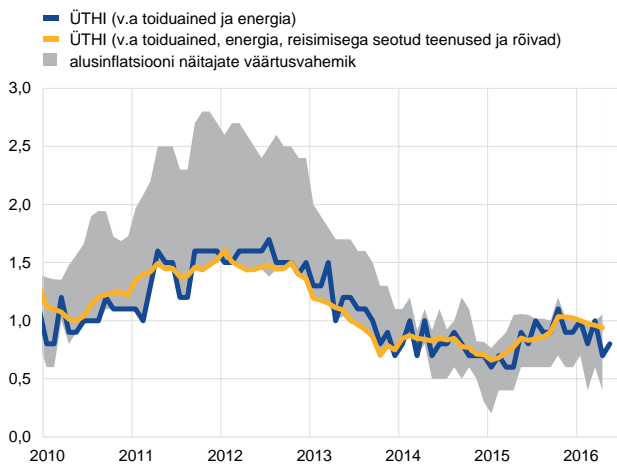
Energiahindade inflatsiooni negatiivne osakaal on peaaegu pooleteist aastat kõikunud $0,5$ ja 1 protsendipunkti vahel (vt joonis 16). Naftahind USA dollarites on 2016. aasta jaanuari madalseisust küll ülespoole liikunud, kuid jääb ikka veel

tunduvalt madalamale tasemele kui aasta eest. Seetõttu on hiljutine hinnatõus vaid pisut piiranud energiahindade negatiivset osakaalu koguinflatsioonis, sest ÜTHI energiahindade inflatsioon oli 2016. aasta mais ikka veel väga madalal $-8,1\%$ tasemel. Naftahinna hiljutise tõusu mõju saab selgemaks siis, kui varasem tugev langus ei kajastu enam aastase inflatsioonimäära arvutuses. Suuremat osa ÜTHI-koguinflatsiooni eeldatavast kiirenemisest eelseisval ajal kuni 2017. aasta alguseni selgitab baasefektiga kaasnev inflatsiooni hoogustav mõju (vt joonis 17).

Joonis 18.

Alusinflatsiooni näitajad

(aastamuutus protsentides)

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

Märkused. Alusinflatsiooni näitajatenä on arvesse võetud järgmisi näitajaid: ÜTHI (v.a energia); ÜTHI (v.a töötlemata toiduained ja energia); ÜTHI (v.a toiduained ja energia); ÜTHI (v.a toiduained, energia, reisimisega seotud teenused ja rõivad); 10% kohandatud keskvaartus; 30% kohandatud keskvaartus; ÜTHI keskvaartus ning dünaamilisel faktormudelil põhinev näitaja. Viimased andmed pärinevad 2016. aasta maist (ÜTHI, v.a toiduained ja energia, kiirhinnang) ja 2016. aasta aprillist (kõik muud näitajad).

Alusinflatsioon ei peegelda selget

tõususuundumust. Seda kinnitab suur hulk alusinflatsiooni alternatiivseid näitajaid (vt joonis 18). Ilma toiduaine- ja energiakomponendita arvestatava ÜTHI-inflatsiooni aastamäär, mis 2015. aasta esimesel pooltel kerkis, kõikus 2015. aasta juulist 2016. aasta märtsini $0,8\%$ ja $1,1\%$ vahel. See liikumine on olnud viimasel ajal küllaltki volatiilne: aastakasvumäär tõusis veebruarikuiselt $0,8\%$ lt märtsis $1,0\%$ ni, kuid alanex siis aprillis taas $0,7\%$ ni. Selle muutuse taga oli peamiselt teenusehindade inflatsioonimäära areng: see küündis 2016. aasta veebruari $0,9\%$ lt märtsis $1,4\%$ ni, kuid naasis seejärel aprillis jälle $0,9\%$ tasemele. Ilma toiduaine- ja energiakomponendita arvestatava ÜTHI-inflatsiooni hiljutist volatiilsust saab seega suuresti selgitada kalendrilise mõjuga. Kui möödunud aastal olid lihavõttepühad aprillis, siis tänavu olid need märtsis, mistõttu oli teenusehindade inflatsiooni aastamäär 2016. aasta märtsis kõrgem ja 2016. aasta aprillis madalam. See puudutas eeskätt reisimisega seotud teenuseid, nagu puhkusepaketid. Kui vaadelda ÜTHI näitajat, millest on lisaks toiduainetele ja energiale välja

jäetud ka reisimine ning rõivad ja jalatsid – mis võivad kalendrilise mõju suhtes olla väga tundlikud –, on alusinflatsiooni suundumus märksa stabiilsem, kuid ei näita selgeid kiirenemismärke.

Impordihindade inflatsioonimäär muutus negatiivseks ja tootja tasandi hinnasurve püsib vaoshoitud.

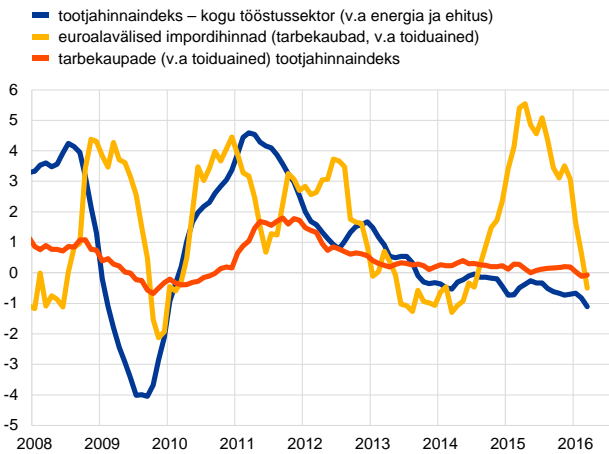
2015. aastal tõusis tarbekaupade (v.a toiduained ja energia) impordihindade inflatsioonimäär märkimisväärselt, küündides sama aasta aprillis rekordilise $5,6\%$ ni. Seejärel hakkas see langema ja muutus märtsis negatiivseks, olles $-0,5\%$ (vt joonis 19). Seda põhjustas euro efektiivse vahetuskursi hiljutine tõus ja naftahinna langusest tingitud inflatsiooni pidurdumise surve kogu maailmas. Impordihindade languse mõju on ilmne ÜTHI kestvuskauade komponendi inflatsioonis, mis kiirenes hoogsalt, kuid raugex praegu endiselt. ÜTHI tarbekaupade allindeksi muude suhteliselt suure impordi osakaaluga komponentide (nt poolkestvuskauad) inflatsioonimäär on samuti viimasel ajal langenud. Seda euro efektiivse vahetuskursi otsest mõju, mis avaldub imporditud tarbekaupade kaudu, tuleb eristada vahetuskursi kõikumise üldisest mõjust, mis ilmneb tootmis- ja hinnakujundusahela kaudu. Et viimase täielikuks avaldumiseks kulub mitu kvartalit, kandub üle ka veel euro vahetuskursi varasem odavnemine. Samal ajal on esialgu endiselt madal ka euroala tarbekaupade (v.a toiduained) tootjahindade aastane

inflatsioonimäär, mis oli märtsis –0,1% ehk sama mis veebruaris. Ka tootmissisendite ja toodangu hindu käsitlevatest küsitlusandmetest nähtub, et kuni 2016. aasta maini oli hinnasurve tootja tasandil pidevalt väike.

Joonis 19.

Tootja- ja impordihinnad

(aastamuutus protsentides)

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

Märkus. Viimased andmed pärinevad märtsist 2016.

Palgasurve püsib tagasihoidlik. Kollektiivlepinguga määratud palgakasv vähenes pisut ja oli 2016. aasta esimeses kvartalis 1,4% võrreldes 1,5%ga 2015. aasta neljandas kvartalis ja 2015. aastal tervikuna. Tõenäoliselt pidurdavad palgakasvu erisugused tegurid, sealhulgas endiselt suur loidus tööturul, suhteliselt kesine tööviljakuse kasv, mis seonduv suure hulga töökohtade loomisega suhteliselt väikese tootlikkusega teenindussektorites, aeglane inflatsioon ja viimastel aastatel mitmes euroala riigis ellu viidud tööturureformide jätkuv mõju.¹

Pikaajaliste inflatsiooniootuste turupõhised näitajad on jätkanud stabiliseerumist, kuid on endiselt tunduvalt kehvemad kui küsitluspõhised näitajad. Viieaastaste forvardvõlakirjade intressimäär järgmiseks viieks aastaks tõusis hiljuti veebruari lõpus täheldatud kõigi aegade madalaima tasemega võrreldes mõnevõrra kõrgemale (vt joonis 20). Võrreldes aga pikema minevikuperioodiga on inflatsiooni turupõhised näitajad endiselt madalad.

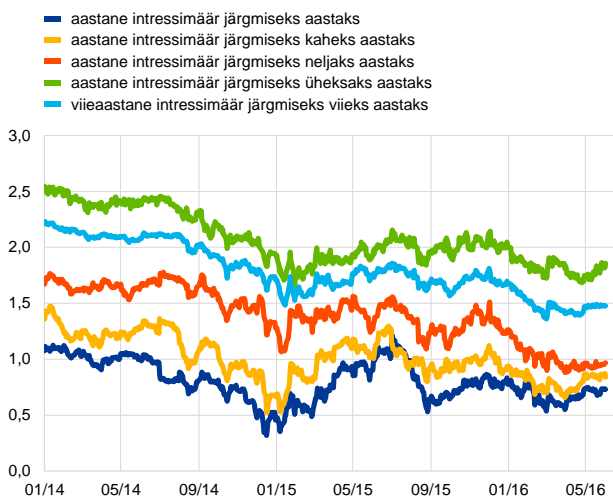
See näitab osaliselt, et turuosaliste arvates on inflatsiooni kiirenemine lähiajal ebatõenäoline. Teisalt peegelduvad selles ka praegused inflatsiooni riskipreemiad, mis on usutavasti veidi negatiivsed, millest võib järeldada, et inflatsiooni turupõhised näitajad kalduvad tulevast inflatsiooni veidi alahindama. Tegelikult inflatsiooni ja turupõhiste inflatsiooninäitajate madalale tasemele vaatamata on turul arvesse võetav deflatsioonirisk endiselt väga väike. Erinevalt turupõhistest näitajatest on pikaajaliste inflatsiooniootuste küsitluspõhised näitajad, mis pärinevad näiteks EKP kutseliste prognoosijate ja Consensus Economicsi küsitlustest, olnud palju stabiilsemad ja lühemaajaliste ootuste allapoole korrigeerimise suhtes vastupidavamad. EKP viimase kutseliste prognoosijate küsitluse tulemuste kohaselt on eelseisva viie aasta inflatsiooni keskmine punktprognoos 1,8% ehk sama mis sellele eelnenud küsitluses. Seda ootuste keskväärtust ohustav langusrisk tundub olevat mõnevõrra vähenenud.

¹ Vt EKP 2016. aasta majandusülevaate 3. väljaande artikkel „Recent wage trends in the euro area“.

Joonis 20.

Inflatsiooniootuste turupõhised näitajad

(aastamuutus protsentides)

Allikad: Thomson Reuters ja EKP arvutused.
Märkus. Viimased andmed pärinevad 1. juunist 2016.

Prognooside kohaselt on euroala ÜTHI-inflatsioon 2016. aastal aeglane, kuid hakkab 2017. ja 2018. aastal kiirenema.

Mai keskel saadaval olnud teabe põhjal prognoositakse eurosüsteemi ekspertide 2016. aasta juuni makromajanduslikus ettevaates euroala kohta, et ÜTHI-koguinflatsioon on 2016. aastal 0,2% ning tõuseb 2017. aastal 1,3%ni ja 2018. aastal 1,6%ni (vt joonis 17).² Eeldatavasti on ettevaateperioodil ÜTHI energiakomponendi inflatsiooni arengul ÜTHI-inflatsiooni kujunemises oluline osa. Energiahindade inflatsiooni mõju muutub prognoosi kohaselt eeskätt inflatsiooni kiirendava tugeva baasefekti tulemusel 2017. aastal positiivseks. Alusinflatsioon (mõõdetuna näiteks ÜTHI-inflatsioonina, v.a toiduained ja energia) kiireneb järgnevatel aastatel eelduste kohaselt järk-järgult, sest paranevad tööturutingimused ja vähenev loidus majanduses toovad kaasa kõrgemad palgad ja kasumimarginaalid. Seda kasvu toetavad EKP rahapoliitiliste meetmete mõju ja euro efektiivse vahetuskursi varasema

languse mõju jätkuv ülekandumine. Võrreldes EKP ekspertide 2016. aasta märtsi makromajandusliku ettevaatega euroala kohta püsib ÜTHI-inflatsiooni väljavaade üldjoontes stabiilne.

² Vt eurosüsteemi ekspertide 2016. aasta juuni makromajanduslik ettevaade euroala kohta, mis avaldati EKP veebilehel 2. juunil 2016.

5 Raha ja laenu

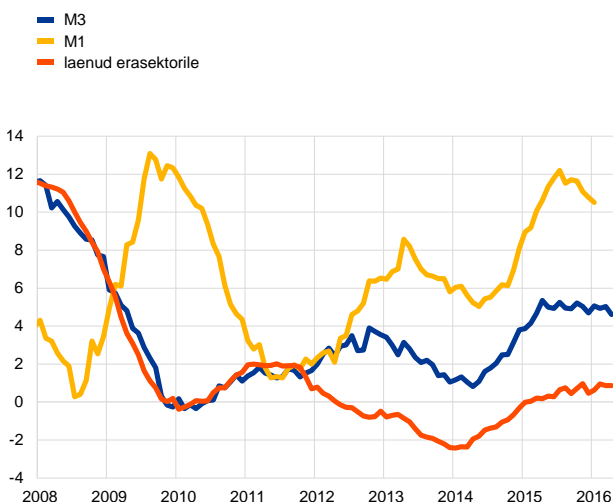
Rahapakkumise kasv aeglustus aprillis pisut, kuid jäi endiselt hoogsaks. Samal ajal jätkus laenukasvu järkjärguline taastumine. Laia rahapakkumist tõukasid jällegi tagant esmajoones riigisisese rahaloomeallikad. Madalad intressimäärad, samuti EKP suunatud pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide ja laiendatud varaostukava mõju toetavad endiselt rahapakkumise ja laenuünaamikat. Pangad on oma soodsate rahastamistingimuste toel hakanud laenuintresse vähendama ja laenukasvu taastumine saab jätkuvalt jõudu paranenud laenuitingimustest. Mittefinantsettevõtetele pakutava välisrahastamise aastane koguvoog kiirenes 2016. aasta esimeses kvartalis hinnangute kohaselt vähesel määral.

Laia rahapakkumise kasv aeglustus pisut, kuid jäi endiselt hoogsaks. M3 aastakasvumäär langes 2016. aasta aprillis 4,6%ni, olles alates 2015. aasta maist püsinud ligikaudu 5,0% juures (vt joonis 21). Laia rahapakkumise kasvu toetasid taas kõige likviidsemad komponendid. M1 on viimasel ajal näidanud aeglustumise märke, kuna selle aastakasvumäär langes ka 2016. aasta aprillis, jäädes siiski kõrgele tasemele. Kokkuvõttes näitab kitsa rahapakkumise viimase aja areng endiselt, et euroala majandus jätkab vähehaaval elavnemist.

Joonis 21.

M3, M1 ja laenu erasektorile

(aastamuutus protsentides; sesoonse ja kalendrilise mõjuga kohandatud)

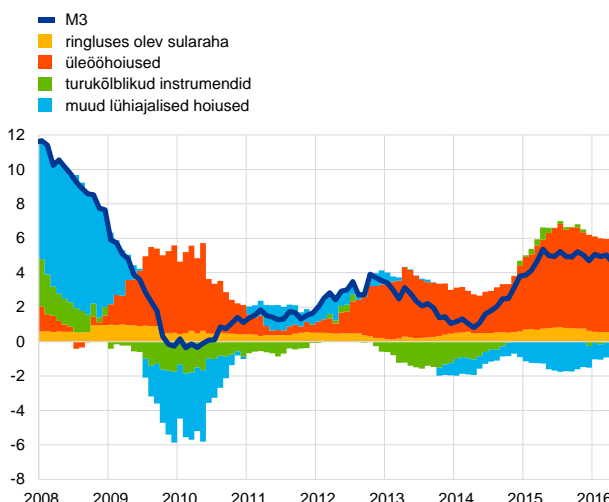
Allikas: EKP.

Märkus. Viimased andmed pärinevad 2016. aasta aprillist.

Joonis 22.

M3 ja selle komponendid

(aastamuutus protsentides; osakaal protsendipunktides; sesoonse ja kalendrilise mõjuga kohandatud)

Allikas: EKP.

Märkus. Viimased andmed pärinevad 2016. aasta aprillist.

Üleõhoiused, mis moodustavad suure osa M1st, soodustasid endiselt M3 kasvu (vt joonis 22). Väga madalad intressimäärad tekitavad soovi hoida M3 kõige likviidsemad komponendid. See ilming kajastab investeringute sissevoolu, mis tuleneb sellest, et raha hoidev sektor müüb varaostukava raames avaliku sektori võlakirju, kaetud võlakirju ja varaga tagatud väärtpapereid. Seevastu peale üleõhoiuste kahanes muude lühiajaliste hoiuste (st M2 – M1) maht 2016. aasta esimeses kvartalis ja aprillis veelgi. Lisaks jätkas turukõlblike instrumentide

(st M3 – M2) kasvumäär, mis on väike M3 komponent, 2016. aasta esimeses kvartalis ja aprillis alanemist, hoolimata rahaturufondide aktsiate ja osakute edasisest taastumisest.

Laia rahapakkumist tõukasid jällegi tagant esmajoones riigisisesed

rahaloomeallikad. Nende hulgas jäid rahaloome kõige olulisemaks teguriteks valitsemissektorile antud laenud, ent erasektorile antud laenud näitasid järkjärgulist taastumist. Neist esimese areng peegeldab EKP erakorralisi rahapoliitika meetmeid, sealhulgas avaliku sektori väärtpaberite ostukava. Suur osa avaliku sektori väärtpaberite ostukava raames omandatud varadest osteti rahaloomeasutustelt (välja arvatud eurosüsteem). Rahaloomeasutuste pikemaajalised finantskohustused (välja arvatud kapital ja reservid), mille aastamuutuse määr on olnud negatiivne alates 2012. aasta juunist, vähenesid 2016. aasta aprillis pisut aeglasemalt. See näitab EKP erakorraliste meetmetega seotud lauged tulukõverat, mis on vähendanud investorete soovi hoida pikemaajalisi pangainstrumente. Teine asja selgitav tegur on suunatud pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide atraktiivsus alternatiivina pankade pikemaajalisele turupõhisele rahastamisele. Samal ajal pärssis rahaloomesektori välisvarade netopositsioon endiselt M3 aastakasvu, osalt kapitali väljavoolu tõttu euroalalt ja portfelliide praeguse ümberstruktureerimise tõttu euroalaväliste instrumentide kasuks. Seda suundumust selgitab asjaolu, et mitteresidendid müüsid euroala riigivõlakirju avaliku sektori varaostukava raames.

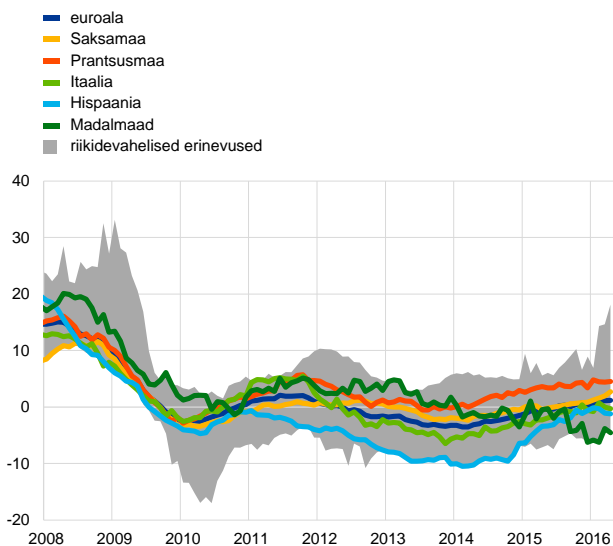
Laenuünaamika taastus vähehaaval, kuid pangalaenude maht oli endiselt

väike. Nii ettevõtete kui ka kodumajapidamiste laenukasv kogus veidi hoogu. Rahaloomeasutuste poolt erasektorile antud laenude aastakasv suurenes 2016. aasta esimeses kvartalis ja püsis aprillis stabiilne (vt joonis 21). Kuigi mittefinantsettevõtetele antud laenude aastakasv jäi tagasihoidlikuks (vt joonis 23), on see 2014. aasta esimese kvartali madalseisust väga hästi taastunud. See paranemine on omane üldjoontes kõikidele suurematele riikidele, kuigi mõnes riigis jäi laenukasvumäär endiselt negatiivseks. Samal ajal aga paranes 2016. aasta esimeses kvartalis pisut kodumajapidamistele antud laenude aastakasv (kohandatuna müügi ja väärtpaberistamisega) ja aprillis püsis see peaaegu muutumatu (vt joonis 24). Neid muutusi on soodustanud alates 2014. aasta suvest kogu euroalal täheldatud pangalaenude intressimäärade tuntav langus (suuresti tänu EKP erakorralistele rahapoliitika meetmetele) ning pangalaenude pakkumise ja nõudluse paranemine. Siiski pidurdavad laenukasvu ikka veel pankade bilansside jätkuv konsolideerimine ja mittetöötavate laenude püsivalt kõrge tase mõnes riigis.

Joonis 23.

Rahaloomeasutuste laenuid mitteinantsettevõtetele euroala valitud riikides

(aastamuutus protsentides)

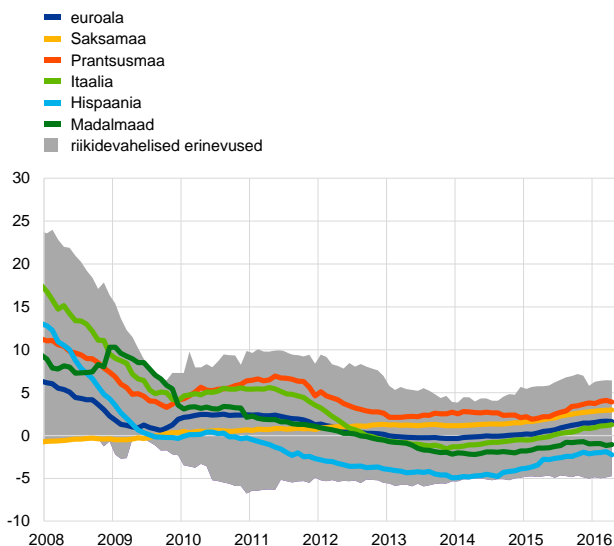
Allikas: EKP.

Märkused. Kohandatud laenuid müügi ja väärtpaperistamisega. Riikidevahelised erinevused on arvatud 12 euroala riigist koosneva püsivalimi miinimum- ja maksimumväärtuste alusel. Viimased andmed pärinevad 2016. aasta aprillist.

Joonis 24.

Rahaloomeasutuste laenuid kodumajapidamistele euroala valitud riikides

(aastamuutus protsentides)

Allikas: EKP.

Märkused. Kohandatud laenuid müügi ja väärtpaperistamisega. Riikidevahelised erinevused on arvatud 12 euroala riigist koosneva püsivalimi miinimum- ja maksimumväärtuste alusel. Viimased andmed pärinevad 2016. aasta aprillist.

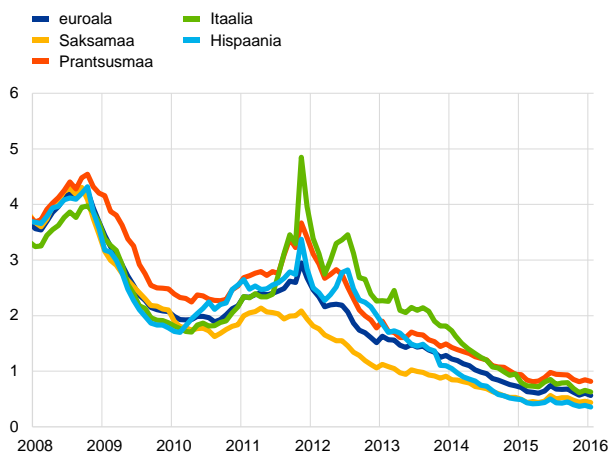
Laenuitingimuste ja -nõudluse muutused aitasid taas laenukasvu edendada.

2016. aasta aprillikuine euroala pankade laenuitegevuse küsitlus tõi esile mitu olulist laenuõudlust suurendavat tegurit, mille hulka kuulub intresside üldiselt madal tase, vajadus põhivarainvesteeringute rahastamise järele ja eluasemeturu soodsad väljavaated (vt küsitlus veebilehel <https://www.ecb.europa.eu/stats/money/surveys/lend/html/index.en.html>). Sellises olukorras avaldas laiendatud varaostukava laenuõuetele ja eelkõige laenuitingimustele leevendavat mõju. Samuti andsid pangad teada, et varaostukava ja suunatud pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide pakutud lisalikiidsust kasutati eelkõige laenuandmiseks. Samal ajal teatasid euroala pangad, et varaostukava on nende kasumlikkusele halvasti mõjunud. Neist soodsatest muutustest hoolimata jäi laenukasv tagasihoidlikuks, kajastades endiselt nigelat majanduslikku olukorda ja pankade bilansside konsolideerimist. Pealegi koormavad mõnes euroala piirkonnas laenupakumist ikka veel ranged laenuitingimused.

Joonis 25.

Pankade laenuvahenditega rahastamise koondkulu

(hoiusepõhise rahastamise ja tagamata turupõhiste laenuvahenditega rahastamise koondkulu; protsenti aastas)

Allikad: EKP, Merrill Lynchi üleilmne indeks ja EKP arvutused.
Märkused. Hoiuste koondkulu on arvatud uute üleõhhoiuste, tähtjaliste hoiuste ja nõudmiseni hoiuste intresside keskmisena, mida on kaalutud nende vastavate jääkide summadega. Viimased andmed pärinevad 2016. aasta märtsist.

Pankade rahastamiskulud on jäänud püsima rekordmadala taseme lähedal.

Võttes arvesse rahaloomeasutuste pikemaajaliste finantskohustuste täitmist, on pankade rahastamise koondkulu mitme aasta vältel vähenenud (vt joonis 25). Üldiselt on EKP toetav rahapoliitika kurss, bilansside tugevnemine ja vähenenud killustumine finantsturgudel toetanud pankade rahastamise koondkulude kahanemist. Mis aga puudutab pankade juurdepääsu rahastamisele, näitab 2016. aasta aprillikuine euroala pankade laenugevuse küsitlus, et 2016. aasta esimeses kvartalis ei täheldatud edasist paranemist ühegi olulisema turuinstrumendi puhul peale väärtpaberistamise.

Erasektorile antud pangalaenude intressimäärad alanesis veelgi (vt joonised 26 ja 27).

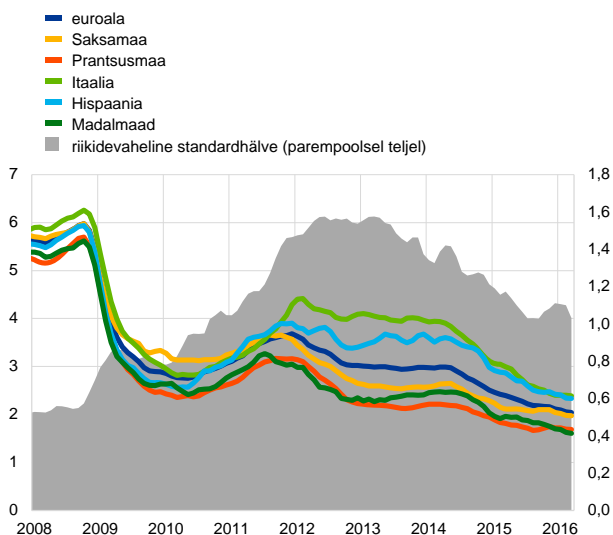
Mittefinantsettevõtetele ja kodumajapidamistele antud laenude koondintressid on langenud alates 2014. aasta juunist palju enam kui turu viiteintressimäärad. Siin on kasu toonud ka väiksem killustumine euroala

finantsturgudel ja rahapoliitika meetmete mõju parem ülekandumine pangalaenude intressimääradesse. Lisaks on pankade rahastamise koondkulude vähenemine soodustanud ka laenude koondintresside kahanemist. Alates 2014. aasta juunist on pangad oma rahastamiskulude kahanemise mõju järjest enam üle kandnud väiksematesse laenuintressidesse. 2014. aasta maist kuni 2016. aasta märtsini vähenesid nii euroala mittefinantsettevõtetele kui ka kodumajapidamistele antud laenude koondintressid enam kui 80 baaspunkti. Eriti suures ulatuses on pangalaenude intressimäärased alandatud raskes seisus olevates euroala riikides. Samal ajavahemikul vähenes euroalal väga väikestelt (kuni 0,25 miljoni euro suurustelt) laenudelt ja suurtelt (üle ühe miljoni euro suurustelt) laenudelt nõutavate intressimäärade vahe. Üldjuhul näitab see, et väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad lõikavad väiksematest laenuintressidest suuremat kasu kui suurettevõtted.

Joonis 26.

Mittefinantsettevõtetele antud laenude koondintressid

(protsenti aastas; kolme kuu libisevad keskmised)

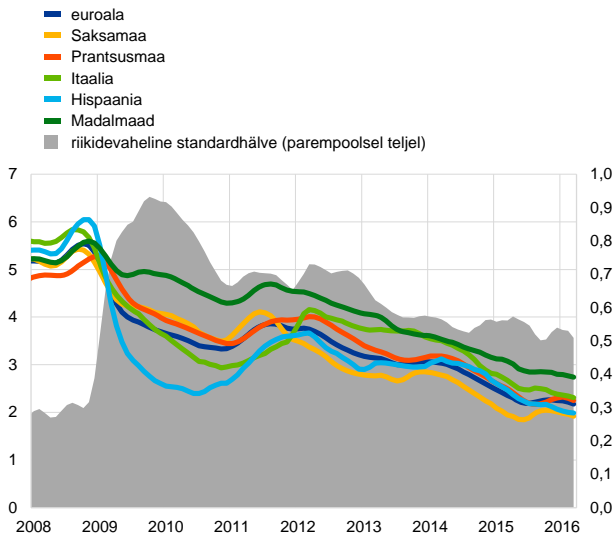
Allikas: EKP.

Märkused. Pangalaenude kogukulu näitaja on leitud lühi- ja pikaajaliste intressimäärade liitmisel, kasutades uute laenude mahu 24 kuu libisevat keskmist. Riikidevahelise standardhälbe leidmisel on lähtutud 12 euroala riigist koosnevast püsivalimist. Viimased andmed pärinevad 2016. aasta märtsist.

Joonis 27.

Eluasemelaenude koondintressid

(protsenti aastas; kolme kuu libisevad keskmised)

Allikas: EKP.

Märkused. Pangalaenude kogukulu näitaja on leitud lühi- ja pikaajaliste intressimäärade liitmisel, kasutades uute laenude mahu 24 kuu libisevat keskmist. Riikidevahelise standardhälbe leidmisel on lähtutud 12 euroala riigist koosnevast püsivalimist. Viimased andmed pärinevad 2016. aasta märtsist.

Euroala mittefinantsettevõtetele pakutava välisrahastamise aastane koguvoog kiirenes 2016. aasta esimeses kvartalis hinnangute kohaselt vähesel määral.

Mittefinantsettevõtete välisrahastamine jääb endiselt alla nii 2012. aasta alguse tasemele (finantskriisijärgne rekord) kui ka 2004. aasta lõpu tasemele (enne ülemäärase laenukasvu algust). Alates 2014. aasta algusest täheldatud mittefinantsettevõtete välisrahastamise elavnemist on toetanud majandusaktiivsuse suurenemine, pangalaenude kulu edasine vähenemine, pangalaenuitingimuste leevenemine ja turupõhise võla väga väike kulu. Samal ajal suurendasid mittefinantsettevõtted 2016. aasta esimeses kvartalis veelgi oma sularahahoivuseid, mis jõudsid uue rekordtasemeni. Selline areng on seotud jätkuvate kahtlustega üleilmse elavnemise tugevuse suhtes ja madalate alternatiivkuludega.

Mittefinantsettevõtete võlaväärtpaberite netoemiteerimine vähenes 2016. aasta jaanuaris ja veebruaris, kuid kasvas märtsis järsult.

Märtsikuine tõus oli suuresti erakordsete tegurite tulemus ja tõi kaasa positiivse voo kogu kvartali vältel. Turuandmed näitavad, et emiteerimise aktiivsus kasvas aprillis ja mais tagasihoidlikus tempos, saades muu hulgas tuge EKP 2016. aasta märtsikuisest rahapoliitika paketist. Mittefinantsettevõtete noteeritud aktsiate netoemiteerimine jäi 2016. aasta esimeses kvartalis vaashoiuks.

Euroala mittefinantsettevõtete välisrahastamise üldine nominaalkulu on alates 2016. aasta märtsist pisut vähenenud, jõudes uuele rekordmadalale tasemele.

Sellise languse põhjus on eelkõige omakapitali kaudu rahastamise kulu ja vähemal määral turupõhiste laenuvahenditega rahastamise kulu kahanemine. Sellist arengut toetasid soodsad majandusuudised, EKP märtsikuise rahapoliitika paketi avaldamine ning tulususe üleilmne vähenemine.

Eelarve areng

Euroala eelarvepuudujääk peaks ettevaateperioodil (2016–2018) peamiselt tänu tsükliliste tingimuste paranemisele ja intressimaksete vähenemisele veelgi kahanema. Euroala eelarvepoliitika koondseisund peaks 2016. aastal olema ekspansiivne, ent ajavahemikul 2017–2018 see ilmselt halveneb mõnevõrra, ehkki riigiti esinevad suured lahknevused. Mitmes liikmesriigis seab eeldatav eelarvepoliitika seisund ohtu stabiilsuse ja kasvu pakki nõuete täitmise. Uusi konsolideerimismeetmeid on vaja eeskätt suure võlaga riikides, et panna valitsemissektori võlg kindlalt vähenema.

Euroala valitsemissektori eelarvepuudujääk peaks ettevaateperioodil

väheneb. Eurosüsteemi ekspertide 2016. aasta juuni makromajanduslikust ettevaatest³ euroala kohta selgub, et euroala valitsemissektori eelarvepuudujääk väheneb 2015. aasta 2,1%lt SKPst 2018. aastal eeldatavasti 1,4%ni SKPst (vt tabel). Eelarveväljavaade on ettevaateperioodil võrreldes 2016. aasta märtsi ettevaatega pisut paranenud. See on eeskätt tingitud paremast makromajanduslikust väljavaatest ja väiksematest intressimaketest, samal ajal kui kaalutletud eelarvepoliitikas ei tohiks erilisi muutusi aset leida. Prognoosid ei ole nii optimistlikud, kui kirjeldati euroala riikide 2016. aasta ajakohastatud stabiilsusprogrammides, mis sisaldavad ka veel seadustamata ja lõplikult täpsustamata eelarvemeetmeid.

Euroala eelarvepoliitika seisund peaks 2016. aastal olema ekspansiivne, ent ajavahemikul 2017–2018 see halveneb ilmselt mõnevõrra.

⁴ 2016. aastal on eelarvepoliitika koondseisund nõrgenenud ja seda võib majanduse mõningast loidust arvestades pidada üldjoontes asjakohaseks. See peegeldab mõju, mida avaldab kaalutletud eelarvemeetmete, näiteks otseste maksude ja sotsiaalkindlustusmaksete vähendamine mitmes euroala riigis. Perioodi 2017–2018 pisut pingelisem eelarvepoliitika seisund on eeldatavasti tingitud valitsemissektori kulutuste piirangutest, mis kaaluvad üles puudujääki suurendavad meetmed tulude poolel. Eeskätt peaks SKP nominaalkasvu suundumusest allapoole jääma töötajatele makstavate hüvitiste ja vahetarbimise kasv. Seevastu sotsiaaltoetused ja valitsemissektori investeeringud ületavad tõenäoliselt kasvupotentsiaali. Euroala eeldatav eelarvepoliitika seisund kätkeb suuri riikidevahelisi erinevusi. Nende riikide puhul, kus eelarvepoliitika peaks eeldatavasti leevenema, on tõeujed riigiti erinevad, alustades põgenike sissevoo tugeva mõjuga ning lõpetades kulupoolt mõjutavate maksukärbete ja eelarvemeetmete mõjuga.

Euroala valitsemissektori võlg liigub oma praeguselt kõrgelt tasemelt endiselt

allapoole. Prognooside kohaselt peaks euroala võla ja SKP suhe, mis saavutas oma tipptaseme 2014. aastal ja langes 2015. aastal 90,7%le SKPst, järk-järgult edasi kahanema ja jõudma 2018. aasta lõpuks 87,4%ni SKPst. Valitsemissektori võla eeldatavat vähenemist toetavad tänu parematele makromajanduslikele väljavaadetele ja oodatavatele madalatele intressimääradele soodsad muutused intressimäärade

³ Vt eurosüsteemi ekspertide 2016. aasta juuni makromajanduslik ettevaade euroala kohta, mis asub aadressil <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/eurosystemstaffprojections201606.et.pdf?8774facfb96d540891ce434a5ab4394b>.

⁴ Eelarveseisundit mõõdetakse struktuurse tasakaalu muutusena, mille puhul on tsükliliselt kohandatud eelarveseisundist maha arvestatud ajutised meetmed, näiteks valitsuse toetus finantssektorile.

ja majanduskasvu vahes. Võlaväljavaadet parandavad ka väike esmane ülejääk ja negatiivsed eelarvepositsioonivälised võlamuutused, mis kajastavad muu hulgas erastamisest saadud tulu. 2016. aasta märtsi prognoosidega võrreldes peaks euroala võla kahanemine SKP suhtes olema pisut suurem, eeskätt tänu suuremale esmasele ülejäägile ning soodsamatele muutustele intressimäärade ja majanduskasvu vahes. Ehkki kõiki riike vaadeldes peaks võla ja SKP suhe enamikus euroala riikides vähenema, on vähe neid riike, kus valitsemissektori võla suhtarv ettevaateperioodil prognooside kohaselt suureneb. Uusi konsolideerimismeetmeid, mis paneksid võlasuhte kindlalt alanema, on vaja eeskätt suure võlakoormusega riikides, sest kõrge võlatase muudab nad eriti haavatavaks olukorras, kus finantsturgude ebastabiilsus süveneb või intressimäärad taastuvad.

Tabel.
Eelarve areng euroalal

(protsendina SKPst)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
a. Tulud kokku	46,6	46,8	46,6	46,1	45,9	45,9
b. Kulud kokku	49,6	49,3	48,6	48,0	47,6	47,2
<i>millest:</i>						
c. Intressikulud	2,8	2,7	2,4	2,2	2,1	2,0
d. Esmased kulud (b – c)	46,8	46,7	46,2	45,8	45,5	45,3
Eelarvetasakaal (a – b)	–3,0	–2,6	–2,1	–1,9	–1,7	–1,4
Esmane eelarvetasakaal (a – d)	–0,2	0,1	0,3	0,3	0,4	0,6
Tsükliliselt kohandatud eelarvetasakaal	–2,3	–1,9	–1,7	–1,9	–1,8	–1,6
Struktuurne tasakaal	–2,2	–1,7	–1,6	–1,9	–1,8	–1,6
Koguvõlg	91,1	92,0	90,7	90,0	89,0	87,4
Memokirje: reaalne SKP (muutus protsentides)	–0,2	0,9	1,6	1,6	1,7	1,7

Allikad: Eurostat, EKP ja eurosüsteemi ekspertide 2016. aasta juuni makromajanduslik ettevaade.
Märkus. Koondandmed euroala valitsemissektori kohta. Ümardamise tõttu ei pruugi näitajad täielikult ühtida.

Stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetele mittevastavuse oht on mitmes riigis suur.

Valitsused peavad saavutama eelarvepoliitika seisundi tasakaalu, vähendades suurt võlga ja soodustades majanduse taastumist, kuid täites samal ajal kõik stabiilsuse ja kasvu pakti nõuded. Hea meel on tõdeda, et eelarvepoliitilise manööverdamisruumiga riikides on seda võimalust kasutatud. Ent manööverdamisruumita riigid peaksid jätkama selliste meetmete elluviimist, mis on vajalikud stabiilsuse ja kasvu pakti nõuete täielikuks täitmiseks. Seega tuleb neil kõrvaldada võla jätkusuutlikkusega seotud riskid ja suurendada vastupanuvõimet tulevaste šokkide suhtes. 18. mail avaldas Euroopa Komisjon oma riigipõhised soovitusel kõikide ELi liikmesriikide majandus- ja eelarvepoliitika kohta. Paljudes riikides tuvastati stabiilsuse ja kasvu pakti struktuurse konsolideerimise nõuetele mittevastavuse oht ja avaldati soovitusel stabiilsuse ja kasvu pakti rakendamise kohta.⁵ Usaldusväärse huvides on ülioluline, et eelarve juhtimise raamistikku rakendataks igal ajal ja kõigis riikides õiguslikult usaldusväärsel, läbipaistval ja järjekindlal viisil. Lisaks peaksid riigid eelarvepoliitilise manööverdamisruumi suurendamiseks keskenduma eelarvepoliitikas rohkem kasvu suurendavatele eelarvekomponentidele.

⁵ Euroopa Komisjoni hiljutisele teatisele antud hinnanguga tutvumiseks vt EKP käesoleva majandusülevaate infokast „2016. aasta Euroopa poolaasta raames riikidele antud eelarvepoliitilised soovitusel“.

Infokast 1

Madala naftahinna mõju maailmamajandusele

Selles infokastis vaadeldakse naftahinna kahe viimase aasta languse mõju üleilmsele majandusaktiivsusele. Naftahind on alates 2014. aasta keskpaigast järsult odavnenud ja 2016. aasta alguses jõudis see kümne aasta madalaimale tasemele. Vahemikus 2014. aasta juunist 2016. aasta jaanuarini on Brenti toornafta hind langenud rekordiliselt kõrgelt tasemelt madalaimasse seisu ja odavnenud 82 USA dollari võrra barreli kohta (70%). Pärast seda on see veidi tõusnud, ligikaudu 17 USA dollarit barreli kohta, ning naftafutuuride põhjal võib eeldada, et keskmise aja jooksul tõuseb see vaid vähehaaval.

Hiljutise naftahinna languse põhjustanud tegurid on aja jooksul muutunud.

Kui 2014. aasta naftahinna langust võis valdavalt selgitada naftapakkumise märkimisväärse suurenemisega, siis viimasel ajal on madalam naftahind kajastanud kesisemat üleilmset nõudlust. Pakkumispoolel töid mahukad investeeringud ja tehnoloogilised uuendused – eeskätt põlevkiviõli tootmises – kaasa naftatootmise hüppelise kasvu ajal, mil nõudlus kahanes eelkõige energiamahukates areneva turumajandusega riikides, avaldades naftahinnale langussurvet. Naftat Eksportivate Riikide Organisatsiooni (OPEC) 2014. aasta novembris tehtud otsus säilitada senised tootmiskvoodid süvendas veelgi naftahinna langussurvet, sest naftavarud suurenesid. Viimasel ajal on aga tekkinud mure selle pärast, et naftahinna languse peapõhjus on olnud väiksem üleilmne nõudlus.

Naftahinna šoki muutuv laad avaldab maailmamajandusele mitmesugust mõju.

2015. aasta alguses eeldati, et valdavalt pakkumisest tingitud naftahinna langus avaldab üleilmsele majandusaktiivsusele märkimisväärset positiivset netomõju peamiselt kahe kanali kaudu: 1) tulu ümberjagunemine naftat tootvatelt riikidelt naftat tarbivatele riikidele, kellelt eeldati suuremat kulutamise piirkalduvust; ja 2) väiksematest energiasisendi kuludest tulenev kasumlikkuse kasv, mis võiks elavdada investeerimist ja seega kogupakkumist riikides, kes on nafta netoimportijad. Seevastu naftahinna langus, mida on alates 2015. aasta teisest poolest juhtinud pigem nõudlus, lubab arvata, et mõju maailmamajandusele ei ole siiski nii positiivne. Ehkki madal naftahind võib reaalsete sissetulekute kasvu kaudu endiselt toetada sisenõudlust riikides, kes on nafta netoimportijad, ei pruugi see väiksema üleilmse nõudluse laiemat mõju tasakaalustada.

Mudelihinnangutes rõhutatakse, et mõju maailmamajandusele sõltub šoki laadist.

Simulatsioonide⁶ põhjal selgub, et naftahinna 10% langus, mis tuleneb ainuüksi pakkumisest, suurendab maailma SKPd 0,1–0,2%, kuid naftahinna 10%

⁶ Simulatsioonides on kasutatud Ühendkuningriigi majandus- ja sotsiaaluuringute instituudi üleilmset ökonomeetrilist mudelit (Global Econometric Model (NiGEM)), IMFi üleilmsete mudelite paindliku süsteemi (Flexible System of Global Models) kuue regiooni moodulit (SIXMOD) ja struktuurset vektorautoregressiooni (SVAR) märgipiirangutega mudelit, et tuvastada pakkumisest ja nõudlusest tingitud naftahinna šokke.

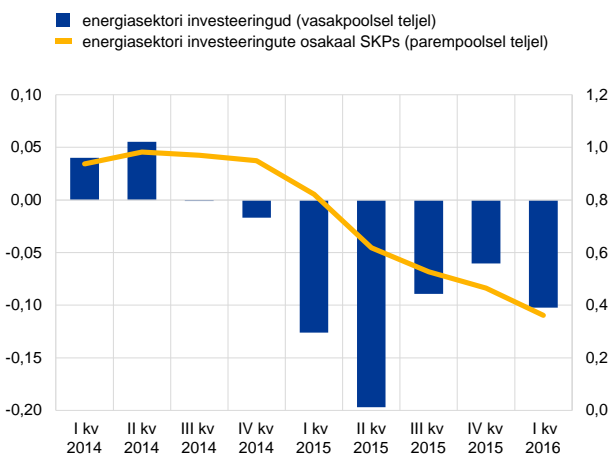
rangelt juhitud vahetuskursi süsteem (nt Araabia Ühendemiraadid, Iraak, Iraan, Nigeeria, Saudi Araabia ja Venezuela). Rahapoliitika on olnud piiratud ka tooret eksportivates riikides, kelle vahetuskurs on paindlikum (nt Kanada, Mehhiko, Norra ja Venemaa). Et nende riikide vääringud on (järsult) odavnenud, on suurenenud inflatsioonisurve, mis on piiranud rahapoliitika leevendamise määrgu reaktioonina aeglustuvale kasvule. Lisaks on hindade langust võimendanud finantspinged eeskätt välisvaluutaposisioonidega riikides. Ehkki suuremate nafta eksportivate riikide osakaal maailmamajanduses on suhteliselt väike (umbes 15% üleilmsest SKPst ostujõu pariteedi alusel), on negatiivse mõju ülekandumine tihedate kaubandus- või finantsühendustega riikidesse ja üleilmsele kindlustundele pidurdanud maailmamajanduse arengut.

Teisest küljest ei ole nõudlus mitmes nafta netoimportivas riigis madalama naftahinna tõttu tekkinud erakorralise tulu toel kuigivõrd kasvanud. Pikema aja jooksul võib see kajastada väiksemat energiamahukust võrreldes naftahinna varasemate langusperioodidega 1980. ja 1990. aastatel. Viimasel ajal võisid tarbimise tundlikkust naftahinna languse suhtes mõnes riigis piirata muud tegurid, kuigi seda mõju on empiiriliselt sageli keeruline eristada. Näiteks võib isiklike säästude kasv mõnes riigis olla seotud jätkuva vajadusega vähendada finantsvõimendust. See võis ajendada kodumajapidamisi säästma madalamast naftahinnast tulenevat erakorralist sissetulekut suuremal määral, kui nad seda muidu oleksid teinud. Peale selle võisid oma osa mängida ootused: kui kodumajapidamistel läheb aega veendumaks, et odavam naftahind jääb püsima, kasvavad kulutused üksnes aegamööda. Areneva turumajandusega riikides on väiksematest energiatoetustest tulenevaid valitsuse sääste kasutatud pigem eelarve konsolideerimiseks kui lisastiimulite loomiseks majandusele. Lisaks võisid madalama naftahinna positiivset mõju tarbimisele vähendada muud tegurid, nagu vahetuskursi areng ning aktsiate ja muude varade hinna allapoole korrigeerimine suurema üleilmse majandusliku ebakindluse tõttu.

Joonis C.

USA energiasektori investeeringud

(vasakpoolsel teljel: osakaal SKP kvartali reaalkasvus protsendipunktides; parempoolsel teljel: protsent SKPst)

Allikad: USA majandusanalüüsi büroo ja EKP ekspertide arvutused.

USA kui ühe suurima nafta netoimportija näitel on madalama naftahinna tarbimist soodustav mõju olnud esialgu oodatust väiksem ja selle on suuresti nullinud energiaga seotud investeeringute järsk kahanemine.

Naftahinna langus on küll tarbimist soodustanud, kuid ebakindlus madala naftahinna püsimise suhtes võib olla kahandanud usaldust, mistõttu oli naftahinna odavnemise mõju esialgu oodatust väiksem. Samal ajal oli odavamal naftahinnal märkimisväärne mõju USA põlevkiviõliinvesteeringutele ning seda võimendas põlevkiviõlitootjate kõrge finantsvõimenduse määr ja haavatavus rahastamispiirangute suhtes. 2014. aasta keskpaigas alanud naftahinna langusest saadik on energiaga seotud investeeringute maht kahanenud kokku 65%, mõjutades negatiivselt SKP kasvu (vt joonis C), ja naftaplatvormi on nende esialgsest arvust jäänud alles vaid umbes kolmandik. Siiski on naftahinna odavnemise senine hinnanguline mõju USA SKP-le netoarvestuses napilt positiivne.

Võrreldes aastataguse ajaga, kui naftahinna langust põhjustasid valdavalt pakkumistegurid, annab hiljutine areng kokkuvõttes alust arvata, et madalamas naftahinnas kajastub üha enam kahanev üleilmne nõudlus. Ehkki arvati, et eeskätt pakkumisest tingitud naftahinna langus avaldab üleilmsele SKP-le positiivset netomõju, ei ole tõenäoliselt oodata, et pigem nõudlusest tingitud naftahinna alanemine üleilmset majandusaktiivsust märkimisväärselt toetaks. Peale selle raskendab madalama naftahinna mõju hindamist suur ebakindlus. Seda ebakindlust põhjustavad muu hulgas võimalikud finantsstabiilsuse ja eelarvega seotud probleemid mõnes tooret eksportivas riigis. Teine tegur on mure areneva turumajandusega riikide üldisema majanduslanguse pärast, mis tuleneb mõne riigi sisemajanduse süvenevast tasakaalustamatusest ja karmimatest rahastamistingimustest.

Infokast 2

Likviidsuskeskkond ja rahapoliitilised operatsioonid 27. jaanuarist kuni 26. aprillini 2016

Selles infokastis kirjeldatakse EKP rahapoliitilisi operatsioone 2016. aasta esimesel ja teisel arvestusperioodil, mis kestsid vastavalt 27. jaanuarist 15. märtsini ja 16. märtsist 26. aprillini. 10. märtsil 2016 andis EKP nõukogu teada ulatuslikust rahapoliitika otsuste paketist, mis hõlmas ka kõikide EKP baasintressimäärade kärpimist, varaostukava igakuise mahu suurendamist ja sobivate varade ringi laiendamist ning nelja uue suunatud pikemaajalise refinantseerimisoperatsiooni alustamist⁷. Seega alandati teise arvestusperioodi jooksul põhiliste refinantseerimisoperatsioonide intressimäära, laenamise püsivõimaluse intressimäära ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäära alates 16. märtsist vastavalt 0,00%ni, 0,25%ni ja –0,40%ni⁸. Kui 2015. aasta detsembris arveldatud eelmise suunatud pikemaajalise refinantseerimisoperatsiooni maht oli 18,3 miljardit eurot, siis 30. märtsil 2016 arveldati seitsmes suunatud pikemaajaline refinantseerimisoperatsioon 7,3 miljardi euro suuruses summas. Sellega kasvas esimese seitsme suunatud pikemaajalise refinantseerimisoperatsiooniga jaotatud summa kokku 425,3 miljardi euroni.⁹ Lisaks jätkas eurosüsteem oma varaostukava osana avaliku sektori väärtpaberite, kaetud võlakirjade ja varaga tagatud väärtpaberite ostmist¹⁰ sihttasemega, mis kasvas teise arvestusperioodi jooksul 60 miljardilt eurolt 80 miljardi euroni kuus.

Likviidsusvajadus

Vaadeldaval perioodil oli pangandussüsteemi keskmine päevane likviidsusvajadus – mida määratletakse autonoomsete tegurite ja kohustusliku reservi summana – 778,6 miljardit eurot ehk 72 miljardit eurot suurem kui eelmisel vaatlusperioodil (st 2015. aasta seitsmendal ja kaheksandal arvestusperioodil). Suurema likviidsusvajaduse on peaaegu eranditult tinginud autonoomsete tegurite kasv keskmiselt 71,1 miljardit eurot 664,5 miljardi euroni (vt tabel).

⁷ EKP 10. märtsi 2016. aasta pressiteade on kättesaadav EKP veebilehel <http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2016/html/pr160310.et.html>.

⁸ Põhilisi refinantseerimisoperatsioone sooritati jätkuvalt piiramatul määral ja fikseeritud intressimäärade pakkumismenetlustena. Sama menetlust kasutati endiselt ka kolmekuuliste pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide puhul. Iga pikemaajalise refinantseerimisoperatsiooni intressimäär kehtestati põhiliste refinantseerimisoperatsioonide keskmise intressimäära alusel kogu asjakohase pikemaajalise refinantseerimisoperatsiooni ajaks. Suunatud pikemaajalisi refinantseerimisoperatsioone sooritati endiselt fikseeritud intressimäärade pakkumismenetlustena ja intressimäär oli sama mis põhiliste refinantseerimisoperatsioonide puhul.

⁹ Suunatud pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide käigus jaotatud summade kohta saab teavet eelmiste majandusülevaadete samalaadsetest infokastidest või EKP veebilehel avaturoperatsioonide kohta esitatud andmetest: www.ecb.europa.eu/mopo/implementation/omo/html/index.en.html.

¹⁰ Üksikasjalikku teavet laiendatud varaostukava kohta leiab EKP veebilehel: www.ecb.europa.eu/mopo/implementation/omt/html/index.en.html.

Tabel.
Eurosüsteemi likviidsuskeskkond

	27. jaanuar 2016 – 26. aprill 2016		28. oktoober 2015 – 26. jaanuar 2016		Teine arvestusperiood		Esimene arvestusperiood	
Kohustused – likviidsusvajadus (keskmise; miljardites eurodes)								
Autonoomsed likviidsustegurid	1770,1	(+54,3)	1715,8	1799,8	(+55,2)	1744,6	(+24,5)	
Ringluses olevad pangatähed	1066,1	(+0,9)	1065,3	1069,3	(+5,9)	1063,4	(–9,4)	
Valitsemissektori hoiused	130,3	(+42,7)	87,6	147,4	(+31,7)	115,6	(+33,2)	
Muud autonoomsed tegurid	573,7	(+10,7)	563,0	583,2	(+17,6)	565,6	(+0,8)	
Rahapoliitika instrumendid								
Arvelduskontod	562,7	(+34,9)	527,9	570,0	(+13,5)	556,5	(–0,6)	
Kohustuslik reserv	114,1	(+0,9)	113,2	114,3	(+0,5)	113,9	(+0,6)	
Hoiustamise püsivõimalus	245,0	(+59,3)	185,7	262,0	(+31,5)	230,5	(+33,9)	
Likviidsust vähendavad peenhäälestusoperatsioonid	0,0	(+0,0)	0,0	0,0	(+0,0)	0,0	(+0,0)	
Varad – likviidsuse pakkumine (keskmise; miljardites eurodes)								
Autonoomsed likviidsustegurid	1105,9	(–17,0)	1122,9	1113,0	(+13,3)	1099,8	(–24,0)	
Netovälisvarad	616,8	(+5,0)	611,9	627,3	(+19,5)	607,8	(–3,8)	
Netovarad eurodes	489,0	(–22,0)	511,0	485,7	(–6,2)	491,9	(–20,2)	
Rahapoliitika instrumendid								
Avaturuoperatsioonid	1472,2	(+165,3)	1306,9	1518,9	(+86,8)	1432,1	(+81,8)	
Pakkumisoperatsioonid	521,9	(–10,6)	532,5	518,8	(–5,7)	524,5	(–14,0)	
Põhilised refinantseerimisoperatsioonid	60,6	(–8,4)	69,1	58,1	(–4,8)	62,9	(–8,7)	
Eritähtajaga refinantseerimisoperatsioonid	0,0	(+0,0)	0,0	0,0	(+0,0)	0,0	(+0,0)	
Kolmekuulised pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid	41,1	(–14,3)	55,3	37,9	(–5,8)	43,7	(–7,9)	
Kolmeaastased pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid	0,0	(+0,0)	0,0	0,0	(+0,0)	0,0	(+0,0)	
Suunatud pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid	420,2	(+12,1)	408,1	422,8	(+4,9)	417,9	(+2,6)	
Otsetehingute portfelligid	950,3	(+175,9)	774,4	1 000,1	(+92,5)	907,6	(+95,8)	
Kaetud võlakirjade esimene ostukava	19,5	(–1,1)	20,6	19,2	(–0,6)	19,8	(–0,7)	
Kaetud võlakirjade teine ostukava	8,8	(–0,9)	9,8	8,7	(–0,3)	9,0	(–0,6)	
Kaetud võlakirjade kolmas ostukava	161,3	(+21,1)	140,2	167,0	(+10,7)	156,4	(+11,9)	
Väärtpaperituruprogramm	120,8	(–2,3)	123,1	119,7	(–2,0)	121,7	(–1,2)	
Varaga tagatud väärtpaperite ostukava	18,7	(+3,4)	15,2	19,2	(+0,9)	18,3	(+2,8)	
Avaliku sektori väärtpaperite ostukava	621,2	(+155,7)	465,5	666,3	(+83,8)	582,5	(+83,6)	
Laenamise püsivõimalus	0,1	(–0,0)	0,1	0,2	(+0,1)	0,1	(–0,1)	
Likviidsusega seotud muu teave (keskmise; miljardites eurodes)								
Kogu likviidsusvajadus	778,6	(+72,0)	706,5	801,4	(+42,4)	759,0	(+48,9)	
Autonoomsed tegurid*	664,5	(+71,1)	593,3	687,1	(+41,9)	645,1	(+48,3)	
Ülelikviidsus	693,6	(+93,3)	600,3	717,5	(+44,4)	673,1	(+32,9)	
Intressimäära muutused (protsentides)								
Põhilised refinantseerimisoperatsioonid	0,03	(–0,02)	0,05	0,00	(–0,05)	0,05	(+0,00)	
Laenamise püsivõimalus	0,28	(–0,02)	0,30	0,25	(–0,05)	0,30	(+0,00)	
Hoiustamise püsivõimalus	–0,35	(–0,09)	–0,25	–0,40	(–0,10)	–0,30	(+0,00)	
Keskmine EONIA	–0,286	(–0,101)	–0,184	–0,340	(–0,101)	–0,239	(–0,013)	

Allikas: EKP.

*Autonoomsete tegurite koguväärtus sisaldab ka arveldamisel olevaid kirjeid.

Märkus. Kõik arvud tabelis on ümardatud. Seepärast ei pruugi arv, mis tähistab muutust võrreldes eelmise perioodiga, ühtida mõnel juhul nende perioodide ümardatud arvude (mis erinevad üksteisest 0,1 miljardi euro võrra) vahega.

Autonoomsete tegurite suurenemise peamine põhjus oli likviidsust vähendavate tegurite hulga kasv.

Esmajoones tingis selle valitsemissektori hoiuste keskmine kasv vaatlusalusel perioodil 42,7 miljardi euro võrra 130,3 miljardi euroni. Kasv jagunes võrdselt esimese ja teise arvestusperioodi vahel. Valitsemissektori hoiuste mahu suurenemine kajastab mõne riigikassa vastumeelsust lasta oma ülelikviidsus turule negatiivsete intressimääradega. Selle põhjuseks on nii nõudluse kui ka intressimäärade piirangud. Teised autonoomsed tegurid moodustasid keskmiselt 573,7 miljardit eurot, mis on 10,7 miljardit eurot enam kui eelmisel vaatlusperioodil. Peamiselt kajastab see muude euroala residentidele võlgnetavate eurodes nomineeritud kohustuste kasvu. Lisaks oli pangatähtede keskmine maht 1066,1 miljardit eurot ehk 0,9 miljardit eurot rohkem kui eelmisel vaatlusperioodil, andes autonoomsete tegurite üldisesse kasvu väikseima panuse.

Vaatlusalusel perioodil likviidsust suurendavad tegurid vähenesid, sest eurodes nomineeritud netovarade maht kahanes.

Eurodes nomineeritud netovarade maht moodustas keskmiselt 489,0 miljardit eurot, st 22 miljardit eurot vähem kui eelmisel vaatlusperioodil. Suuremalt jaolt leidis see langus aset esimesel arvestusperioodil muudel kui rahapoliitilistel põhjustel eurosüsteemis hoitavate finantsvarade väärtuse vähenemise tõttu. Samal ajal kasvas pisut välismaiste institutsioonide poolt riikide keskpankades hoitavate kohustuste maht. Välismaised institutsioonid suurendasid oma hoiuseid hoolimata sellest, et hoiustamise püsivõimaluse intressimäära kärbiti veelgi. Tõenäoliselt oli selle põhjuseks muude atraktiivsete investeerimisvõimaluste vähesus turul. Lisaks kasvasid netovälisvarad viie miljardi euro võrra 616,8 miljardi euroni. See kasv leidis eranditult aset teisel arvestusperioodil, samal ajal kui esimesel arvestusperioodil vähenes netovälisvarade maht mõnevõrra. Netovälisvarade väärtuse kasvu tõukas eelkõige tagant kulla väärtuse suurenemine USA dollarites, mida euro kallinemine 2016. aasta esimeses kvartalis tasakaalustas vaid osaliselt.

Autonoomsete tegurite volatiilsus püsis vaatlusperioodil suur.

Selle peapõhjuseks olid valitsemissektori hoiuste ulatuslikud kõikumised ning vähemal määral netovälisvarade ja eurodes nomineeritud netovarade kvartaalne ümberhindamine. Volatiilsuse tase jäi eelmise vaatlusperioodiga võrreldes üldjoontes muutumatuks, kuid autonoomsete tegurite tase tõusis edasi. Sellegipoolest kahanes autonoomsete tegurite igapäevaste prognooside keskmine absoluutne viga vaatlusperioodil 1,4 miljardi euro võrra 6,0 miljardi euroni. Selle tingis tõik, et valitsemissektori hoiuste puhul esinenud prognoosivigu oli vähem.

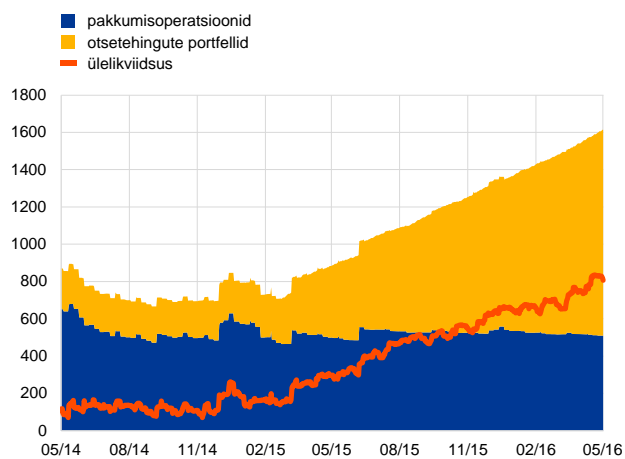
Rahapoliitiliste instrumentidega pakutud likviidsus

Keskmine avaturuoperatsioonide – st pakkumisoperatsioonide ja varaostukava – kaudu pakutud likviidsus suurenes 165,3 miljardit eurot ja ulatus 1472,2 miljardi euroni (vt joonis). Kogu see kasv tulenes varaostukavast.

Joonis.

Rahapoliitika instrumentide ja ülelikviidsuse muutused

(miljardites eurodes)

Allikas: EKP.

Keskmine pakkumisoperatsioonide kaudu pakutud likviidsus vähenes vaatlusperioodil pisut – 10,6 miljardit eurot – ja jõudis 521,9 miljardi euroni.

Suunatud pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide kaudu pakutud keskmine likviidsuse kasvu nullis täielikult regulaarsete operatsioonide kaudu pakutud likviidsuse vähenemine. Täpsemalt öeldes kahanes põhiliste refinantseerimisoperatsioonide ja kolmekuuliste pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide kaudu pakutav likviidsus vastavalt 8,4 miljardi ja 14,3 miljardi euro võrra, samal ajal aga suurenes suunatud pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide jääk vaatlusperioodil 12,1 miljardit eurot. Kuna seni ainus suunatud pikemaajaline refinantseerimisoperatsioon 2016. aastal jaotati märtsis, oli pakkumisoperatsioonide kaudu pakutud likviidsuse vähenemine teisel arvestusperioodil tagasihoidlikum kui esimesel.

Varaostukava kaudu pakutav keskmine likviidsus kasvas peamiselt tänu avaliku sektori väärtpaberite ostukavale 175,9 miljardit eurot, 950,3 miljardi euroni. Avaliku sektori väärtpaberite ostukava, kolmanda kaetud võlakirjade ostukava ja varaga tagatud väärtpaberite ostukava toel pakutud keskmine likviidsus suurenes vastavalt 155,7 miljardit, 21,1 miljardit ja 3,4 miljardit eurot. Väärtpaberituruprogrammi ja eelmise kahe kaetud võlakirjade ostukava alusel hoitavaid võlakirju lunastati 4,3 miljardi euro väärtuses.

Ülelikviidsus

Ülalkirjeldatud muutuste tõttu kasvas keskmine ülelikviidsus vaatlusperioodil 93,3 miljardi euro võrra, jõudes 693,6 miljardi euroni (vt joonis). Likviidsuse suurenemine oli märgatavam teisel arvestusperioodil, mil keskmine ülelikviidsus kerkis 44,4 miljardit eurot esimese arvestusperioodiga võrreldes hoogsama ostutegevuse ja pisut aeglasema autonoomsete tegurite hulga kasvu tõttu. Suhteliselt väike kasv esimesel arvestusperioodil tulenes esmajoones autonoomsete tegurite hulga ulatuslikumast suurenemisest, mis tasakaalustas osaliselt varaostukava mahu kasvu.

Ülelikviidsuse kasv avaldus vaatlusperioodil eeskätt hoistamise püsivõimaluse keskmise kasutusmahu suurenemises 59,3 miljardi euro võrra, 245 miljardi euroni. Ka arvelduskontodel hoitavate vahendite keskmine maht kasvas, ehkki vähemal määral, kerkides 34,9 miljardit eurot ja ulatudes 562,7 miljardi euroni.

Intressimäära muutused

Vaatlusperioodil alanesid rahaturu intressimäärad veelgi, sest hoistamise püsivõimaluse intressimäära kärbiti –0,40%ni. Tagamata intressimäärade turul oli EONIA (euroala pankadevahelise üleööturu keskmine intressimäär)

keskmiselt $-0,286\%$, jäädes alla eelmise vaatlusperioodi keskmisele, mis oli $-0,184\%$. Kui esimesel arvestusperioodil püsis EONIA peaaegu muutumatuna, siis hoiustamise püsivõimaluse intressimäära kärpimine veel $0,10\%$ võrra alates teise arvestusperioodi algusest tõi kaasa EONIA languse $0,101\%$ võrra. Ülelikviidsuse jätkuva kasvu juures kandus negatiivsete intressimäärade mõju üle peaaegu kohe. Lisaks langesid tagatud üleööintressimäärad kooskõlas hoiustamise püsivõimaluse intressimääraga tasemetele, mis on viimasele lähemal. GC Poolingu turul¹¹ alanesid keskmised repotehingute üleööintressimäärad tagatiste standardkorvi puhul $-0,332\%$ ni ja tagatiste laiendatud korvi puhul $-0,321\%$ ni, mis on eelmise vaatlusperioodiga võrreldes $0,088$ ja $0,083$ baaspunkti allpool.

¹¹ GC Poolingu turg võimaldab kaubelda tagasiostulepingutega Eurexi platvormil tagatiste standardkorvide suhtes.

Infokast 3

Madalad intressimäärad ja kodumajapidamiste puhas intressitulu

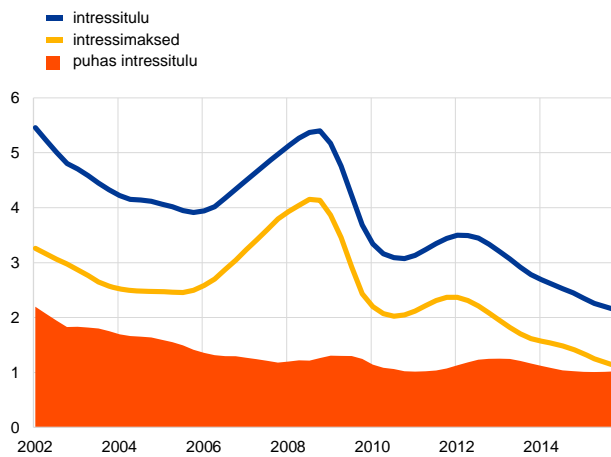
EKP toetav rahapoliitika kurss on vähendanud märgatavalt ettevõtete ja kodumajapidamiste laenukulusid, kuid samal ajal on kahanenud ka hoiustelt saadav tulu. Kuna kodumajapidamised mitte ainult ei laena, vaid ka säästavad, tekib küsimus, mil määral on madalamad intressimäärad mõjutanud kodumajapidamiste puhast intressitulu. See on eriti asjakohane siis, kui hinnatakse madalamate intressimäärade mõju kogutarbimisele.

Alates 2008. aasta sügisest on kodumajapidamiste intressitulu osakaal kasutatavast tulust kahanenud 3,2% võrra. Joonisel A on näidatud, kuidas on kodumajapidamiste intressi kandvatest varadest (sh hoiustest, võlakirjadest ja laenudest) saadav tulu muutunud.¹² Sellest on aga välja arvatud madalamate intressimäärade mõju kodumajapidamiste sissetulekutele ja jõukusele, mis tuleneb pensionifondidesse ja elukindlustusandjatesse investeerimisest, samuti kapitalitulu, mis saadakse pikaajalistest võlakirjadest ja väärtpaberitest.

Joonis A.

Euroala kodumajapidamiste intressimaksed/-tulu

(protsent kasutatavast kogutulust)

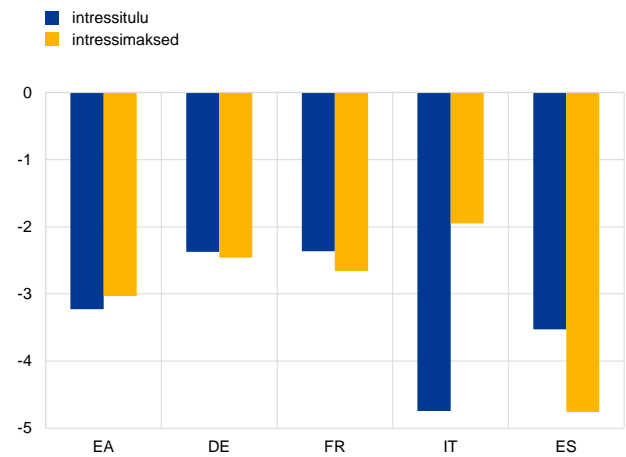
Allikad: EKP ja Eurostat.

Märkused. Intressimaksed/-tulu pärast FISIMi jaotust nelja kvartali summade põhjal. Viimased andmed pärinevad 2015. aasta neljandast kvartalist.

Joonis B.

Kodumajapidamiste intressimaksed/-tulu III kv 2008 – IV kv 2015

(muutused protsendina kasutatavast kogutulust, protsendipunktid)

Allikad: EKP ja Eurostat.

Märkus. Intressimaksed/-tulu pärast FISIMi jaotust nelja kvartali summade põhjal.

¹² Kodumajapidamiste kasutatava tulu ja tarbimise mõõtmise järjepidevuse tagamiseks võetakse intressimaksed/-tulu arvesse pärast seda, kui on tehtud eraldised finantsvahendusteenustele, mille eest finantsasutused otseselt teenustasu ei võta, kuid mille eest tasutakse säästjate ja laenuvõtjate suhtes kohaldatavate intressimarginaalide osana. See valik ei mõjuta analüüsi järeldusi.

Koos intressituluga on märkimisväärselt vähenenud ka intressimaksed.

2008. aasta kolmandast kvartalist kuni 2015. aasta neljanda kvartalini vähenesid intressimaksed umbes 3% võrra kasutatavast tulust. Intressitulu kahanemine on võrreldav intressimaksete vähenemisega, st euroala kodumajapidamise keskmine puhas intressitulu jäi üldjoontes muutumatuks. Samal ajal on mõned kodumajapidamised, kes on netohoiustajad või -laenuvõtjad, madalamatest intressimääradest netointressitulu kaudu võitnud, teised aga kaotanud.

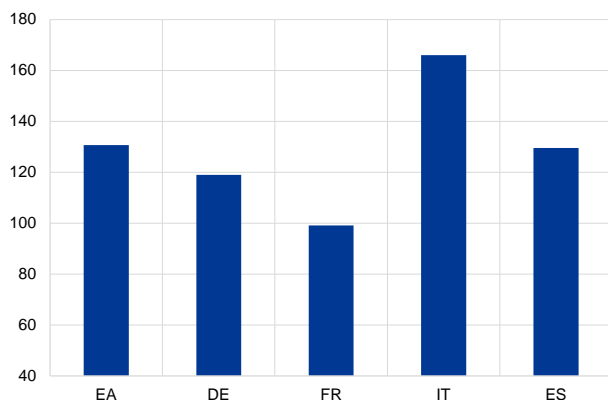
Kodumajapidamiste sektori puhas intressitulu on Saksamaal ja Prantsusmaal püsinud suhteliselt stabiilne, Itaalias ja Hispaanias on see aga rohkem kõikunud.

Joonisel B on näidatud, et intressitulu ja -maksete vähenemine on Saksamaal ja Prantsusmaal võrreldav, st madalamate intressimäärade mõju puhtale intressitulule on kodumajapidamiste sektoris tervikuna kesine. Seevastu Itaalias on kodumajapidamiste intressitulu vähenemine enam kui kaks korda suurem kui intressimaksete kahanemine ja see avaldab kodumajapidamiste kogu netointressitulule negatiivset mõju. Põhjus seisneb selles, et Itaalia kodumajapidamistel on suhteliselt suur intressi kandvate varade maht (vt joonis C), aga suhteliselt väiksem laenumaht (vt joonis D). Hispaanias on intressimaksed kahanenud palju rohkem kui intressitulu ja see on mõjutanud positiivselt kodumajapidamiste puhast intressitulu kokku. Intressimaksete märgatavam vähenemine Hispaanias on tingitud nii kodumajapidamiste suuremast laenumahust (joonis D) kui ka asjaolust, et hüpoteeklaenuidelt makstavad intressimäärad on suuresti indekseeritud rahaturu intressimääradega. Hispaanias avalduv suurem mõju intressimaksetele on kooskõlas ka asjaoluga, et rahapoliitikast sõltub suhteliselt palju nendes riikides, kus hüpoteeklaenuid on muutuva intressimääraga.¹³

Joonis C.

Kodumajapidamiste intressi kandvad varad

(protsent kasutatavast kogutulust)

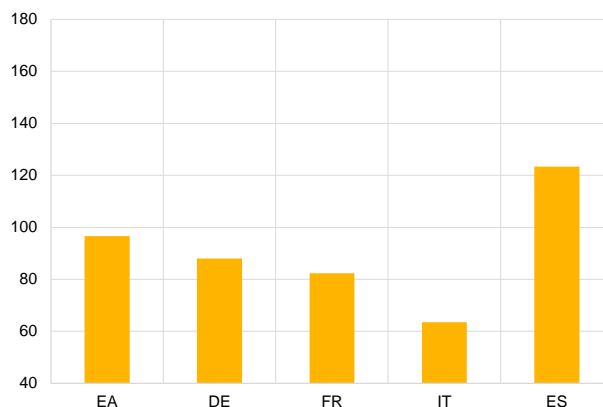
Allikad: EKP ja Eurostat.

Märkused. Intressi kandvate varade hulka kuuluvad sularaha ja hoiused, võlaväärtpaberid ja laenud, mida on kajastatud euroala kontodel. Keskmised andmed alates 2008. aasta kolmandast kvartalist kuni 2015. aasta neljanda kvartalini (Itaalia andmed on olemas üksnes 2012. aasta esimesest kvartalist kuni 2015. aasta neljanda kvartalini), nelja kvartali summade põhjal.

Joonis D.

Kodumajapidamiste võlakoormus

(protsent kasutatavast kogutulust)

Allikad: EKP ja Eurostat.

Märkused. Kodumajapidamiste võlakoormus on vastavuses laenudega, mis on kirjendatud euroala kontodel. Perioodi keskmine alates 2008. aasta kolmandast kvartalist kuni 2015. aasta neljanda kvartalini (Itaalia andmed on olemas üksnes 2012. aasta esimesest kvartalist kuni 2015. aasta neljanda kvartalini), nelja kvartali summade põhjal.

¹³ Vt Calza A., Monacelli, T. ja Stracca, L., „Housing finance and monetary policy”, Journal of the European Economic Association, kd 11, 2013, lk 101–122.

Ehkki intressitulud on netohoiustajate jaoks väiksemad, soodustavad madalad intressimäärad endiselt eratarbimist.

Madalamad intressimäärad toetavad tavaliselt hetketarbimist eri aegadel toimuva asendamise kaudu tulevase tarbimise jaoks, sest laenamine muutub odavamaks ja säästmine vähem kasumlikuks. Lisaks on madalamad intressimäärad jaganud ressursid ümber peamiselt netosäästjatel netolaenajatele, sest euroala kodumajapidamiste keskmine puhas intressitulu jäi üldjoontes muutumatuks. Kuna netolaenuvõtjatel on tavaliselt suurem tarbimise piirkaldumus kui netosäästjatel, toetab selline madalamate intressimäärade kaudu ümberjaotamise viis kogutarbimist veelgi.¹⁴

Madalamad intressimäärad toetavad kodumajapidamiste jõukust ja sissetulekuid ka muude võimaluste kaudu.

Kodumajapidamised ei ole tavaliselt mitte üksnes säästjad; nad investeerivad ka teistesse varadesse, mille eest nad tingimata intressimakseid ei saa. On tõendeid, et madalamate intressimäärade soodne mõju euroala varade ja võlakirjade hindadele on olnud märkimisväärne.¹⁵ Pealegi ei ole väiksemad laenukulud mitte üksnes soodustanud investeringuid ja tarbimist, vaid on toetanud kodumajapidamiste sissetulekuid ka suurema tööhõive kaudu. Intressimäärade madalal hoidmisega on EKP soodustanud nõudlust, mis on vajalik, et viia majandus taas potentsiaali lähedale, nii et intressimäärad saaksid lõpuks taas tõusma hakata.

¹⁴ Vt T. Jappelli ja L. Pistaferri, „Fiscal policy and MPC heterogeneity”, *American Economic Journal: Macroeconomics*, kd 6, nr 4, 2014, lk 107–136.

¹⁵ Vt C. Altavilla, G. Carboni ja R. Motto, „Asset purchase programmes and financial markets: lessons from the euro area”, EKP teadustoimetis nr 1864, november 2015.

Infokast 4

Esimesed kogemused euroala SKP kvartaalse kiirhinnangu varasema avaldamisega

29. aprillil 2016 avaldas Eurostat esialgse kiirhinnangu euroala ja Euroopa Liidu SKP kohta esimest korda 30 päeva pärast vaatlusaluse kvartali (2016. aasta esimene kvartal) lõppu. Selle muudatusega täidetakse kasutajate kauaaegne palve saada Euroopa majanduskasvu kohta ajakohasemat teavet. Eesmärk on luua ajakava, mille kohaselt avaldatakse rahvamajanduse arvepidamise statistika jaoks vajalikud andmed 30, 60 ja 90 päeva pärast vaatlusaluse kvartali lõppu. Lisaks soovitakse täita Euroopa statistikasüsteemi raames antud lubadus pakkuda poliitikakujundajatele usaldusväärset, võrreldavat ja õigeaegset statistikat.¹⁶ Selle eesmärgi saavutamise vaheetapiks on peetud SKP kiirhinnangu avaldamist 45 päeva pärast vaatlusaluse kvartali lõppu (alates 2003. aasta maist).¹⁷ Kiirhinnangut kasutatakse euroala arengut mõjutavate asjaolude analüüsimiseks ning see pakub olulisi alusandmeid EKP majandusanalüüsi, makromajanduslike ettevaadete ja lühiajaliste prognooside jaoks. Eurostat jätkab kiirhinnangu avaldamist paralleelselt seni, kuni SKP uus esialgne kiirhinnang on paremini sisse töötatud ja riiklike esialgseid kiirhinnanguid hakkab avaldama rohkem riike. Kumbki kiirhinnang ei anna siiski teavet varasemate kvartalite tulemuste korrigeerimise kohta, ehkki SKP esialgse kiirhinnangu korrigeerimise on võimalik näha kõigis järgmistes hinnangutes.

Euroala (ja Euroopa Liidu) esialgse SKP kiirhinnangu koostamise alusmetoodika on sama, mida kasutatakse SKP kiirhinnangu koostamiseks 45 päeva pärast kvartali lõppu.¹⁸ Euroala SKP kvartalikasvu hinnatakse liikmesriikide andmete põhjal. Selleks koondatakse riikide sesoonse ja kalendrilise mõjuga kohandatud kvartalikasvumäärad, kasutades riikide aastase SKP kaalusid eelmise aasta jooksevhindades. Seejärel kohaldatakse euroala SKP saamiseks euroala jooksva kvartali prognoositud kasvumäära eelmise kvartali SKP taseme suhtes, mis võimaldab välja arvestada SKP aastakasvumäära. Peamine erinevus 45 päeva pärast avaldatavast SKP kiirhinnangust on liikmesriikide andmete kättesaadavus kasutajatele. Enamik euroala riike ei avalda veel SKP kiirhinnangut 30 päeva

¹⁶ Vt [ESS Vision 2020](#), (Euroopa statistikasüsteemi visioon 2020), lk 5.

¹⁷ Algul esitas Eurostatile riiklike SKP kiirhinnanguid 45 päeva pärast kvartali lõppu üksnes neli euroala riiki (Saksamaa, Kreeka, Itaalia ja Madalmaad). Teiste suurte euroala riikide SKP prognoosimiseks kasutas Eurostat seonduvaid näitajaid. Ka riigid ise tuginesid oma riiklike kiirhinnangute koostamisel mingil määral nendele prognoosidele. Ehkki SKP kiirhinnangud ei ole osa ESA 2010 õigusraamistikust ega olnud seda ka ESA 95 puhul, on statistiliste meetodite sagedasem kasutamine ja kogemuste vahetamine riikide vahel olnud samuti tähtsal kohal.

¹⁸ Seda metoodikat selgitatakse Eurostati artiklis „Euro area and European Union GDP flash estimates at 30 days“ („[Euroala ja Euroopa Liidu SKP 30 päeva kiirhinnangud](#)“), statistiline töödokument, 2016. aasta väljaanne. See metoodika vahetab välja meetodi, millega koostati 2013. aastal [SKP kiirhinnang](#) 45 päeva pärast vaatlusaluse kvartali lõppu.

jooksul, ent nad esitavad need andmed konfidentsiaalselt Eurostatile, et nende alusel saaks koostada euroala ja Euroopa Liidu esialgse SKP kiirhinnangu. Praegu avaldavad SKP kiirhinnangu 30 päeva pärast kvartali lõppu vaid kuus euroala riiki: Belgia, Hispaania, Prantsusmaa, Läti, Leedu ja Austria (2015. aastal esindasid nad 39% euroala SKPst). Euroala SKP esialgne kiirhinnang 2016. aasta esimese kvartali kohta tugines euroala 11 riigi andmetele ja hõlmas 94% kogu euroala SKPst, sealjuures esitati 55% andmetest konfidentsiaalselt.¹⁹ Alljärgnev tabel annab ülevaate liikmesriikide SKP avaldamise tavadest, samuti sellest, mil määral järgitakse ESA 2010 õiguslikku nõuet esitada andmeid 60 päeva pärast vaatlusaluse kvartali lõppu. Ülevaatest ilmneb, et rahvamajanduse kvartaalse arvepidamise koostamisel on tehtud mõningaid kompromisse õigeaegsuse, täpsusastme ja kvaliteedi suhtes ja seda on vaja andmete analüüsimisel arvesse võtta.

Tabel.

SKP ja selle komponendid, mille andmed on avaldatud rahvamajanduse kvartaalse arvepidamise raames

	SKP esialgne hinnang (30 päeva pärast)		SKP kiirhinnang (45 päeva pärast)			SKP teine hinnang (60 päeva pärast)		
	SKP kasv	SKP komponendid	SKP kasv	SKP kasvu hinnang või korrigeerimine?	SKP komponendid	Avaldamispäev	SKP kasvu hinnang või korrigeerimine?	SKP komponendid
Belgia	avaldatud	–	–	–	–	t + 60	korrigeerimine	jah
Saksamaa	–	–	avaldatud	hinnang	–	t + 54	korrigeerimine	jah
Eesti	–	–	avaldatud	hinnang	–	t + 68	korrigeerimine	jah
Iirimaa	–	–	–	–	–	t + 70	hinnang	jah
Kreeka	–	–	avaldatud	hinnang	–	t + 60	korrigeerimine	jah
Hispaania	avaldatud	–	–	–	–	t + 55	korrigeerimine	jah
Prantsusmaa	avaldatud	jah	–	–	–	t + 60	korrigeerimine	jah
Itaalia	–	–	avaldatud	hinnang	–	t + 65	korrigeerimine	jah
Küpros	–	–	avaldatud	hinnang	–	t + 68	korrigeerimine	jah
Läti	avaldatud	–	–	–	–	t + 60	korrigeerimine	jah
Leedu	avaldatud	–	–	–	–	t + 60	korrigeerimine	jah
Luksemburg	–	–	–	–	–	t + 85	hinnang	jah
Malta	–	–	–	–	–	t + 70	hinnang	jah
Madalmaad	–	–	avaldatud	hinnang	jah	–	–	–
Austria	avaldatud	jah	–	–	–	t + 60	korrigeerimine	jah
Portugal	–	–	avaldatud	hinnang	–	t + 60	korrigeerimine	jah
Sloveenia	–	–	–	–	–	t + 60	hinnang	jah
Slovakkia	–	–	avaldatud	hinnang	–	t + 68	korrigeerimine	jah
Soome	–	–	avaldatud	hinnang	–	t + 60	korrigeerimine	jah
Euroala	avaldatud	–	avaldatud	korrigeerimine	–	t + 68	korrigeerimine	jah

Allikas: EKP koondandmed riiklike statistikaametite ja Eurostati veebilehtede põhjal.

Märkused. SKP kiirhinnang hõlmab 2016. aasta esimese kvartali andmeid. SKP teine hinnang kätkeb 2015. aasta neljanda kvartali andmeid. Lisaks tabelis loetletud hinnangutele avaldab mõni euroala riik (nt Belgia ja Prantsusmaa) ja mõni euroalaväline riik (nt Ühendkuningriik) ka SKP kolmanda hinnangu umbes kolm kuud pärast vaatlusaluse kvartali lõppu. Kolmas hinnang sisaldab varasemate SKP hinnangute ja peamiste koondandmete korrigeerimisi. Eurostat lõpetas euroala SKP andmebaasi kolmanda ajakohastamise ESA 2010 jõustumisel 2014. aasta septembris. Lisaks võivad sektorite arvepidamise kvartaliandmed (esimesed andmed avaldatakse umbes 110 päeva pärast ja viimased kaks nädalat hiljem) tingida euroala SKP teise hinnangu korrigeerimise. Praegu neid andmeid siiski euroala rahvamajanduse arvepidamise kvartaliandmetega vastavusse ei viida.

Liikmesriikidel on raske koostada SKP kiirhinnanguid 30 päeva pärast kvartali lõppu peamiselt sellepärast, et kvartali kolmanda kuu lähteandmeid on vähe. Lähteandmete hulk suureneb aga märgatavalt liikmesriikide järgmiste SKP hinnangute koostamisel. Liikmesriikide SKP esialgsete kiirhinnangute puhul

¹⁹ EKP hinnang, mis tugineb Eurostati esitatud andmetele SKP esialgse kiirhinnangu esimese avaldamise kohta ja Eurostati 29. aprilli 2016. aasta pressiteatele.

koostatakse kolmanda kuu kohta hinnang või osaline hinnang tavaliselt statistiliste modelleerimismeetodite abil, milles kasutatakse olemasolevat kuiseid andmeid (nt lühiajaline statistika, ettevõtlusuuringud, hinnastatistika ja lähteandmete esialgsed hinnangud). SKP kiirhinnangu koostamiseks on liikmesriikides kasutusel mitu hindamismeetodit: otsemeetodid (autoregressiivne jaotatud viitajaga mudel, dünaamiline faktormudel), kaudsed meetodid (ajaline komponentideks jaotamise meetod), puhtad prognoosimudelid (autoregressiivne integreeritud libiseva keskmise mudel ARIMA, struktuursed aegridade mudelid) või mitme muutujaga mudelid (vektorautoregressiooni mudel (VAR), struktuursed mudelid). Valik sõltub sellest, milliste riiklike allikate andmed on kättesaadavad pärast vaatlusaluse kvartali lõppu kolmanda kuu kohta – umbes 28. päeval. Samal ajal kohaldatakse samu koostamispõhimõtteid, mida korrapäraste rahvamajanduse arvepidamise kvartaliandmete puhul (st tavalistes, mitte kiirhinnangutes), et tagada sarnasus või suur kooskõla lõpptulemustega.

Ehkki euroala SKP esialgse kiirhinnangu usaldusväärsus on veel vara hinnata, vastab see Eurostati katsete kohaselt²⁰ kvaliteedi poolest eelnevalt määratletud soovituslikele vastuvõetavuskriteeriumidele. Nende kohaselt saadi euroala SKP esialgse kiirhinnangu kohta järgmised tulemused²¹:

- **erapooletu hinnang** euroala SKP kasvu kohta 45 päeva pärast kvartali lõppu keskmise korrektsiooniga $\pm 0,05\%$ ja kuni $66,7\%$ ga korrektsioonist ühel poolel. Seda kriteeriumi arvesse võttes moodustasid euroala tulemused $0,0\%$ keskmisest korrektsioonist ning nii üles- kui ka allapoole korrigeerimine jagunes võrdselt;
- **suurim keskmine absoluutne korrektsioon** euroalal $0,1\%$ võrreldes SKP kiirhinnanguga 45 päeva hiljem ja $0,13\%$ võrreldes SKP kasvuga, mille andmed avaldati umbes 65 päeva pärast vaatlusaluse kvartali lõppu. Mõlemal juhul oli euroala tegelik tulemus $0,06\%$;
- **riikide piisavaks hõlmatuseks** peetakse 70% kogu euroala SKPst. Katsehinnangus kasutatud kvartalite puhul oli riikide hõlmatus keskmiselt 83% kogu euroala SKPst ja viimases kolmes kvartalis küündis see pidevalt 94% ni.

2016. aasta esimese kvartali andmete hindamisel osutas euroala SKP esialgne kiirhinnang $0,55\%$ kvartalikasvule. Seda näitajat korrigeeriti 45 päeva pärast avaldatavas hinnangus $0,03\%$ võrra allapoole, st $0,52\%$ tasemele. See võib olla seotud kahe teguriga: esiteks võib korrigeerimine olla tingitud liikmesriigi parematest lähteandmetest ja teiseks mõnevõrra suuremast riikide hõlmatusest euroalal (97% euroala SKPst).

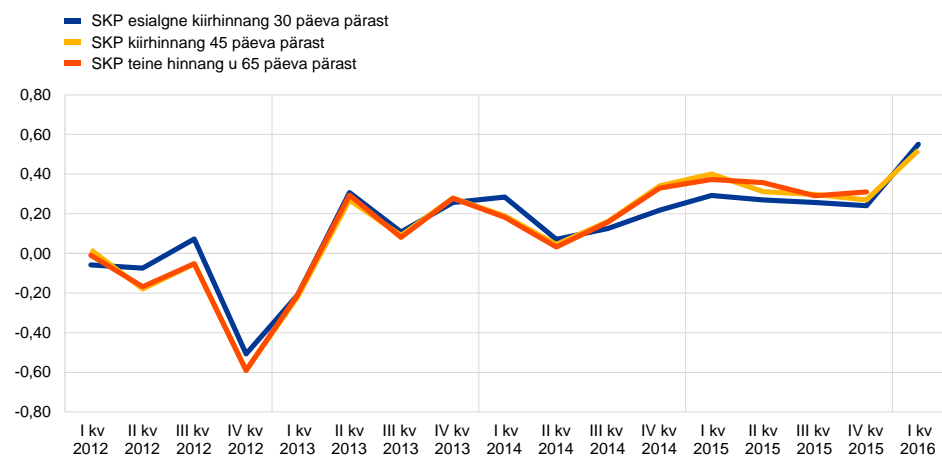
²⁰ Euroala katsehinnangud koostati viimase kahe aasta jooksul nii kvartali- kui ka aastapõhise kasvumäära prognoosimiseks, tuginedes kaheksa kvartali reaaliajalistele katsetele 2014. aasta esimesest kvartalini kuni 2015. aasta neljanda kvartalini ja kaheksa kvartali nn rekonstrueeritud hinnangutele 2012. aasta esimese kvartali kuni 2013. aasta neljanda kvartali kohta.

²¹ Eurostati esitatud teave artiklis "Euro area and European Union GDP flash estimates at 30 days" („Euroala ja Euroopa Liidu SKP 30 päeva kiirhinnangud“), statistiline töödokument, 2016. aasta väljaanne.

Joonis.

Euroala SKP kasvu korrigeerimine

(kvartalikasv, kalendriliselt ja sesoonselt kohandatud ahelmeetodil arvutatud maht)

Allikas: Eurostat.

SKP kvartalikasvu hinnangu varasem esitamine 45 päeva asemel 30 päeva pärast vaatlusaluse kvartali lõppu on poliitikakujundajate jaoks oluline samm. See toetab rahapoliitika ettevalmistamise protsesse, näiteks makromajanduslike ettevaadete ja analüütiliste hinnangute koostamist. Kui SKP muutuste kohta euroalal ja euroala riikides saadakse teavet varem, võimaldab see põhjalikumalt analüüsida nende muutuste lühiajalist mõju.

Infokast 5

2016. aasta Euroopa poolaasta raames riikidele antud eelarvepoliitilised soovitusused

18. mail 2016 avaldas Euroopa Komisjon oma riigipõhised soovitusused kõikide ELi liikmesriikide (v.a Kreeka) majandus- ja eelarvepoliitika kohta, sealhulgas soovitusused ELi stabiilsuse ja kasvu pakti rakendamiseks. Majandus- ja rahandusministrid kiidavad riigipõhised soovitusused kavakohaselt heaks 17. juunil ning seejärel kinnitab Euroopa Ülemkogu need 28.–29. juunil.²² Ülemkogu eelarvepoliitiliste soovitusete eesmärk on tagada, et riigid järgiksid stabiilsuse ja kasvu pakti. Selleks esitatakse neis arvamused 2016. aasta ajakohastatud stabiilsus- ja lähenemisprogrammide kohta, mille valitsused pidid edastama Euroopa Komisjonile ja ülemkogule aprilli keskpaigaks. Järeelmeetmena peavad 2016. aasta Euroopa poolaasta raames antud riigipõhised eelarvepoliitilised soovitusused kajastuma 2017. aasta eelarvekavades, mille euroala riigid peavad Euroopa Komisjonile ja eurorühmale esitama oktoobri keskpaigaks. Eeltoodut arvestades käsitletakse selles infokastis 18 programmivälisele euroala riigile antud eelarvepoliitilisi soovitusi.

Euroopa Komisjoni 2016. aasta kevadprognoosi järgi peaks euroala eelarvepoliitika koondseisund olema 2016. ja 2017. aastal veidi ekspansiivne.²³ Ühest küljest viitab see asjaolule, et euroala riigid, kes on saavutanud oma keskpika perioodi eelarve-eesmärgi – eelkõige Saksamaa –, kasutavad ära osa oma eelarvepoliitilisest manööverdamisruumist. Teisest küljest näitab see, et märkimisväärne hulk riike, sealhulgas riigid, kus esineb suur valitsemissektori koguvõlg, ei täida oma paktist tulenevaid struktuurse konsolideerimise kohustusi (vt tabel).

Seega on komisjoni riigipõhistes soovitusetes tuvastatud stabiilsuse ja kasvu pakti struktuurse konsolideerimise nõuete mittevastavuse oht mitmes vaatlusaluses euroala riigis. Euroopa Komisjoni 2016. aasta kevadprognoosis oletatakse, et ükski riik, mille eelarvepuudujääk ületab 2015. aastal kontrollväärtuse 3% SKPst (s.o Portugal, Hispaania ja Prantsusmaa), ei saavuta aastatel 2016–2017 struktuurset konsolideerimist (st eelarvepuudujäägi vähendamine muude tegurite kaudu kui majandustsükli mõju ja ajutised eelarvemeetmed). Pealegi eeldatakse struktuurse kohandamise nõuete täitmisel silmatorkavat puudujääki riikides, mis on praegu hõlmatud pakti ennetusliku osaga, ehkki mõne riigi puhul on neid nõudeid märkimisväärselt vähendatud. See tähendab, et pärast hiljutist kokkulepet selle kohta, kuidas kasutada ära paindlikkust, mida stabiilsuse ja

²² Riigipõhiste soovitusete vastuvõtmine majandus- ja rahandusküsimuste nõukogus (ECOFIN) 12. juuliks kavandatud istungil lõpetab ametlikult 2016. aasta Euroopa poolaasta.

²³ Euroala eelarvepoliitika seisundi mõistet käsitletakse käesoleva majandusülevaate artiklis „Euroala eelarvepoliitika seisund“.

kasvu pakt struktuurireformide puhul ette näeb²⁴, võivad riigid, kes ei ole veel oma keskpika perioodi eelarve-eesmärke saavutanud, liikuda nende poole aeglasemalt, tehes väiksemaid struktuurse konsolideerimise pingutusi, kui nad rakendavad struktuurireforme, teevad lisainvesteeringuid ja viivad ellu pensionireforme.²⁵ Struktuurse kohandamise nõudeid on mõne riigi puhul veelgi vähendatud, et võtta arvesse kulusid, mida nad kannavad pagulaste vastuvõtmise tõttu, ning uusi julgeolekukulutusi. Kokkuvõttes on sellise paindlikkuse võimaldamine vähendanud keskpika perioodi eelarve-eesmärkide poole liikumise nõuet keskmiselt 0,5% SKPst, -0,1%ni SKPst 2016. aastal.²⁶ Sellest hoolimata eeldatakse, et stabiilsuse ja kasvu pakti ennetusliku osaga hõlmatud riigid, kes ei ole oma keskpika perioodi eelarve-eesmärke veel saavutanud, jätavad vähendatud nõuded ekspansiivset eelarvepoliitikat ellu viies keskmiselt -0,3% ulatuses SKPst täitmata. See tekitab liikmesriikides keskpika perioodi eelarve-eesmärkide saavutamisel lisaviivitusi ja pärsib seega riigi rahanduse kindluse taastamist praeguste ainulaadsete võimaluste juures, mida pakuvad soodsad rahastamistingimused.²⁷

Seepärast on riikidele antud eelarvepoliitilised soovitusel olenevalt olemasolevast eelarvepoliitilisest manööverdamisruumist erinevad.

Liikmesriike, kelle puhul eeldatakse, et nende struktuurne kohandamine ei taga stabiilsuse ja kasvu paktist tulenevate kohustuste täitmist, kutsutakse soovitustes üles rakendama lisameetmeid, et tagada nõutav vastavus. Riikidel, kes ei ole oma keskpika perioodi eelarve-eesmärke veel saavutanud ja kelle valitsemissektori võlg jääb eeldatavasti tasemele, mis ületab kontrollväärtust 60% SKPst (Belgia, Prantsusmaa, Hispaania, Itaalia, Iirimaa, Portugal ja Soome), soovitatakse kasutada puudujäägi vähendamiseks nii-öelda erakorralist tulu, st oodatust madalamatest intressimaksetest saadud sääste. Nendest euroala riikidest, kes on aga oma keskpika perioodi eelarve-eesmärgid juba saavutanud, soovitatakse Saksamaal tagada avaliku sektori investeeringute püsiv tõususuundumus, eelkõige taristu, hariduse, teadustöö ja innovatsiooni valdkonnas. Madalmaadel soovitatakse seada esikohale avaliku sektori kulutused, et toetada rohkem investeeringuid teadus- ja arendustegevusse.

²⁴ Lisateabe saamiseks vt majandus- ja rahanduskomitee ühine seisukoht stabiilsuse ja kasvu pakti paindlikkuse kohta aadressil <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14345-2015-INIT/en/pdf>.

²⁵ Lisateabe saamiseks vt EKP 2015. aasta majandusülevaate 1. väljaande taustinfo „Flexibility within the Stability and Growth Pact“.

²⁶ See ei hõlma riike, kes on oma keskpika perioodi eelarve-eesmärgid juba saavutanud.

²⁷ Vt EKP 2015. aasta majandusülevaate 4. väljaande taustinfo „Keskpika perioodi eelarve-eesmärgi tõhusus eelarvepoliitika tugevdajana“.

Tabel.

Stabiilsuse ja kasvu pakti alusel ajavahemikul 2016–2017 nõutav struktuurne kohandamine

(protsendipunkti SKPst)

	Struktuurne kohandamine 2016. aastal	2016. aasta struktuurse kohandamise nõue stabiilsuse ja kasvu pakti alusel	Memo: 2016. aasta struktuurse kohandamise nõue stabiilsuse ja kasvu pakti alusel (v.a lubatud paindlikkus)	Struktuurne kohandamine 2017. aastal	2017. aasta struktuurse kohandamise nõue stabiilsuse ja kasvu pakti alusel
Stabiilsuse ja kasvu pakti ennetuslik osa					
Belgia	0,3	0,3	0,6	0,2	0,6
Saksamaa	-0,4	0,0	0,0	-0,1	0,0
Eesti	-0,5	0,0	0,0	-0,3	0,0
Iirimaa	0,2	0,6	0,6	1,0	0,6
Itaalia	-0,7	-0,35	0,5	0,0	0,6
Küpros	-1,3	0,0	0,0	-0,9	0,0
Läti	0,3	0,3	0,8	0,0	-0,1
Leedu	-0,8	-0,7	0,0	0,4	0,1
Luksemburg	-0,3	0,0	0,0	-1,1	0,0
Malta	0,7	0,6	0,6	0,4	0,6
Madalmaad	-0,6	-0,2	0,0	0,3	0,6
Austria	-0,9	-0,8	0,0	-0,3	0,0
Sloveenia	0,2	0,5	0,6	-0,4	0,6
Slovakkia	0,2	0,25	0,25	0,6	0,5
Soome	-0,2	0,3	0,5	0,1	0,6
Stabiilsuse ja kasvu pakti paranduslik osa					
Portugal (puudujäägi kõrvaldamise tähtaeg: 2015)	-0,2	0,6	0,6	-0,3	0,6
Hispaania (puudujäägi kõrvaldamise tähtaeg: 2016)	-0,2	1,2	1,2	-0,1	0,6
Prantsusmaa (puudujäägi kõrvaldamise tähtaeg: 2017)	0,0	0,8	0,8	-0,2	0,9

Allikad: Euroopa Komisjoni 2016. aasta kevadprognoos ja riigipõhised soovitusel.

Märkused. Nulliga tähistatud nõue tabelis viitab riikidele, kellel olid asjaomase aasta alguses keskpika perioodi eelarve-eesmärgid saavutatud.

Teises ja viimases veerus esitatud stabiilsuse ja kasvu paktist tulenevad struktuurse kohandamise kohustused kajastavad nõudeid, mida on mõne riigi puhul vähendatud, et võtta arvesse paindlikkust, mida võimaldatakse struktuurireformide rakendamisel, valitsemissektori investeringute tegemisel ja pensionireformide elluviimisel, aga ka pagulaste vastuvõtmise kulude ja uute julgeolekukulutuste tõttu. Puudujäägi kõrvaldamise tähtaeg viitab ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlusele.

18. mail andis Euroopa Komisjon välja ka soovitusel stabiilsuse ja kasvu pakti rakendamise kohta. Komisjon soovitas tühistada ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse Iirimaa ja Sloveenias nende 2015. aasta tähtaegadeks ning Küprosel üks aasta enne ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse 2016. aasta tähtaega. Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 126 lõike 3 alusel koostatud aruannetes analüüsis komisjon 2015. aastal eelarvepuudujäägi kriteeriumi rikkumist Belgias, Itaalias ja Soomes ning otsustas ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlust mitte alustada. Soome puhul selgitavad valitsemissektori võla kontrollväärtuse rikkumist 3,1% ulatuses SKPst leevendavad tegurid, sealhulgas finantstoetus teistele euroala riikidele, et kaitsta finantsstabiilsust, ja ka majandusstruktuuri negatiivne mõju. Belgia ja Itaalia puhul võeti komisjoni aruannetes arvesse asjaomaseid tegureid, sealhulgas 1) struktuursete meetmete võtmise nõude täitmist stabiilsuse ja kasvu pakti ennetusliku osa raames; 2) ebasoodsat majanduslikku olukorda (st kesine majanduskasv ja aeglane inflatsioon), mis raskendab võlareegli järgimist; ning 3) majanduskasvu toetavate struktuurireformide elluviimist. Mõlema riigi puhul võeti stabiilsuse ja kasvu pakti ennetuslikule osale 2016.–2017. aastaks vastavuse hindamisel arvesse vähendatud nõudeid, mis tulenesid paindlikkusest, mida

võimaldatakse pagulaste vastuvõtmise kulude ning uute julgeolekukulutustega toimetulekuks. Pealegi võimaldati Itaalia puhul lisapaindlikkust struktuurireformideks ja investeringuteks, mis – lisaks ülalnimetatud paindlikkusele – vähendasid struktuurse kohandamise nõuet 2016. aastal 0,5%lt –0,35%ni SKPst, võttes arvesse ka ametiasutuste kohustust tagada ulatuslik stabiilsuse ja kasvu pakti järgimine 2017. aastal. Sügisel vaatab komisjon keskpika perioodi eelarve-eesmärkide saavutamiseks vajaliku kohandamise taasalustamise järgmise aasta eelarvekava alusel üle. Võlareegli täitmise hindamisel ei võetud raskendava tegurina arvesse varasemaid eelarve konsolideerimise puudujääke ega kvantifitseeritud põhjalikult asjaomaste tegurite mõju, et tagada võlareegli suhtes olevate vastuolude täielik selgitamine.²⁸

Lisaks soovitati Euroopa Komisjoni riigipõhistes soovitustes pikendada ülemäärase eelarvemenetluse tähtaegu Portugalis ja Hispaanias ühe aasta võrra vastavalt 2016. ja 2017. aastani; struktuurse kohandamise nõue oli sel aastal 0,25% SKPst. Riigipõhised soovitused tuginevad Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitele 121 ja 148, kuid nõukogu peab ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse alusel tegema otsused vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 126. Ehkki nõukogu määruse (EÜ) nr 1467/97²⁹ artikli 10 lõike 3 kohaselt peab nõukogu langetama viivitamata otsuse, kui ülemäärast eelarvepuudujääki ei ole korrigeeritud, lükati hinnangu andmine selle kohta, kas tähtaegade pikendamine peaks olema seotud ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse kiirendamisega, ning võimalikud sanktsioonid edasi juuli algusse. Seejuures on soovitatav struktuurne kohandamine 0,25% SKPst võrreldav kohandamisega vähemalt 0,5% SKPst, mis on ette nähtud nõukogu määruse (EÜ) nr 1467/97 artikli 3 lõikega 4.

Lisaks ei soovitanud komisjon alustada märgatava kõrvalekalde menetlust Maltal, kes oli Euroopa Komisjoni 2016. aasta kevadprognoosi kohaselt 2015. aastal stabiilsuse ja kasvu pakti ennetusliku osa järgi kõvasti kõrvale kaldunud nii struktuurse kohandamise nõudest kui ka kulutuste piirmäärast.

Usaldusväarsuse huvides on oluline, et juhtimisraamistikku rakendataks igal ajal ja kõigis riikides õiguslikult kindlal, läbipaistval ja järjekindlal viisil. Kriisist saadud õppetundide alusel parandati ELi eelarve juhtimise raamistikku 2011. ja 2013. aastal tublisti. Eriti väärivad siinkohal märkimist võlareegli rakendamine stabiilsuse ja kasvu pakti paranduslikus osas ning märgatava kõrvalekalde menetluse kehtestamine ennetuslikus osas (et aidata tagada piisavad edusammud keskpika perioodi eelarve-eesmärkide poole). Sama kehtib ka otsustusprotsessi muudatuste kohta, mille eesmärk on kaitsta Euroopa Komisjoni poliitilise surve eest eesmärgiga suurendada eeskirjade ja sanktsioonide kohaldamise automaatsust. Nende paranduste tulemuslikkuse tagamiseks on väga oluline stabiilsuse ja kasvu pakti täielik, läbipaistev ja järjepidev rakendamine. Stabiilsuse ja kasvu pakti rakendamise meetod 2016. aasta Euroopa poolaasta raames on tekitanud mitu küsimust, mida vajavad uurimist.

²⁸ Vt EKP 2016. aasta majandusülevaate 3. väljaande artikkel „Government debt reduction strategies in the euro area“.

²⁹ Nõukogu määrus (EÜ) nr 1467/87, 7. juuli 1997, ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise selgitamise ja kiirendamise kohta.

Statistika

Sisukord

1. Väliskeskkond	S2
2. Finantsareng	S3
3. Majandusaktiivsus	S8
4. Hinnad ja kulud	S14
5. Rahapakkumine ja laenumaht	S18
6. Eelarve areng	S23

Lisateave

EKP statistikat saab vaadata ja alla laadida EKP statistika andmeaidast:	http://sdw.ecb.europa.eu/
Majandusülevaate statistikaosa andmed asuvad EKP statistika andmeaidas:	http://sdw.ecb.europa.eu/reports.do?node=1000004813
EKP statistika andmeaidast leiab põhjaliku statistikabülletääni:	http://sdw.ecb.europa.eu/reports.do?node=1000004045
Metoodilised määratlused on esitatud statistikabülletääni üldmärkustes:	http://sdw.ecb.europa.eu/reports.do?node=10000023
Arvutuste üksikasjad on esitatud statistikabülletääni tehnilistes märkustes:	http://sdw.ecb.europa.eu/reports.do?node=10000022
Terminite ja lühendite selgitused leiab EKP statistikasõnastikust:	http://www.ecb.europa.eu/home/glossary/html/act2a.en.html

Tabelites kasutatud tingmärgid

- andmed puuduvad /
andmed pole kohaldatavad
- .
- ... null või mittearvestatav
- (t) tinglik

1. Väliskeskond

1.1. Peamised kaubanduspartnerid, SKP ja THI

	SKP ¹ (muutus protsentides võrreldes eelmise perioodiga)						THI (aastamuutus protsentides)						
	G20 ²	USA	Ühend- kuningriik	Jaa- pan	Hiina	Memokirje: euroala	OECD riigid		USA	Ühend- kuningriik (ÜTHI)	Jaa- pan	Hiina	Memokirje: euroala ³ (ÜTHI)
							Kokku	V.a toiduained ja energia					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
2013	3,1	1,5	2,2	1,4	7,7	-0,3	1,6	1,6	1,5	2,6	0,4	2,6	1,4
2014	3,3	2,4	2,9	-0,1	7,3	0,9	1,7	1,8	1,6	1,5	2,7	2,0	0,4
2015	3,1	2,4	2,3	0,6	6,9	1,6	0,6	1,7	0,1	0,0	0,8	1,4	0,0
2015 II kv	0,8	1,0	0,6	-0,4	1,8	0,4	0,5	1,6	0,0	0,0	0,5	1,4	0,2
III kv	0,7	0,5	0,4	0,4	1,8	0,3	0,5	1,7	0,1	0,0	0,2	1,7	0,1
IV kv	0,7	0,3	0,6	-0,4	1,5	0,3	0,7	1,8	0,5	0,1	0,3	1,5	0,2
2016 I kv	.	0,2	0,4	0,4	1,1	0,5	1,0	1,9	1,1	0,3	0,1	2,1	0,0
2015 dets	-	-	-	-	-	-	0,9	1,9	0,7	0,2	0,2	1,6	0,2
2016 jaan	-	-	-	-	-	-	1,2	1,9	1,4	0,3	0,0	1,8	0,3
veebr	-	-	-	-	-	-	1,0	1,9	1,0	0,3	0,3	2,3	-0,2
märts	-	-	-	-	-	-	0,8	1,9	0,9	0,5	-0,1	2,3	0,0
apr	-	-	-	-	-	-	0,8	1,8	1,1	0,3	-0,3	2,3	-0,2
mai ⁴	-	-	-	-	-	-	-0,1

Allikad: Eurostat (veerud 3, 6, 10, 13); Rahvusvaheliste Arvelduste Pank (veerud 2, 4, 9, 11, 12); OECD (veerud 1, 5, 7, 8)

¹ Kvartaliandmed sesoonselt kohandatud; aastaandmed kohandamata.

² Kuna 7. jaanuaril 2016 peatas Argentina valitsus statistika edastamise seoses usaldamusega riikliku statistikaameti töö vastu, on Argentina G20 riikide koondandmete arvutustest välja jäetud. Argentina arvutustesse hõlmamist kaalutakse uuesti tulevikus, kui olukord muutub.

³ Andmed viitavad euroala muutuvale koosseisule.

⁴ Euroala näitaja on hinnang, mis põhineb liikmesriikide esialgsel andmetel, mis hõlmavad harilikult umbes 95% euroalast, samuti esmasel teabel energiahindade kohta.

1.2. Peamised kaubanduspartnerid, ostujuhtide indeks ja maailmakaubandus

	Ostujuhtide uuringud (hajuvusindeksid; sesoonselt kohandatud)									Kaupade import ¹		
	Ostujuhtide liitindeks						Üleilmne ostujuhtide indeks ²			Üle- ilmne	Arenenud riigid	Arenuvad riigid
	Üle- ilmne ²	USA	Ühend- kuningriik	Jaa- pan	Hiina	Memokirje: euroala	Töötlev tööstus	Teenused	Uued ekspordi- tellimused			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2013	53,4	54,8	56,8	52,6	51,5	49,7	52,2	52,7	50,6	3,1	-0,1	5,5
2014	54,2	57,3	57,9	50,9	51,1	52,7	53,1	54,1	51,5	2,8	3,7	2,3
2015	53,3	55,8	56,3	51,4	50,4	53,8	51,7	53,9	50,3	0,8	3,8	-1,4
2015 II kv	53,3	55,9	57,2	51,3	51,1	53,9	51,1	54,1	49,6	-1,2	-1,0	-1,4
III kv	53,0	55,4	55,1	51,9	49,0	53,9	50,2	54,0	48,8	1,9	1,0	2,6
IV kv	52,7	55,0	55,4	52,3	49,9	54,1	51,3	53,2	50,5	1,4	0,2	2,2
2016 I kv	51,1	51,5	54,2	51,2	50,3	53,2	50,6	51,3	49,4	-2,7	0,2	-4,8
2015 dets	52,2	54,0	55,2	52,2	49,4	54,3	50,9	52,6	49,8	1,4	0,2	2,2
2016 jaan	52,2	53,2	56,2	52,6	50,1	53,6	51,0	52,7	50,1	-0,2	-0,9	0,4
veebr	50,2	50,0	52,7	51,0	49,4	53,0	49,9	50,3	48,9	-1,2	-0,3	-1,9
märts	51,0	51,3	53,6	49,9	51,3	53,1	51,0	51,1	49,3	-2,7	0,2	-4,8
apr	51,2	52,4	51,9	48,9	50,8	53,0	49,9	51,6	48,7	.	.	.
mai	.	50,8	.	.	.	52,9

Allikad: Markit (veerud 1–9); Madalmaade majanduspoliitika analüüsi büroo ja EKP arvutused (veerud 10–12).

¹ Üleilmsed ja arenenud riikide andmed ei hõlma euroala. Aasta- ja kvartaliandmed on muutused protsentides võrreldes eelmise perioodiga; kuuandmed on muutused protsentides võrreldes eelmise kolme kuuga. Kõik andmed on sesoonselt kohandatud.

² V.a euroala.

2. Finantsareng

2.1. Rahaturu intressimäärad

(protsenti aastas, perioodi keskmised)

	Euroala ¹					USA	Jaapan
	Üleöhoiused (EONIA) 1	1kuulised hoiused (EURIBOR) 2	3kuulised hoiused (EURIBOR) 3	6kuulised hoiused (EURIBOR) 4	12kuulised hoiused (EURIBOR) 5	3kuulised hoiused (LIBOR) 6	3kuulised hoiused (LIBOR) 7
2013	0,09	0,13	0,22	0,34	0,54	0,27	0,15
2014	0,09	0,13	0,21	0,31	0,48	0,23	0,13
2015	-0,11	-0,07	-0,02	0,05	0,17	0,31	0,09
2015 nov	-0,13	-0,14	-0,09	-0,02	0,08	0,37	0,08
dets	-0,20	-0,19	-0,13	-0,04	0,06	0,53	0,08
2016 jaan	-0,24	-0,22	-0,15	-0,06	0,04	0,62	0,08
veebr	-0,24	-0,25	-0,18	-0,12	-0,01	0,62	0,01
märts	-0,29	-0,31	-0,23	-0,13	-0,01	0,63	-0,01
apr	-0,34	-0,34	-0,25	-0,14	-0,01	0,63	-0,02
mai	-0,34	-0,35	-0,26	-0,14	-0,01	0,64	-0,03

Allikas: EKP.

¹ Andmed viitavad euroala muutuvale koosseisule, vt üldmärkused.

2.2. Tuluköverad

(perioodi lõpu andmed; aastased intressimäärad protsentides; vahed protsendipunktides)

	Hetkeintressimäärad					Intressimäärade vahed			Forvardtehingute lähiaja intressimäärad			
	Euroala ^{1,2}					Euroala ^{1,2}	USA	Ühendkuningriik	Euroala ^{1,2}			
	3 kuud 1	1 aasta 2	2 aastat 3	5 aastat 4	10 aastat 5	10 aastat – 1 aasta 6	10 aastat – 1 aasta 7	10 aastat – 1 aasta 8	1 aasta 9	2 aastat 10	5 aastat 11	10 aastat 12
2013	0,08	0,09	0,25	1,07	2,24	2,15	2,91	2,66	0,18	0,67	2,53	3,88
2014	-0,02	-0,09	-0,12	0,07	0,65	0,74	1,95	1,45	-0,15	-0,11	0,58	1,77
2015	-0,45	-0,40	-0,35	0,02	0,77	1,17	1,66	1,68	-0,35	-0,22	0,82	1,98
2015 nov	-0,41	-0,40	-0,40	-0,13	0,58	0,98	1,73	1,34	-0,41	-0,36	0,58	1,77
dets	-0,45	-0,40	-0,35	0,02	0,77	1,17	1,66	1,68	-0,35	-0,22	0,82	1,98
2016 jaan	-0,45	-0,45	-0,47	-0,23	0,44	0,89	1,47	1,18	-0,47	-0,46	0,43	1,55
veebr	-0,50	-0,51	-0,54	-0,36	0,22	0,73	1,14	1,01	-0,54	-0,56	0,18	1,23
märts	-0,49	-0,49	-0,49	-0,30	0,26	0,75	1,18	1,03	-0,49	-0,47	0,25	1,21
apr	-0,54	-0,52	-0,50	-0,27	0,34	0,86	1,28	1,13	-0,50	-0,45	0,33	1,39
mai	-0,56	-0,54	-0,53	-0,33	0,22	0,76	1,17	1,03	-0,53	-0,48	0,19	1,19

Allikas: EKP.

¹ Andmed viitavad euroala muutuvale koosseisule, vt üldmärkused.

² EKP arvutused, mille aluseks on võetud EuroMTSi andmed ja Fitchi reitinguagentuuri teatatud reitingud.

2.3. Aktsiaturgude indeksid

(indeksimäärad punktides; perioodi keskmised)

	Dow Jonesi EURO STOXX indeksid												USA	Jaapan
	Võrdlusindeks		Peamiste tööstusharude indeksid										Standard & Poor's 500	Nikkei 225
	Üldindeks 1	50 2	Põhitoorainete sektor 3	Teenuste sektor 4	Tarbekaupade sektor 5	Nafta ja gaasi sektor 6	Finantssektor 7	Tööstussektor 8	Tehnoloogia-sektor 9	Kommunaalteenuste sektor 10	Telekommunikatsiooni-sektor 11	Tervishoiu-sektor 12		
2013	281,9	2 794,0	586,3	195,0	468,2	312,8	151,5	402,7	274,1	230,6	253,4	629,4	1 643,8	13 577,9
2014	318,7	3 145,3	644,3	216,6	510,6	335,5	180,0	452,9	310,8	279,2	306,7	668,1	1 931,4	15 460,4
2015	356,2	3 444,1	717,4	261,9	628,2	299,9	189,8	500,6	373,2	278,0	377,7	821,3	2 061,1	19 203,8
2015 nov	358,2	3 439,6	703,0	269,0	640,1	297,3	187,0	507,4	394,1	270,3	385,3	850,1	2 080,6	19 581,8
dets	346,0	3 288,6	652,5	262,8	630,2	278,1	180,2	494,9	391,7	263,6	363,3	811,0	2 054,1	19 202,6
2016 jaan	320,8	3 030,5	589,3	250,1	584,0	252,6	161,6	463,6	379,6	254,3	345,1	769,6	1 918,6	17 302,3
veebr	304,3	2 862,6	559,2	245,9	569,1	250,5	144,0	449,9	352,5	245,7	332,8	732,6	1 904,4	16 347,0
märts	322,2	3 031,4	598,6	257,6	595,8	271,6	155,9	483,1	366,3	248,1	349,9	746,9	2 022,0	16 897,3
apr	323,4	3 031,2	623,9	254,7	597,3	273,2	153,6	491,4	364,9	252,3	337,0	772,7	2 075,5	16 543,5
mai	319,5	2 983,7	602,3	248,6	591,6	279,5	150,8	491,9	357,8	252,1	335,4	755,7	2 065,6	16 612,7

Allikas: EKP.

2. Finantsareng

2.4. Kodumajapidamiste laenude ja hoiuste intressimäärad rahaloomeasutustes (uued laenud ja hoiused)^{1, 2} (protsenti aastas; perioodi keskmised, kui ei ole märgitud teisiti)

	Hoiused				Vaba tagasimaksega laenud ja arvelduskrediit	Pikendatud krediitkaardivõlg	Tarbijakrediit			Laenud füüsilisest isikust ettevõtjatele ja juriidilise isiku õigusteta ühendustele	Eluaseme ostmiseks antud laenud					
	Üleööhoiused	Kuni kolme kuulise etteteatamistajaga lõpetatavad hoiused	Lepingulise tähtajaga hoiused				Intressimäära fikseerimise esialgne periood	Aastapõhine tasumäär protsentides ³	Intressimäära fikseerimise esialgne periood				Laenukulude liitnaitaja			
			Kuni 2 aastat	Üle 2 aasta					Ujuva intressimääraga ja kuni 1 aasta		Üle 1 aasta	Ujuva intressimääraga ja kuni 1 aasta		1–5 aastat	5–10 aastat	Üle 10 aasta
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2015 apr	0,16	0,79	0,87	1,19	7,03	17,01	4,89	6,13	6,42	2,66	2,02	2,41	2,17	2,35	2,49	2,24
mai	0,16	0,82	0,83	1,13	6,98	17,08	5,04	6,29	6,60	2,67	2,06	2,36	2,09	2,29	2,45	2,17
juuni	0,15	0,78	0,77	1,11	6,97	17,02	4,88	6,15	6,47	2,59	2,03	2,27	2,12	2,31	2,48	2,18
juuli	0,15	0,74	0,67	1,14	6,83	17,08	5,10	6,20	6,53	2,61	2,06	2,32	2,21	2,35	2,56	2,22
aug	0,14	0,67	0,67	1,00	6,83	17,03	5,30	6,28	6,62	2,60	2,12	2,35	2,30	2,33	2,60	2,26
sept	0,14	0,67	0,67	1,08	6,85	17,06	5,21	6,18	6,55	2,68	2,07	2,36	2,29	2,38	2,61	2,25
okt	0,14	0,66	0,64	0,99	6,71	16,98	5,22	6,03	6,43	2,64	2,06	2,32	2,30	2,41	2,58	2,26
nov	0,14	0,65	0,64	0,96	6,68	16,91	5,23	6,22	6,60	2,68	2,04	2,31	2,32	2,45	2,62	2,27
dets	0,13	0,64	0,64	0,98	6,61	16,95	4,84	5,94	6,25	2,53	1,99	2,27	2,27	2,41	2,55	2,22
2016 jaan	0,12	0,62	0,63	1,25	6,65	16,88	5,31	6,29	6,65	2,53	1,99	2,22	2,30	2,40	2,53	2,23
veebr	0,12	0,60	0,60	0,89	6,66	16,88	5,01	6,13	6,46	2,61	1,99	2,19	2,23	2,33	2,48	2,19
märts ⁰⁾	0,11	0,58	0,59	0,87	6,63	16,88	5,14	5,98	6,35	2,53	1,89	2,09	2,10	2,24	2,38	2,10

Allikas: EKP.

¹ Andmed viitavad euroala muutuvale koosseisule.

² Kaasa arvatud kodumajapidamisi teenindavad kasumitaotluseta institutsioonid.

³ Ingl annual percentage rate of charge, APRC.

2.5. Mittefinantsettevõtete laenude ja hoiuste intressimäärad rahaloomeasutustes (uued laenud ja hoiused)^{1, 2} (protsenti aastas; perioodi keskmised, kui ei ole märgitud teisiti)

	Hoiused			Vaba tagasimaksega laenud ja arvelduskrediit	Muud laenud suuruse ja intressimäära fikseerimise esialgse perioodi kaupa									Laenukulude liitnaitaja
	Üleööhoiused	Lepingulise tähtajaga hoiused			Kuni 0,25 miljonit eurot			0,25–1 miljon eurot			Üle 1 miljoni euro			
		Kuni 2 aastat	Üle 2 aasta		Ujuva intressimääraga ja kuni 3 kuud	3 kuud – 1 aasta	Üle 1 aasta	Ujuva intressimääraga ja kuni 3 kuud	3 kuud – 1 aasta	Üle 1 aasta	Ujuva intressimääraga ja kuni 3 kuud	3 kuud – 1 aasta	Üle 1 aasta	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
2015 apr	0,19	0,30	0,90	3,34	3,46	3,58	2,97	2,18	2,60	2,26	1,63	1,93	2,02	2,34
mai	0,18	0,30	0,91	3,28	3,37	3,50	2,97	2,15	2,46	2,23	1,56	1,85	2,04	2,25
juuni	0,18	0,31	1,09	3,25	3,19	3,47	2,87	2,09	2,33	2,23	1,59	1,91	2,03	2,24
juuli	0,17	0,32	0,86	3,19	3,27	3,60	2,87	2,07	2,36	2,20	1,50	1,73	2,04	2,17
aug	0,17	0,24	0,92	3,16	3,25	3,57	2,91	2,07	2,32	2,23	1,42	1,53	2,03	2,15
sept	0,17	0,26	0,98	3,20	3,23	3,51	2,89	2,03	2,25	2,21	1,53	1,87	2,17	2,22
okt	0,16	0,26	0,80	3,09	3,18	3,42	2,89	2,04	2,28	2,20	1,45	1,69	2,02	2,15
nov	0,16	0,23	0,84	3,05	3,14	3,39	2,88	2,02	2,16	2,20	1,43	1,62	1,98	2,12
dets	0,14	0,23	0,85	3,01	3,07	3,18	2,77	2,01	2,13	2,17	1,47	1,77	1,92	2,08
2016 jaan	0,13	0,27	0,77	2,97	3,23	3,25	2,78	2,00	2,22	2,17	1,39	1,67	2,07	2,09
veebr	0,13	0,24	0,70	2,93	3,16	3,28	2,76	1,96	2,11	2,09	1,33	1,47	1,74	2,01
märts ⁰⁾	0,13	0,14	0,87	2,89	3,04	3,22	2,68	1,92	2,03	2,02	1,36	1,77	1,77	2,04

Allikas: EKP.

¹ Andmed viitavad euroala muutuvale koosseisule.

² Vastavalt ESA 2010-le liigitati 2014. aasta detsembris mittefinantsettevõtete kontsernide valdusettevõtted mittefinantsettevõtete sektorist ümber finantsettevõtete sektorisse.

2. Finantsareng

2.6. Euroala residentide emiteeritud võlaväärtpaberid emitendi sektori ja algse tähtaja kaupa (mld eurodes; kuu jooksul tehtud tehingud ja bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga; nimiväärtused)

	Bilansiline jääk							Emissiooni kogusumma ¹						
	Kokku	Rahaloome- asutused (sh euro- süsteem)	Mitterahaloomeasutused		Valitsemissektor			Kokku	Rahaloome- asutused (sh euro- süsteem)	Mitterahaloomeasutused		Valitsemissektor		
			Finantsettevõtted (v.a rahaloome- asutused)	Mittefinants- ettevõtted	Kesk- valitsus	Muu valitsemis- sektor	Finantsettevõtted (v.a rahaloome- asutused)			Mitte- finants- ette- võtted	Kesk- valitsus	Muu valit- semis- sektor		
													Finants- vahendus- ettevõtted	Finants- vahendus- ettevõtted
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Lühiajalised														
2013	1 255	483	124	.	67	529	53	508	314	31	.	44	99	21
2014	1 318	542	129	.	59	538	50	410	219	34	.	38	93	25
2015	1 260	517	139	.	61	478	65	334	150	36	.	32	82	34
2015 okt	1 336	547	146	.	74	509	60	363	172	32	.	32	86	42
nov	1 348	554	146	.	73	509	66	311	140	39	.	30	75	26
dets	1 260	517	139	.	61	478	65	295	133	51	.	27	57	26
2016 jaan	1 284	524	142	.	68	483	67	329	141	35	.	33	87	33
veebr	1 300	535	141	.	71	487	66	317	143	31	.	30	81	31
märts	1 283	515	134	.	72	493	69	319	123	37	.	30	89	40
Pikaajalised														
2013	15 111	4 403	3 090	.	921	6 069	628	222	70	39	.	16	89	9
2014	15 130	4 046	3 162	.	995	6 285	642	220	65	43	.	16	85	10
2015	15 179	3 783	3 211	.	1 067	6 482	637	213	66	44	.	13	81	8
2015 okt	15 332	3 856	3 289	.	1 050	6 500	636	232	78	43	.	12	89	10
nov	15 376	3 866	3 275	.	1 063	6 528	644	196	67	34	.	16	67	11
dets	15 179	3 783	3 211	.	1 067	6 482	637	154	49	61	.	16	23	4
2016 jaan	15 150	3 753	3 188	.	1 053	6 522	634	205	75	23	.	6	93	8
veebr	15 086	3 750	3 107	.	1 046	6 550	633	208	65	42	.	4	88	10
märts	15 097	3 727	3 071	.	1 056	6 604	639	246	73	38	.	25	94	17

Allikas: EKP.

¹ Võrdluse huvides viitavad aastaandmed keskmisele kuunäitajale aasta jooksul.

2.7. Võlaväärtpaberite ja noteeritud aktsiate kasvumäärad ja bilansiline jääk (mld eurodes; muutused protsentides)

	Võlaväärtpaberid							Noteeritud aktsiad			
	Kokku	Rahaloome- asutused (sh euro- süsteem)	Mitterahaloomeasutused		Valitsemissektor			Kokku	Raha- loome- asutused	Finantsette- võtted (v.a rahaloome- asutused)	Mittefinants- ettevõtted
			Finantsettevõtted, v.a rahaloomeasutused	Mittefinants- ettevõtted	Kesk- valitsus	Muu valitsemis- sektor					
							Finants- vahendus- ettevõtted				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Bilansiline jääk											
2013	16 366,6	4 886,4	3 214,6	.	987,4	6 598,1	680,1	5 649,0	569,1	742,5	4 337,4
2014	16 448,0	4 588,1	3 290,7	.	1 053,3	6 823,2	692,7	5 958,0	591,1	780,6	4 586,3
2015	16 439,0	4 300,1	3 349,8	.	1 127,8	6 959,9	701,4	6 744,8	586,1	911,6	5 247,1
2015 okt	16 667,7	4 403,1	3 434,8	.	1 124,2	7 009,4	696,2	6 832,1	612,1	888,4	5 331,5
nov	16 723,7	4 420,6	3 420,4	.	1 136,3	7 036,3	710,2	7 029,8	613,9	942,2	5 473,7
dets	16 439,0	4 300,1	3 349,8	.	1 127,8	6 959,9	701,4	6 744,8	586,1	911,6	5 247,1
2016 jaan	16 433,8	4 276,6	3 329,8	.	1 120,9	7 005,5	701,1	6 343,8	490,7	858,0	4 995,1
veebr	16 386,2	4 285,1	3 248,0	.	1 117,1	7 037,1	698,9	6 240,6	471,7	877,4	4 891,6
märts	16 380,1	4 242,2	3 205,5	.	1 128,0	7 097,1	707,3	6 419,7	483,4	902,0	5 034,3
Kasvumäär											
2013	-1,4	-8,9	-3,3	.	8,0	4,5	-1,1	0,7	7,2	-0,4	0,2
2014	-0,7	-7,9	0,4	.	5,1	3,1	1,1	1,5	7,2	1,2	0,7
2015	-0,2	-6,9	3,2	.	5,3	1,8	0,5	1,1	4,5	1,5	0,6
2015 okt	0,1	-6,0	2,4	.	4,3	2,4	0,1	1,0	3,3	1,0	0,7
nov	0,0	-5,7	1,5	.	4,5	2,2	1,2	1,0	3,0	1,5	0,6
dets	-0,2	-6,9	3,2	.	5,3	1,8	0,5	1,1	4,5	1,5	0,6
2016 jaan	-0,7	-7,7	1,7	.	4,4	2,0	0,6	1,0	3,3	1,5	0,7
veebr	-1,2	-7,2	-0,8	.	2,8	2,0	-0,5	1,0	3,3	1,2	0,7
märts	-1,3	-6,9	-2,5	.	3,3	2,2	0,1	0,9	3,3	1,5	0,6

Allikas: EKP.

2. Finantsareng

2.8. Efektiivsed vahetuskursid¹

(perioodi keskmised; indeks 1999 I kv = 100)

	EER 19						EER 38	
	Nominaalne	Reaalne; tarbijahinna- indeksi alusel	Reaalne; tootja- hinnaindeksi alusel	Reaalne; SKP deflaatoriga kohandatud	Reaalne; tööt- leva tööstuse tööjõu ühikukulu alusel ²	Reaalne; kogumajanduse tööjõu ühikukulu alusel	Nominaalne	Reaalne; tarbija- hinnaindeksi alusel
	1	2	3	4	5	6	7	8
2013	101,2	98,2	96,7	91,1	102,1	98,6	111,9	95,6
2014	101,8	97,8	96,7	91,3	102,4	100,2	114,7	96,1
2015	92,4	88,4	89,1	83,4	91,4	91,2	106,5	87,9
2015 II kv	91,2	87,5	88,2	82,2	90,4	90,1	104,4	86,3
III kv	92,7	88,7	89,6	83,8	92,3	91,4	107,6	88,6
IV kv	92,4	88,3	89,3	83,9	91,0	91,0	107,7	88,3
2016 I kv	94,1	89,5	90,8	-	-	-	110,4	90,1
2015 dets	92,5	88,2	89,3	-	-	-	108,0	88,4
2016 jaan	93,6	89,1	90,3	-	-	-	109,9	89,6
veebr	94,7	90,0	91,4	-	-	-	111,3	90,9
märts	94,1	89,5	90,9	-	-	-	110,0	89,9
apr	94,8	90,0	91,6	-	-	-	110,6	90,2
mai	95,1	90,2	91,8	-	-	-	111,1	90,4
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kuuga</i>								
2016 mai	0,2	0,1	0,2	-	-	-	0,4	0,2
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise aastaga</i>								
2016 mai	3,8	2,6	3,6	-	-	-	6,1	4,5

Allikas: EKP.

¹ Kaubanduspartnerite rühmade määratlus ja muu teave on esitatud statistikabülletääni üldmärkustes.

² Töötleva tööstuse tööjõu ühikukuluga kohandatud aegread on olemas ainult 18 kaubanduspartnerist koosneva rühma kohta.

2.9. Kahepoolsed vahetuskursid

(perioodi keskmised; omavääringute ühikud euro kohta)

	Hiiina jüaan	Horvaatia kuna	Tšehhi kroon	Taani kroon	Ungari forint	Jaapani jeen	Poola zlott	Inglise nael	Rumeenia leu	Rootsi kroon	Šveitsi frank	USA dollar
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2013	8,165	7,579	25,980	7,458	296,873	129,663	4,197	0,849	4,4190	8,652	1,231	1,328
2014	8,186	7,634	27,536	7,455	308,706	140,306	4,184	0,806	4,4437	9,099	1,215	1,329
2015	6,973	7,614	27,279	7,459	309,996	134,314	4,184	0,726	4,4454	9,353	1,068	1,110
2015 II kv	6,857	7,574	27,379	7,462	306,100	134,289	4,088	0,721	4,4442	9,300	1,041	1,105
III kv	7,008	7,578	27,075	7,462	312,095	135,863	4,188	0,717	4,4290	9,429	1,072	1,112
IV kv	7,000	7,623	27,057	7,460	312,652	132,952	4,264	0,722	4,4573	9,302	1,085	1,095
2016 I kv	7,210	7,617	27,040	7,461	312,024	126,997	4,365	0,770	4,4924	9,327	1,096	1,102
2015 dets	7,019	7,640	27,027	7,461	314,398	132,358	4,290	0,726	4,5033	9,245	1,083	1,088
2016 jaan	7,139	7,658	27,027	7,462	314,679	128,324	4,407	0,755	4,5311	9,283	1,094	1,086
veebr	7,266	7,636	27,040	7,463	310,365	127,346	4,397	0,776	4,4814	9,410	1,102	1,109
märts	7,222	7,559	27,051	7,457	311,154	125,385	4,293	0,780	4,4666	9,285	1,092	1,110
apr	7,346	7,495	27,031	7,443	311,462	124,287	4,311	0,792	4,4724	9,203	1,093	1,134
mai	7,386	7,498	27,026	7,439	314,581	123,214	4,404	0,778	4,4991	9,295	1,106	1,131
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kuuga</i>												
2016 mai	0,5	0,0	0,0	-0,1	1,0	-0,9	2,2	-1,8	0,6	1,0	1,2	-0,2
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise aastaga</i>												
2016 mai	6,8	-0,8	-1,4	-0,3	2,7	-8,6	7,9	7,8	1,2	-0,1	6,4	1,4

Allikas: EKP.

2. Finantsareng

2.10. Euroala maksebilanss, finantskonto

(mln eurodes, kui ei ole märgitud teisiti; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodi jooksul)

	Kokku ¹			Otseinvesteeringud		Portfelliinvesteeringud		Neto- tuletis- instru- mendid	Muud investeeringud		Reservvara	Memokirje: koguvälisvõlg
	Varad	Kohus- tused	Saldo	Varad	Kohus- tused	Varad	Kohus- tused		Varad	Kohus- tused		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Bilansiline jääk (rahvusvaheline investeerimispositsioon)												
2015 I kv	22 500,8	23 313,7	-812,9	9 479,7	7 094,0	7 296,1	10 971,1	-67,3	5 101,9	5 248,6	690,4	13 190,0
II kv	22 094,2	22 748,5	-654,3	9 382,6	7 171,3	7 193,4	10 532,3	-26,1	4 885,9	5 044,9	658,5	12 815,0
III kv	21 653,1	22 261,8	-608,6	9 384,2	7 265,4	6 854,8	9 999,3	-33,6	4 803,5	4 997,1	644,2	12 660,8
IV kv	22 101,4	22 519,6	-418,2	9 694,9	7 521,1	7 169,5	10 157,5	-42,6	4 635,4	4 840,9	644,2	12 498,8
<i>bilansiline jääk protsendina SKPst</i>												
2015 IV kv	212,5	216,5	-4,0	93,2	72,3	68,9	97,7	-0,4	44,6	46,5	6,2	120,2
Tehingud												
2015 II kv	95,8	3,1	92,7	123,9	130,7	135,9	8,7	-0,1	-161,5	-136,3	-2,4	-
III kv	87,3	35,8	51,5	119,3	131,9	24,3	-67,4	-0,8	-58,2	-28,8	2,7	-
IV kv	31,3	-149,9	181,2	114,7	77,7	106,2	-31,3	45,1	-239,3	-196,3	4,6	-
2016 I kv	354,5	288,3	66,2	94,3	67,0	116,0	-32,3	7,1	136,0	253,6	1,1	-
2015 okt	235,4	109,0	126,3	119,5	62,6	63,4	24,4	8,0	50,6	22,1	-6,0	-
nov	-74,3	-47,6	-26,7	-84,7	-14,3	23,7	1,9	17,9	-33,6	-35,2	2,5	-
dets		-211,3	81,5	80,0	29,5	19,1	-57,5	19,3	-256,2	-183,3	8,1	-
2016 jaan	172,1	194,7	-22,6	1,8	32,8	23,8	-50,4	10,1	137,7	212,3	-1,1	-
veebr	169,8	132,4	37,4	66,5	22,0	44,4	-21,7	4,6	53,1	132,0	1,1	-
märts	12,5	-38,8	51,3	25,9	12,1	47,8	39,8	-7,5	-54,8	-90,7	1,1	-
<i>12 kuu kumulatiivsed tehingud</i>												
2016 märts	568,9	177,3	391,6	452,2	407,3	382,4	-122,1	51,3	-323,1	-107,8	6,0	-
<i>12 kuu kumulatiivsed tehingud protsendina SKPst</i>												
2016 märts	5,5	1,7	3,8	4,3	3,9	3,7	-1,2	0,5	-3,1	-1,0	0,1	-

Allikas: EKP.

¹ Netotuletisinstrumentid kuuluvad koguvarade alla.

3. Majandusaktiivsus

3.1. SKP ja kulukomponendid

(kvartaliandmed on sesoonselt kohandatud; aastaandmed on kohandamata)

	SKP											
	Kokku	Sisenõudlus								Väliskaubandusbilanss ¹		
		Kokku	Era- tarbimine	Valitsemis- sektori tarbimine	Kapitali kogumahutus põhivarasse				Varude muutus ²	Kokku	Eksport ¹	Import ¹
					Ehitus kokku	Seadmed kokku	Intellektuaal- omanditooted					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
<i>Jooksevhinnad (mld eurodes)</i>												
2013	9 931,8	9 595,2	5 558,5	2 094,5	1 949,0	1 004,3	573,1	366,7	-6,8	336,6	4 373,4	4 036,7
2014	10 106,4	9 732,9	5 631,1	2 128,5	1 984,6	1 007,5	595,7	376,3	-11,3	373,6	4 521,3	4 147,8
2015	10 400,2	9 940,4	5 738,0	2 169,1	2 054,2	1 020,5	631,9	396,5	-20,8	459,7	4 751,0	4 291,3
2015 I kv	2 573,8	2 462,9	1 421,0	538,3	509,0	255,8	154,9	97,0	-5,4	110,9	1 167,6	1 056,8
II kv	2 591,7	2 473,5	1 433,0	540,4	510,1	253,4	155,6	99,8	-10,0	118,2	1 196,8	1 078,7
III kv	2 606,9	2 490,4	1 439,4	543,0	513,6	253,8	156,7	101,7	-5,6	116,5	1 195,2	1 078,7
IV kv	2 624,0	2 510,0	1 444,1	546,4	521,6	256,4	161,2	102,7	-2,1	114,0	1 192,5	1 078,4
<i>protsent SKPst</i>												
2015	100,0	95,6	55,2	20,9	19,8	9,8	6,1	3,8	-0,2	4,4	-	-
<i>Ahelmeetodil arvatud maht (eelmise aasta hinnad)</i>												
<i>kvartaalne protsentuaalne muutus</i>												
2015 II kv	0,4	0,0	0,3	0,3	0,1	-1,0	0,2	2,7	-	-	1,7	1,0
III kv	0,3	0,7	0,5	0,3	0,4	0,0	0,5	1,3	-	-	0,2	1,2
IV kv	0,3	0,6	0,2	0,6	1,3	1,1	2,0	0,9	-	-	0,2	0,9
2016 I kv	0,5	-	-	.	.
<i>aastamuutus protsentides</i>												
2013	-0,3	-0,7	-0,6	0,2	-2,6	-3,6	-2,5	0,1	-	-	2,1	1,3
2014	0,9	0,9	0,8	0,8	1,3	-0,5	4,1	2,1	-	-	4,1	4,5
2015	1,6	1,8	1,7	1,3	2,7	0,7	5,2	4,2	-	-	5,0	5,7
2015 II kv	1,6	1,4	1,7	1,2	2,6	0,4	4,6	5,2	-	-	6,0	5,8
III kv	1,6	1,9	1,8	1,2	2,5	0,4	3,1	6,9	-	-	4,6	5,5
IV kv	1,6	2,2	1,5	1,6	3,4	1,2	5,0	6,5	-	-	3,6	5,3
2016 I kv	1,5	-	-	.	.
<i>SKP kvartaalse protsentuaalse muutuse komponendid protsendipunktides</i>												
2015 II kv	0,4	0,0	0,2	0,1	0,0	-0,1	0,0	0,1	-0,2	0,4	-	-
III kv	0,3	0,7	0,3	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,3	-0,4	-	-
IV kv	0,3	0,6	0,1	0,1	0,3	0,1	0,1	0,0	0,1	-0,3	-	-
2016 I kv	0,5	-	-
<i>SKP protsentuaalse aastamuutuse komponendid protsendipunktides</i>												
2013	-0,3	-0,7	-0,4	0,0	-0,5	-0,4	-0,2	0,0	0,2	0,4	-	-
2014	0,9	0,9	0,4	0,2	0,3	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	-	-
2015	1,6	1,7	0,9	0,3	0,5	0,1	0,3	0,2	0,0	-0,1	-	-
2015 II kv	1,6	1,3	1,0	0,3	0,5	0,0	0,3	0,2	-0,4	0,3	-	-
III kv	1,6	1,8	1,0	0,3	0,5	0,0	0,2	0,3	0,1	-0,2	-	-
IV kv	1,6	2,2	0,8	0,3	0,7	0,1	0,3	0,2	0,3	-0,6	-	-
2016 I kv	1,5	-	-

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

¹ Eksport ja import hõlmavad kaupu ja teenuseid ning sisaldavad piiriülest euroalalisest kaubandust.

² Sh väärisesemete soetamine miinus realiseerimine.

3. Majandusaktiivsus

3.2. Lisandväärtus tegevusala järgi

(kvartaliandmed on sesoonselt kohandatud; aastaandmed on kohandamata)

	Kogulisandväärtus (baashinnad)											Tootemaksud miinus tootmis-subsidiiumid
	Kokku	Põllumajandus, metsandus ja kalandus	Töötlev tööstus, energia ja kommunaalteenused	Ehitus	Kaubandus, transport, majutus ja toitlustus	Teave ja teabevahetus	Finants- ja kindlustustegevus	Kinnisvara-alane tegevus	Kutsealased teenused, äritegevus, abiteenused	Avalik haldus, haridus, tervishoid ja sotsiaaltoetused	Kunst, meelelahutus ja muu teenindus	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Jooksevhinnad (mln eurodes)</i>												
2013	8 927,3	152,3	1 737,0	458,1	1 680,2	412,6	442,3	030,6	945,2	1 751,4	317,6	1 004,5
2014	9 073,5	146,7	1 756,9	461,6	1 711,1	417,6	453,9	051,0	968,0	1 781,8	324,8	1 033,0
2015	9 329,3	146,4	1 815,9	469,8	1 771,3	431,1	456,4	075,8	1 008,2	1 821,1	333,4	1 070,9
2015 I kv	2 312,6	36,1	451,1	117,1	438,5	106,3	114,9	265,7	247,8	452,5	82,5	261,2
II kv	2 324,2	36,2	453,6	116,4	441,1	107,4	114,5	267,6	250,9	453,5	83,0	267,4
III kv	2 337,7	36,7	454,3	117,0	444,4	108,3	113,7	270,5	253,3	456,0	83,6	269,2
IV kv	2 351,7	37,4	454,4	118,7	447,3	109,2	113,1	271,9	256,3	459,2	84,2	272,3
<i>protsent lisandväärtusest</i>												
2015	100,0	1,6	19,5	5,0	19,0	4,6	4,9	11,5	10,8	19,5	3,6	-
<i>Ahelmeetodil arvatud maht (eelmise aasta hinnad)</i>												
<i>kvartaalne protsentuaalne muutus</i>												
2015 I kv	0,6	0,8	1,0	0,6	0,8	0,5	0,6	0,1	1,0	0,3	0,2	0,1
II kv	0,3	0,3	0,4	-0,5	0,4	0,9	0,1	0,1	0,9	0,1	0,3	1,0
III kv	0,3	0,6	0,2	-0,1	0,5	0,5	-0,6	0,7	0,6	0,1	0,4	0,3
IV kv	0,2	0,5	-0,5	1,0	0,3	0,8	0,3	0,3	0,6	0,2	0,4	1,2
<i>aastamuutus protsentides</i>												
2013	-0,2	3,2	-0,6	-3,3	-0,8	2,5	-2,5	1,1	0,3	0,4	-0,5	-1,1
2014	0,9	3,1	0,6	-0,9	1,4	2,0	-0,6	1,3	1,4	0,5	1,2	0,8
2015	1,5	0,8	1,8	0,3	2,0	2,7	0,8	1,1	2,7	0,8	1,1	2,6
2015 I kv	1,2	0,6	1,2	-1,0	1,7	2,5	1,1	1,0	2,2	0,6	0,8	2,2
II kv	1,5	0,6	1,8	0,1	2,1	3,1	1,3	0,7	2,7	0,8	1,0	2,6
III kv	1,5	0,2	1,9	0,2	2,0	2,4	0,2	1,1	2,8	0,7	0,9	2,9
IV kv	1,5	2,2	1,1	0,9	1,9	2,7	0,4	1,2	3,1	0,7	1,3	2,7
<i>lisandväärtuse kvartaalse protsentuaalse muutuse komponendid protsendipunktides</i>												
2015 I kv	0,6	0,0	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	-
II kv	0,3	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	-
III kv	0,3	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	-
IV kv	0,2	0,0	-0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	-
<i>lisandväärtuse protsentuaalse aastamuutuse komponendid protsendipunktides</i>												
2013	-0,2	0,1	-0,1	-0,2	-0,2	0,1	-0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	-
2014	0,9	0,1	0,1	0,0	0,3	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	-
2015	1,5	0,0	0,3	0,0	0,4	0,1	0,0	0,1	0,3	0,1	0,0	-
2015 I kv	1,2	0,0	0,2	0,0	0,3	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,0	-
II kv	1,5	0,0	0,3	0,0	0,4	0,1	0,1	0,1	0,3	0,2	0,0	-
III kv	1,5	0,0	0,4	0,0	0,4	0,1	0,0	0,1	0,3	0,1	0,0	-
IV kv	1,5	0,0	0,2	0,0	0,4	0,1	0,0	0,1	0,3	0,1	0,0	-

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

3. Majandusaktiivsus

3.3. Tööhõive¹

(kvartaliandmed on sesoonselt kohandatud; aastaandmed on kohandamata)

	Kokku	Tööhõivevorm		Majandustegevus									
		Töötajad	Füüsilisest isikust ettevõtjad	Põllumajandus, metsandus ja kalandus	Töötlev tööstus, energia ja kommunaalteenused	Ehitus	Kaubandus, transport, majutus ja toitlustus	Teave ja teabevahetus	Finants- ja kindlustustegevus	Kinnisvaraalaane tegevus	Kutsealased teenused, äritegevus, abiteenused	Avalik haldus, haridus, tervishoid ja sotsiaahoolekanne	Kunst, meelelahutus ja muu teenindus
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Hõivatud isikud													
<i>protsent hõivatute koguarvust</i>													
2013	100,0	85,0	15,0	3,4	15,3	6,2	24,8	2,7	2,7	1,0	12,9	24,0	7,0
2014	100,0	85,1	14,9	3,4	15,2	6,0	24,8	2,7	2,7	1,0	13,0	24,1	7,1
2015	100,0	85,3	14,7	3,4	15,1	6,0	24,9	2,7	2,6	1,0	13,3	24,0	7,0
<i>aastane muutus protsentides</i>													
2013	-0,7	-0,6	-1,0	-1,6	-1,3	-4,2	-0,8	0,3	-1,0	-1,9	0,3	0,2	-0,2
2014	0,6	0,7	-0,2	0,7	-0,1	-1,8	0,7	0,8	-0,9	1,0	1,9	0,7	0,7
2015	1,0	1,2	-0,2	0,1	0,3	-0,2	1,3	1,0	-0,1	1,7	2,8	0,8	0,6
2015 I kv	0,9	1,0	-0,2	-0,3	0,2	-0,3	1,2	0,4	-0,5	1,4	2,6	0,7	0,5
II kv	0,9	1,1	0,1	0,4	0,1	0,5	1,0	0,8	0,2	2,1	2,8	0,7	0,4
III kv	1,0	1,3	-0,4	0,1	0,5	-0,6	1,3	1,4	-0,1	1,7	3,0	0,9	0,4
IV kv	1,2	1,5	-0,3	0,3	0,5	-0,4	1,6	1,5	0,0	1,2	3,0	0,9	1,3
Töötatud tunnid													
<i>protsent töötatud tundide koguarvust</i>													
2013	100,0	80,1	19,9	4,4	15,7	6,9	25,8	2,9	2,8	1,0	12,5	21,8	6,3
2014	100,0	80,3	19,7	4,4	15,6	6,7	25,8	2,9	2,7	1,0	12,7	21,9	6,3
2015	100,0	80,5	19,5	4,4	15,6	6,7	25,7	2,9	2,7	1,0	12,9	21,9	6,3
<i>aastane muutus protsentides</i>													
2013	-1,4	-1,4	-1,8	-1,4	-1,5	-5,5	-1,6	-0,1	-1,6	-3,1	-0,8	-0,4	-1,4
2014	0,6	0,8	-0,4	-0,4	0,2	-1,7	0,6	1,0	-1,0	0,6	2,0	1,1	0,6
2015	1,2	1,4	0,1	0,9	0,7	0,4	1,0	1,9	-0,2	2,0	3,0	0,9	1,0
2015 I kv	0,7	0,9	-0,3	0,4	0,0	-0,6	0,6	0,7	-0,9	1,7	2,4	0,8	1,1
II kv	1,0	1,3	0,1	0,9	0,6	0,8	0,5	1,7	0,0	2,7	3,0	0,9	1,0
III kv	1,2	1,5	0,1	0,8	0,8	0,0	1,0	2,7	-0,4	2,9	3,5	1,1	1,1
IV kv	1,3	1,6	0,1	1,3	0,9	0,5	1,4	2,1	0,2	0,8	2,9	0,7	1,5
Töötatud tundide arv hõivatu kohta													
<i>aastane muutus protsentides</i>													
2013	-0,8	-0,7	-0,8	0,2	-0,2	-1,4	-0,8	-0,4	-0,5	-1,3	-1,1	-0,5	-1,2
2014	0,0	0,1	-0,1	-1,1	0,2	0,1	-0,1	0,1	-0,1	-0,4	0,1	0,4	-0,1
2015	0,1	0,2	0,3	0,8	0,4	0,6	-0,2	0,8	-0,1	0,3	0,2	0,1	0,3
2015 I kv	-0,2	-0,1	-0,1	0,7	-0,2	-0,2	-0,6	0,3	-0,4	0,3	-0,3	0,1	0,6
II kv	0,1	0,2	0,0	0,5	0,4	0,3	-0,5	0,8	-0,1	0,6	0,2	0,2	0,6
III kv	0,2	0,3	0,4	0,7	0,3	0,6	-0,3	1,2	-0,3	1,2	0,5	0,2	0,7
IV kv	0,1	0,1	0,5	1,0	0,5	0,9	-0,1	0,6	0,2	-0,4	-0,1	-0,3	0,2

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

¹ Tööhõive andmed põhinevad ESA 2010-l.

3. Majandusaktiivsus

3.4. Tööjõud, tööpuudus ja vabad töökohad

(sesoonselt kohandatud, kui ei ole märgitud teisiti)

	Tööjõud, miljoonides ¹	Vaeghõive, protsentides tööjõust ¹	Tööpuudus											Vabade töökohtade määr ²
			Kokku		Pikaajaline tööpuudus, protsentides tööjõust ¹	Vanuse alusel				Soo alusel				
			Miljoonides	Protsentides tööjõust		Täiskasvanud		Noored		Mehed		Naised		
						Miljoonides	Protsentides tööjõust	Miljoonides	Protsentides tööjõust	Miljoonides	Protsentides tööjõust	Miljoonides	Protsentides tööjõust	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Protsent kogusummast 2013. aastal			100,0		81,3		18,7		53,6		46,4			
2013	159,334	4,6	19,217	12,0	5,9	15,623	10,7	3,594	24,4	10,299	11,9	8,918	12,1	1,4
2014	160,308	4,6	18,630	11,6	6,1	15,214	10,4	3,417	23,7	9,932	11,5	8,699	11,8	1,5
2015	160,556	4,5	17,438	10,9	5,6	14,293	9,8	3,145	22,3	9,252	10,7	8,187	11,0	1,6
2015 II kv	160,462	4,6	17,690	11,0	5,7	14,518	9,9	3,172	22,5	9,404	10,9	8,286	11,2	1,5
III kv	160,591	4,4	17,213	10,7	5,3	14,098	9,6	3,115	22,2	9,134	10,6	8,079	10,9	1,5
IV kv	161,081	4,4	16,909	10,5	5,4	13,838	9,4	3,071	22,0	8,939	10,3	7,971	10,7	1,6
2016 I kv	.	.	16,640	10,3	.	13,622	9,3	3,018	21,7	8,727	10,1	7,913	10,6	.
2015 nov	-	-	16,878	10,5	-	13,821	9,4	3,057	21,9	8,903	10,3	7,975	10,7	-
dets	-	-	16,824	10,5	-	13,770	9,4	3,054	21,9	8,894	10,3	7,930	10,7	-
2016 jaan	-	-	16,741	10,4	-	13,693	9,3	3,048	21,9	8,792	10,1	7,949	10,7	-
veebr	-	-	16,695	10,4	-	13,655	9,3	3,040	21,8	8,760	10,1	7,935	10,7	-
märts	-	-	16,483	10,2	-	13,517	9,2	2,966	21,4	8,629	10,0	7,854	10,6	-
apr	-	-	16,420	10,2	-	13,489	9,2	2,932	21,1	8,543	9,8	7,877	10,6	-

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

¹ Sesoonselt kohandamata.

² Vabade töökohtade määr võrdub vabade töökohtade arvu ning hõivatud töökohtade arvu ja vabade töökohtade arvu summa jagatisega ning seda väljendatakse protsentides.

3.5. Lühiajaline ettevõtlusstatistika

	Tööstustoodang						Ehitus- sektori toodang	EKP näitaja tööstuse uute tellimuste kohta	Jaemüük				Uute sõidautode registreerimine
	Kokku (v.a ehitus)	Tööstuse põhirühmad							Kokku	Toiduained, joogid, tubakatooted	Muud kaubad (v.a toiduained)	Kütus	
		Töötlev tööstus	Vahekaubad	Kapitalikaubad	Tarbekaubad	Energia							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Protsent kogusummast 2010. aastal	100,0	86,0	33,6	29,2	22,5	14,7	100,0	100,0	100,0	39,3	51,5	9,1	100,0
aastane protsentuaalne muutus													
2013	-0,7	-0,6	-0,9	-0,5	-0,4	-0,8	-2,3	-0,3	-0,6	-0,6	-0,5	-0,8	-4,4
2014	0,9	1,8	1,3	1,8	2,6	-5,4	1,7	3,2	1,5	0,7	2,4	-0,1	3,8
2015	1,6	1,7	0,9	2,1	2,0	0,5	-0,8	2,6	2,8	1,7	3,7	2,7	8,8
2015 II kv	1,4	1,8	1,0	2,7	1,0	-1,1	-0,9	5,3	2,7	1,7	3,6	2,8	7,0
III kv	1,9	2,2	1,0	2,8	2,8	0,0	-1,1	2,1	3,4	2,6	4,1	3,0	9,4
IV kv	1,3	1,7	1,6	1,7	1,7	-1,9	0,5	1,5	2,5	1,3	3,4	2,0	10,0
2016 I kv	1,5	2,2	2,0	3,3	1,5	-2,9	1,9	0,6	2,3	1,8	2,9	0,9	9,4
2015 nov	1,8	2,0	2,3	2,0	1,5	-0,6	0,6	3,3	2,1	1,0	2,8	2,0	11,0
dets	0,0	0,7	0,9	-0,5	2,4	-5,5	0,8	0,6	2,8	1,5	3,7	2,8	13,7
2016 jaan	3,5	4,6	2,5	5,3	6,8	-2,7	4,9	1,2	2,2	1,3	3,4	-0,6	10,8
veebr	1,0	2,1	2,4	3,4	0,8	-5,3	3,4	1,3	2,7	2,6	3,0	0,8	10,3
märts	0,2	0,2	1,1	1,6	-2,5	-0,7	-0,5	-0,6	2,1	1,5	2,1	2,5	7,6
apr	8,5
protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kuuga (sesoonselt kohandatud)													
2015 nov	-0,2	-0,2	0,6	-1,3	0,2	-2,0	1,1	0,6	0,1	-0,1	-0,1	0,2	2,7
dets	-0,5	-0,2	-0,2	-0,6	0,2	-2,7	-0,6	-0,2	0,6	0,7	0,6	1,4	3,9
2016 jaan	2,4	2,4	1,2	4,0	3,1	2,9	2,0	-0,6	0,3	0,3	0,5	-0,3	0,3
veebr	-1,2	-1,2	0,1	-1,1	-2,3	-1,3	-0,6	0,0	0,3	0,4	0,1	0,0	-0,4
märts	-0,8	-1,1	-0,8	-1,1	-1,8	2,0	-0,9	-0,8	-0,5	-1,3	-0,5	-0,4	-1,5
apr	1,2

Allikad: Eurostat, EKP arvutused, EKP eksperimentaalstatistika (veerg 8) ja Euroopa Autotootjate Ühendus (veerg 13).

3. Majandusaktiivsus

3.6. Arvamusküsitlused (sesoonselt kohandatud)

Majanduses valitseva meeleolu näitaja (pikaajaline keskmine = 100)	Euroopa Komisjoni ettevõtlus- ja tarbijauuringud (protsentide saldo, kui ei ole märgitud teisiti)						Ostujuhtide uuringud (hajuvusindeksid)					
	Töötlev tööstus		Tarbijate kindlustun- de näitaja	Ehitus- sektori kindlustun- de näitaja	Jae- müügi- sektori kindlustun- de näitaja	Teenindussektor		Töötleva tööstuse ostujuhtide indeks	Töötleva tööstuse toodang	Teenindus- sektori äritegevus	Too- dangu liitindeks	
	Tööstus- sektori kindlustun- de näitaja	Tootmis- võimsuse rakendus- aste prot- sentides				Teenin- dussektori kindlustun- de näitaja	Tootmis- võimsuse rakendus- aste prot- sentides					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1999-2013	100,0	-6,1	80,8	-12,8	-13,6	-8,6	6,9	-	51,0	52,4	52,9	52,7
2013	93,5	-9,0	78,7	-18,8	-27,8	-12,2	-5,3	87,2	49,6	50,6	49,3	49,7
2014	101,5	-3,8	80,5	-10,2	-26,4	-3,1	5,0	87,7	51,8	53,3	52,5	52,7
2015	104,2	-3,1	81,4	-6,2	-22,5	1,6	9,3	88,4	52,2	53,4	54,0	53,8
2015 II kv	103,7	-3,1	81,2	-5,2	-24,4	-0,1	7,9	88,3	52,3	53,4	54,1	53,9
III kv	104,5	-2,9	81,4	-7,0	-22,5	3,0	10,6	88,5	52,3	53,6	54,0	53,9
IV kv	106,2	-2,4	81,8	-6,4	-18,4	5,0	12,7	88,7	52,8	54,0	54,2	54,1
2016 I kv	104,0	-3,8	81,7	-8,3	-18,9	1,9	10,7	88,5	51,7	52,9	53,3	53,2
2015 dets	106,6	-1,9	-	-5,7	-17,5	2,9	12,9	-	53,2	54,5	54,2	54,3
2016 jaan	105,0	-3,1	81,9	-6,3	-18,9	2,7	11,6	88,6	52,3	53,4	53,6	53,6
veebr	104,0	-4,1	-	-8,8	-17,5	1,3	10,9	-	51,2	52,3	53,3	53,0
märts	103,0	-4,1	-	-9,7	-20,4	1,8	9,6	-	51,6	53,1	53,1	53,1
apr	104,0	-3,6	81,5	-9,3	-19,2	1,3	11,7	88,3	51,7	52,6	53,1	53,0
mai	104,7	-3,6	-	-7,0	-17,5	3,2	11,3	-	51,5	52,4	53,1	52,9

Allikad: Euroopa Komisjoni majandus- ja rahandusküsimuste peadirektoraat (veerud 1–8) ja Markit (veerud 9–12).

3.7. Kodumajapidamiste ja mittefinantsettevõtete koondkontod (jooksehinna, kui ei ole märgitud teisiti; sesoonselt kohandamata)

	Kodumajapidamised							Mittefinantsettevõtted					
	Säästu- määr (bruto) ¹	Võla suht- arv	Reaalne kasutatav kogutulu	Finants- investeeri- gud	Mittefinants- investeeri- gud (bruto)	Neto- vää- rus ²	Elu- ase- vara	Kasumi- osa ³	Säästu- määr (neto)	Võla suhtarv ⁴	Finants- investeeri- gud	Mittefinants- investeeri- gud (bruto)	Finant- seeri- mine
	Kohandatud kasutatava kogu- tulu protsent	Aastane muutus protsentides						Netolisandväärtu- se protsent	Protsent SKPst	Aastane muutus protsentides			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
2012	12,3	96,5	-1,7	1,7	-5,3	-0,1	-3,0	30,9	1,3	132,9	1,4	-6,4	1,2
2013	12,6	95,0	-0,3	1,2	-4,1	0,6	-1,8	32,2	3,2	130,4	2,0	-1,4	0,9
2014	12,7	94,2	0,7	2,0	0,9	2,7	1,2	31,9	3,6	132,1	1,6	3,3	1,0
2015 I kv	12,6	93,8	1,8	2,0	-0,4	4,1	1,5	32,3	4,2	134,1	2,0	2,9	1,3
II kv	12,7	93,6	2,0	1,9	-0,4	2,9	1,6	33,1	5,0	133,3	2,4	5,3	1,4
III kv	12,6	93,5	1,6	2,0	1,3	2,6	2,0	33,0	5,2	132,2	2,6	3,7	1,6
IV kv	12,5	93,5	1,5	2,1	4,1	3,5	2,9	33,9	6,9	131,8	3,3	8,7	1,8

Allikad: EKP ja Eurostat.

¹ Andmed põhinevad nii säästude kui ka kasutatava kogutulu nelja kvartali kumuleeritud summadel (kohandatuna kodumajapidamiste netovara muutusega pensionifondide reservis).

² Finantsvarad (ilma finantskohustusteta) ja mittefinantsvarad. Mittefinantsvarad koosnevad peamiselt eluasemevarast (elamud ja maa). Need hõlmavad ka kodumajapidamiste sektorisse liigitatud juriidilise isiku õiguseta üksuste mittefinantsvarasid.

³ Kasumiosa arvutamisel kasutatakse ettevõtlustulu, mis on laias laastus samaväärne ettevõtete raamatupidamises kajastatava jooksva kasumiga.

⁴ Põhineb laenude, võlaväärtpaberite, kaubanduskrediidi ja pensioniskeemi kohustuste bilansilisel jäägil.

3. Majandusaktiivsus

3.8. Euroala maksebilanss, jooksev- ja kapitalikontod

(mld eurodes; sesoonselt kohandatud, kui ei ole märgitud teisiti; tehingud)

	Jooksevkonto											Kapitalikonto ¹	
	Kokku			Kaubad		Teenused		Esmane tulu		Teisene tulu		Kreedit	Deebet
	Kreedit	Deebet	Neto-summa	Kreedit	Deebet	Kreedit	Deebet	Kreedit	Deebet	Kreedit	Deebet		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
2015 II kv	905,2	822,5	82,8	525,8	445,3	190,5	171,8	162,6	146,9	26,4	58,4	9,7	37,4
III kv	892,6	810,3	82,3	514,2	434,6	190,5	174,5	162,6	144,0	25,3	57,2	9,7	4,1
IV kv	894,9	810,6	84,3	515,8	431,9	195,3	180,5	157,7	140,8	26,0	57,4	15,4	8,9
2016 I kv	872,3	799,5	72,7	510,2	426,1	191,3	173,5	144,9	137,5	25,9	62,5	9,2	7,1
2015 okt	300,8	272,9	27,9	172,8	144,8	64,8	60,6	54,3	48,0	8,8	19,5	4,9	1,8
nov	299,1	269,5	29,5	172,0	144,2	65,4	59,7	52,9	46,3	8,8	19,3	4,3	1,9
dets	295,0	268,2	26,9	170,9	142,9	65,1	60,1	50,5	46,6	8,5	18,6	6,3	5,2
2016 jaan	292,5	266,3	26,2	171,5	142,7	64,4	60,4	48,0	44,7	8,6	18,4	2,7	3,6
veebr	290,2	271,0	19,2	168,0	143,7	64,4	57,5	49,4	47,5	8,4	22,3	3,5	1,2
märts	289,6	262,2	27,3	170,7	139,7	62,4	55,5	47,6	45,3	8,8	21,8	3,1	2,3
<i>12 kuu kumulatiivsed tehingud</i>													
2016 märts	3 565,0	3 243,0	322,0	2 065,9	1 737,9	767,6	700,3	627,9	569,3	103,6	235,5	44,0	57,5
<i>12 kuu kumulatiivsed tehingud protsendina SKPst</i>													
2016 märts	34,3	31,2	3,1	19,9	16,7	7,4	6,7	6,0	5,5	1,0	2,3	0,4	0,6

¹ Kapitalikonto ei ole sesoonselt kohandatud.

3.9. Euroala väliskaubandus¹, maksumus ja maht tootegruppide kaupa²

(sesoonselt kohandatud, kui ei ole märgitud teisiti)

	Kokku (sesoonselt kohandamata)		Eksport (FOB)					Import (CIF)						
	Eksport	Import	Kokku			Memokirjed: töötlev tööstus	Kokku				Memokirjed: Töötlev tööstus	Nafta		
			Vahekaubad	Kapitali-kaubad	Tarbe-kaubad		Vahekaubad	Kapitali-kaubad	Tarbe-kaubad					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
<i>Maksumus (mld eurodes; veergude 1 ja 2 aastane protsentuaalne muutus)</i>														
2015 II kv	8,2	4,2	514,1	242,4	106,0	153,5	429,5	453,9	265,2	71,0	110,8	318,3	59,9	
III kv	4,5	0,7	507,7	234,9	105,7	153,7	423,5	445,8	253,9	71,4	113,3	317,8	50,6	
IV kv	3,5	2,0	509,5	238,3	105,7	154,7	426,6	444,1	248,4	73,0	114,5	324,9	44,6	
2016 I kv	-1,3	-3,0	499,1	.	.	.	418,6	435,3	.	.	.	323,8	.	
2015 okt	0,5	-0,7	168,2	79,8	35,2	50,8	143,0	148,4	84,0	25,0	37,6	107,4	15,9	
nov	6,2	4,1	170,8	78,8	35,2	51,7	141,1	147,7	82,3	24,0	38,3	107,8	14,2	
dets	4,0	3,1	170,5	79,7	35,4	52,2	142,6	148,0	82,1	24,0	38,7	109,8	14,4	
2016 jaan	-2,0	-1,3	166,6	77,7	33,8	50,5	139,0	145,7	80,3	22,8	38,5	105,8	12,3	
veebr	1,1	1,7	167,3	78,9	33,9	49,8	140,1	146,8	80,4	24,4	39,0	111,9	11,8	
märts	-2,7	-8,4	165,1	.	.	.	139,6	142,8	.	.	.	106,1	.	
<i>Mahuindeksid (2000 = 100; veergude 1 ja 2 aastane protsentuaalne muutus)</i>														
2015 II kv	2,9	2,4	117,2	113,6	119,1	121,6	118,2	104,3	104,1	104,6	104,7	107,4	99,3	
III kv	1,3	2,8	116,8	111,8	118,9	122,5	117,0	105,9	105,4	107,1	106,7	107,8	99,2	
IV kv	0,8	4,8	117,7	115,1	118,3	122,5	117,5	107,4	107,6	107,2	107,5	110,2	101,3	
2016 I kv	
2015 sept	-1,6	2,3	116,4	111,6	119,7	120,5	117,4	106,3	106,4	106,7	106,3	109,1	100,2	
okt	-1,6	3,1	117,0	115,3	119,1	121,9	118,9	107,3	107,7	112,2	106,0	110,0	102,6	
nov	3,7	7,0	118,4	114,2	118,7	122,3	116,7	107,1	106,6	106,9	107,9	110,3	94,7	
dets	0,5	4,3	117,8	115,8	117,2	123,5	116,9	107,7	108,6	102,6	108,5	110,3	106,7	
2016 jaan	-3,7	0,9	116,5	114,3	113,5	120,6	114,9	108,8	109,2	102,7	107,3	107,6	108,6	
veebr	1,1	6,6	117,7	116,5	114,4	119,9	116,7	110,2	110,9	108,8	109,1	114,1	110,7	

Allikad: EKP ja Eurostat.

¹ EKP maksebilansi kaupade (tabel 3.8) ja Eurostati kaubavahetuse (tabel 3.9) andmete erinevused tulenevad eelkõige erinevatest määratlustest.

² Kaubagrupid vastavalt üldiste majanduskategoriate liigitusele.

4. Hinnad ja kulud

4.1. Ühtlustatud tarbijahinnaindeks¹

(aastane muutus protsentides, kui ei ole märgitud teisiti)

	Kokku					Kokku (sesoonselt kohandatud; muutus protsentides võrreldes eelmise perioodiga) ²						Memokirje: reguleeritud hinnad	
	Indeks: 2015 = 100	Kokku		Kau- bad	Teenused	Kokku	Töödeldud toiduained	Töötlemata toiduained	Tööstus- kaubad, v.a energia	Energia (se- soon- selt kohan- damata)	Teenused	ÜTHI kokku, v.a reguleeritud hinnad	Reguleeri- tud hinnad
		Kokku (v.a toiduained ja energia)											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Protsent kogusummast 2016. aastal	100,0	100,0	70,7	55,8	44,2	100,0	12,1	7,4	26,5	9,7	44,2	86,5	13,5
2013	99,5	1,4	1,1	1,3	1,4	-	-	-	-	-	-	1,2	2,1
2014	100,0	0,4	0,8	-0,2	1,2	-	-	-	-	-	-	0,2	1,9
2015	100,0	0,0	0,8	-0,8	1,2	-	-	-	-	-	-	-0,1	0,9
2015 II kv	100,5	0,2	0,8	-0,5	1,1	0,5	0,3	0,6	0,2	2,4	0,3	0,1	1,0
III kv	100,0	0,1	0,9	-0,8	1,2	0,0	0,1	0,4	0,2	-2,5	0,4	0,0	0,9
IV kv	100,2	0,2	1,0	-0,6	1,2	-0,1	0,1	1,0	0,1	-3,0	0,2	0,1	0,7
2016 I kv	99,2	0,0	1,0	-0,8	1,1	-0,4	0,1	-0,8	0,2	-4,4	0,2	0,0	0,3
2015 dets	100,2	0,2	0,9	-0,5	1,1	-0,2	0,0	-0,6	0,0	-1,8	0,1	0,2	0,7
2016 jaan	98,7	0,3	1,0	-0,3	1,2	-0,2	0,0	-0,4	0,2	-2,7	0,0	0,3	0,3
veebr	98,9	-0,2	0,8	-1,0	0,9	-0,1	0,0	0,0	0,0	-1,3	0,0	-0,2	0,3
märts	100,1	0,0	1,0	-1,1	1,4	0,2	0,0	0,5	-0,1	1,0	0,3	-0,1	0,3
apr	100,1	-0,2	0,7	-1,1	0,9	0,0	0,2	0,2	0,1	0,1	-0,2	-0,3	0,1
mai ³	100,5	-0,1	0,8	.	1,0	0,3	0,0	0,3	0,0	1,6	0,2	.	.

	Kaubad						Teenused					
	Toiduained (sh alkohoolsed joogid ja tubakatooted)			Tööstuskaubad			Elamumajandus	Trans- port	Side	Vaba aja ja isikli- ku tegevusega seotud teenused	Muud teenused	
	Kokku	Töödeldud toiduained	Töötlemata toiduained	Kokku	Tööstus- kaubad, v.a energia	Energia						Üür
	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Protsent kogusum- mast 2016. aastal	19,5	12,1	7,4	36,3	26,5	9,7	10,7	6,4	7,1	3,2	15,2	8,0
2013	2,7	2,2	3,5	0,6	0,6	0,6	1,7	1,4	2,4	-4,2	2,3	0,7
2014	0,5	1,2	-0,8	-0,5	0,1	-1,9	1,7	1,4	1,7	-2,8	1,5	1,3
2015	1,0	0,6	1,6	-1,8	0,3	-6,8	1,2	1,1	1,3	-0,8	1,5	1,2
2015 II kv	1,1	0,7	1,8	-1,3	0,2	-5,3	1,2	1,2	1,2	-0,9	1,4	1,2
III kv	1,2	0,6	2,1	-1,8	0,4	-7,2	1,1	0,9	1,4	-0,4	1,7	1,0
IV kv	1,4	0,7	2,6	-1,7	0,5	-7,2	1,2	1,0	1,1	-0,1	1,5	1,2
2016 I kv	0,8	0,6	1,1	-1,7	0,6	-7,4	1,1	1,0	0,6	0,0	1,6	1,2
2015 dets	1,2	0,7	2,0	-1,3	0,5	-5,8	1,2	1,0	0,7	-0,1	1,5	1,2
2016 jaan	1,0	0,8	1,4	-1,0	0,7	-5,4	1,1	1,0	0,8	0,0	1,6	1,2
veebr	0,6	0,6	0,6	-1,9	0,7	-8,1	1,1	1,0	0,4	-0,1	1,0	1,3
märts	0,8	0,4	1,3	-2,1	0,5	-8,7	1,1	1,0	0,7	0,1	2,1	1,3
apr	0,8	0,5	1,2	-2,1	0,5	-8,7	1,1	1,0	0,5	0,1	0,9	1,2
mai ³	0,8	0,6	1,3	.	0,5	-8,1

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused

¹ Andmed viitavad euroala muutuvale koosseisule.

² 2016. aasta mais hakkas EKP avaldama täiustatud sesoonselt kohandatud euroala ÜTHI aegridu. Muutusi sesoonse kohandamise lähenemises on lähemalt kirjeldatud EKP majandusülevaate 3/2016 infokastis 1 (<https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/ecbu/eb201603.en.pdf>).

³ Hinnang põhineb liikmesriikide esialgsel andmetel, mis hõlmavad harilikult umbes 95% euroalast, samuti esmasel teabel energiaindexe kohta.

4. Hinnad ja kulud

4.2. Tööstustoodangu, ehituse ja kinnisvara hinnad

(aastane muutus protsentides, kui ei ole märgitud teisiti)

	Tööstustoodangu tootjahinnad (v.a ehitus)										Ehitus	Elamu- kinnisvara hinnad ¹	Ärikinnisva- ra hindade eksperi- mentaalne näitaja ¹
	Kokku (indeks: 2010 = 100)	Kokku		Tööstus, v.a ehitus ja energia						Energia			
		Töötlev tööstus	Kokku	Vahe- kaubad	Kapitali- kaubad	Tarbekaubad							
						Kokku	Toiduained, joogid, tubaka- tooted	Muud kaubad (v.a toidu- ained)					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Protsent kogusummast 2010. aastal	100,0	100,0	78,0	72,1	29,3	20,0	22,7	13,8	8,9	27,9			
2013	108,5	-0,2	-0,1	0,4	-0,6	0,6	1,7	2,6	0,3	-1,6	0,3	-1,9	-1,0
2014	106,9	-1,5	-0,9	-0,3	-1,1	0,4	0,1	-0,2	0,3	-4,4	0,3	0,2	1,0
2015	104,0	-2,7	-2,3	-0,5	-1,3	0,7	-0,6	-1,0	0,2	-8,1	0,2	1,6	3,8
2015 II kv	104,9	-2,1	-1,6	-0,3	-0,7	0,7	-0,8	-1,4	0,1	-6,5	0,4	1,3	4,0
III kv	104,0	-2,6	-2,6	-0,5	-1,1	0,6	-0,6	-1,1	0,1	-8,3	0,2	1,6	3,5
IV kv	102,7	-3,1	-2,5	-0,7	-2,0	0,6	-0,2	-0,3	0,2	-9,3	-0,1	2,3	4,9
2016 I kv	100,5	-3,8	-2,7	-0,9	-2,2	0,4	-0,4	-0,5	0,0	-11,3	.	.	.
2015 okt	103,1	-3,2	-2,8	-0,7	-1,9	0,6	-0,1	-0,3	0,2	-9,8	-	-	-
nov	102,9	-3,2	-2,5	-0,7	-2,1	0,6	-0,2	-0,4	0,2	-9,3	-	-	-
dets	102,1	-3,0	-2,2	-0,7	-1,9	0,5	-0,3	-0,4	0,2	-8,9	-	-	-
2016 jaan	100,9	-3,0	-2,0	-0,7	-1,8	0,4	-0,2	-0,2	0,0	-9,0	-	-	-
veebr	100,2	-4,2	-3,0	-0,8	-2,2	0,4	-0,4	-0,5	-0,1	-12,7	-	-	-
märts	100,5	-4,2	-3,1	-1,1	-2,6	0,3	-0,6	-0,9	-0,1	-12,1	-	-	-

Allikad: Eurostat, EKP arvutused ning MSCI andmetel ja riikide allikatel põhinevad EKP arvutused (veerg 13).

¹ Eksperimentaalsed andmed, mis põhinevad ühtlustamata allikatel (vt täpsemalt <http://www.ecb.europa.eu/stats/intro/html/experiment.en.html>).

4.3. Toormehinnad ja sisemajanduse koguprodukti deflaatorid

(aastane muutus protsentides, kui ei ole märgitud teisiti)

	SKP deflaatorid							Naftahind (eurot barrel)	Toorme (v.a energia) hinnad (eurodes)						
	Kokku (sesoonselt kohandatud; indeks 2010 = 100)	Kokku	Sisenõudlus				Eksport ¹		Import ¹	Impordiga kaalutud ²			Kasutusega kaalutud ²		
			Kokku	Era- tarbi- mine	Valitsemis- sektori tarbimine	Kapitali- kogum- ahutus põhi- varasse				Kokku	Toidu- ained	Muud kaubad (v.a toidu- ained)	Kokku	Toidu- ained	Muud kaubad (v.a toidu- ained)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Protsent kogu- summast									100,0	35,0	65,0	100,0	45,0	55,0	
2013	103,7	1,3	0,9	1,1	1,2	0,4	-0,4	-1,3	81,7	-9,0	-13,3	-6,9	-8,2	-9,9	-6,9
2014	104,5	0,9	0,5	0,5	0,8	0,5	-0,7	-1,7	74,5	-8,8	-1,8	-12,1	-4,7	0,4	-8,7
2015	105,8	1,2	0,3	0,2	0,6	0,7	0,1	-2,1	48,3	-4,1	5,2	-9,0	-0,8	4,8	-5,6
2015 II kv	105,7	1,3	0,4	0,3	0,6	0,9	0,9	-1,1	57,4	-0,6	2,0	-2,0	3,9	5,4	2,6
III kv	106,0	1,3	0,3	0,3	0,5	0,7	0,1	-2,3	46,1	-6,5	6,4	-13,1	-3,3	5,7	-10,6
IV kv	106,4	1,3	0,4	0,3	0,6	0,7	-0,3	-2,4	40,7	-9,1	3,9	-16,2	-9,3	-3,0	-14,8
2016 I kv	32,5	-13,4	-4,9	-18,2	-13,7	-9,8	-17,2
2015 dets	-	-	-	-	-	-	-	-	35,7	-11,1	1,8	-18,5	-12,5	-8,0	-16,5
2016 jaan	-	-	-	-	-	-	-	-	29,7	-14,9	-3,8	-21,2	-14,7	-9,7	-19,3
veebr	-	-	-	-	-	-	-	-	31,0	-14,4	-5,5	-19,5	-14,1	-9,5	-18,3
märts	-	-	-	-	-	-	-	-	36,5	-10,9	-5,3	-14,1	-12,3	-10,2	-14,2
apr	-	-	-	-	-	-	-	-	38,2	-10,1	-6,4	-12,2	-13,2	-12,9	-13,5
mai	-	-	-	-	-	-	-	-	42,7	-9,7	0,1	-15,2	-12,0	-9,2	-14,6

Allikad: Eurostat, EKP arvutused ja Thomson Reuters (veerg 9).

¹ Eksporti ja impordi deflaatorid viitavad kaupadele ja teenustele ning sisaldavad piirilest kaubavahetust euroalal.

² Impordiga kaalutud: kaalutud vastavalt impordi keskmisele struktuurile aastatel 2004–2006; kasutusega kaalutud: kaalutud vastavalt sisenõudluse keskmisele struktuurile aastatel 2004–2006.

4. Hinnad ja kulud

4.4. Hindadega seotud arvamuskuistlused

(sesoonselt kohandatud)

	Euroopa Komisjoni ettevõtlus- ja tarbijauuringud (protsentuaalsed erinevused)					Ostujuhtide uuringud (hajuvusindeksid)				
	Müügihinna ootused (järgmiseks kolmeks kuuks)				Tarbijahindade suundumused viimase 12 kuu jooksul	Sisendihinnad		Müügihinnad		
	Töötlev tööstus	Jaekaubandus	Teenused	Ehitus		Töötlev tööstus	Teenused	Töötlev tööstus	Teenused	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1999-2013	4,8	-	-	-2,0	34,0	57,7	56,7	-	49,9	
2014	-0,9	-1,5	1,0	-17,2	14,2	49,6	53,5	49,7	48,2	
2015	-2,7	1,4	2,5	-13,3	-1,1	48,9	53,5	49,6	49,0	
2016	
2015 II kv	-1,3	3,2	2,9	-15,1	-0,9	54,7	54,4	50,4	49,0	
III kv	-2,0	1,1	2,2	-12,5	-0,2	49,5	53,6	49,9	49,9	
IV kv	-2,1	1,9	3,7	-8,7	-0,8	45,6	53,6	49,2	49,6	
2016 I kv	-4,8	0,7	3,5	-9,3	-1,7	41,5	52,5	47,7	49,0	
2015 dets	-3,2	1,4	2,4	-7,1	0,3	47,0	53,5	49,8	49,4	
2016 jaan	-4,1	0,2	3,3	-7,9	-0,9	42,1	52,7	48,3	49,1	
veebr	-5,6	1,4	3,5	-10,4	-1,4	40,8	52,4	47,6	48,9	
märts	-4,6	0,4	3,7	-9,6	-2,9	41,6	52,5	47,1	49,1	
apr	-2,8	1,6	4,0	-8,9	-2,9	45,2	52,7	47,4	48,7	
mai	-0,7	2,2	5,8	-8,0	-2,3	47,7	55,5	48,8	49,1	

Allikad: Euroopa Komisjoni majanduse ja rahapoliitika peadirektoraat ja Markit.

4.5. Tööjõukulu indeksid

(aastane muutus protsentides, kui ei ole märgitud teisiti)

	Kokku (indeks: 2012 = 100)	Kokku	Komponentide järgi		Tegevuse järgi		Memokirje: kollektiivlepinguga määratud palga näitaja ¹
			Palk	Tööandja poolt tasutud sotsiaal- kindlustusmaksed	Ettevõtlussektor	Peamiselt muud sektorid kui ettevõtlussektor	
	1	2	3	4	5	6	7
Protsent kogusumma- st 2012. aastal	100,0	100,0	74,6	25,4	69,3	30,7	
2013	101,4	1,4	1,5	1,1	1,2	1,9	1,8
2014	102,7	1,3	1,3	1,2	1,3	1,2	1,7
2015	104,2	1,5	1,8	0,6	1,6	1,4	1,5
2015 II kv	108,3	1,7	2,2	0,4	1,8	1,6	1,5
III kv	101,6	1,1	1,5	0,2	1,2	0,9	1,6
IV kv	109,4	1,3	1,5	0,7	1,2	1,6	1,5
2016 I kv	1,4

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

¹ Eksperimentaalsed andmed, mis põhinevad ühtlustamata allikatel (vt täpsemalt <http://www.ecb.europa.eu/stats/intro/html/experiment.en.html>).

4. Hinnad ja kulud

4.6. Tööjõu ühikukulu, hüvitis tööjõusisendi kohta ja tööviljakus

(aastane muutus protsentides, kui ei ole märgitud teisiti; kvartaliandmed on sesoonselt kohandatud; aastaandmed on kohandamata)

	Kokku (indeks: 2010 = 100)	Kokku	Majandustegevus									
			Põlluma- jandus, metsan- dus ja kalandus	Töötlev töö- sus, energia ja kommunaal- teenused	Ehitus	Kau- bandus, transport, majutus ja toitlustus	Teave ja teabe- vahetus	Finants- ja kindlustus- tegevus	Kinnisvara- alane tegevus	Kutse- alased teenused, äritege- vus, abi- teenused	Avalik hal- dus, haridus, tervishoid ja sotsiaal- hoolekanne	Kunst, meele- lahutus ja muu teenindus
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Tööjõu ühikukulu												
2013	103,7	1,2	-1,2	2,1	0,3	0,9	-1,6	3,6	-2,9	1,0	1,4	2,1
2014	104,7	1,0	-4,0	1,4	0,7	0,5	0,8	1,3	1,4	2,1	1,2	0,7
2015	105,4	0,6	0,3	0,1	0,4	0,6	0,6	0,1	3,3	1,6	1,1	0,9
2015 I kv	105,1	0,8	-0,3	0,6	1,2	0,6	-0,2	-0,1	3,4	2,3	1,2	1,0
II kv	105,3	0,7	0,6	0,3	0,9	0,4	0,3	0,1	3,3	1,4	1,1	1,2
III kv	105,6	0,7	0,8	0,0	0,3	0,6	1,3	1,1	3,1	1,9	1,2	0,8
IV kv	106,1	0,9	0,4	0,9	-0,2	1,4	0,8	0,5	3,3	1,1	1,5	0,7
Hüvitis töötaja kohta												
2013	105,2	1,6	3,7	2,7	1,2	0,8	0,6	2,0	0,0	1,1	1,6	1,8
2014	106,6	1,3	-1,6	2,0	1,7	1,2	2,0	1,7	1,6	1,6	1,0	1,2
2015	107,9	1,3	1,0	1,6	0,9	1,3	2,3	1,0	2,7	1,5	1,1	1,3
2015 I kv	107,7	1,2	0,5	1,6	0,5	1,0	1,9	1,5	3,0	1,9	1,2	1,4
II kv	107,9	1,4	0,8	1,9	0,6	1,4	2,6	1,3	1,9	1,4	1,2	1,8
III kv	108,2	1,3	0,9	1,4	1,1	1,4	2,2	1,3	2,5	1,7	1,0	1,4
IV kv	108,7	1,3	2,2	1,5	1,1	1,7	2,0	0,9	3,3	1,2	1,3	0,7
Tööviljakus hõivatu kohta												
2013	101,4	0,4	4,9	0,7	0,8	-0,1	2,2	-1,5	3,0	0,1	0,2	-0,3
2014	101,8	0,3	2,4	0,6	1,0	0,7	1,2	0,4	0,3	-0,5	-0,2	0,5
2015	102,4	0,6	0,7	1,5	0,5	0,7	1,7	0,9	-0,6	-0,1	0,0	0,4
2015 I kv	102,5	0,4	0,8	1,0	-0,6	0,5	2,1	1,6	-0,4	-0,4	0,0	0,3
II kv	102,5	0,7	0,2	1,6	-0,4	1,1	2,3	1,1	-1,3	0,0	0,1	0,6
III kv	102,5	0,6	0,1	1,4	0,8	0,7	1,0	0,3	-0,5	-0,2	-0,1	0,5
IV kv	102,5	0,4	1,9	0,6	1,3	0,3	1,2	0,4	0,0	0,1	-0,2	0,0
Hüvitis töötatud tunni kohta												
2013	107,2	2,3	3,7	2,9	2,6	1,8	0,8	2,5	1,5	2,2	2,1	3,0
2014	108,5	1,2	-0,4	1,8	1,5	1,3	1,8	1,7	1,2	1,2	0,7	1,3
2015	109,6	1,1	0,7	1,2	0,3	1,3	1,2	1,3	2,4	1,3	1,1	0,9
2015 I kv	109,5	1,4	1,0	1,9	0,5	1,5	1,1	2,1	2,8	2,1	1,0	0,4
II kv	109,6	1,2	0,2	1,5	0,3	1,7	1,5	1,5	0,7	1,1	1,0	1,1
III kv	109,7	1,0	0,6	1,0	0,5	1,4	1,1	1,8	1,9	1,3	0,9	0,4
IV kv	110,3	1,2	1,4	0,9	0,4	1,7	1,2	1,0	3,2	1,1	1,7	0,5
Tööviljakus tunnis												
2013	103,5	1,2	4,7	0,9	2,3	0,7	2,6	-1,0	4,4	1,2	0,7	0,9
2014	103,8	0,3	3,6	0,4	0,9	0,8	1,0	0,5	0,7	-0,6	-0,6	0,6
2015	104,3	0,5	-0,2	1,1	-0,1	1,0	0,9	1,0	-0,9	-0,3	-0,1	0,1
2015 I kv	104,4	0,6	0,1	1,2	-0,4	1,1	1,8	2,0	-0,7	-0,2	-0,1	-0,3
II kv	104,4	0,6	-0,3	1,2	-0,7	1,6	1,5	1,3	-1,9	-0,2	-0,1	0,0
III kv	104,2	0,4	-0,6	1,1	0,3	1,0	-0,3	0,6	-1,7	-0,7	-0,3	-0,2
IV kv	104,2	0,3	0,9	0,2	0,4	0,5	0,5	0,2	0,4	0,2	0,0	-0,2

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

5. Rahapakkumine ja laenumaht

5.1. Rahaagregaadid¹

(mld eurodes, aastased kasvumäärad; sesoonselt kohandatud; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehinguid perioodil)

	M3											12
	M2					M3 – M2						
	M1		M2 – M1			Repo- tehingud	Rahaturu- fondide osakud	Võlaväärt- paberid tähtajaga kuni kaks aastat	11			
	Ringlu- ses olev sularaha	Üleöö- hoiused	Hoiused lepingulise tähtajaga kuni kaks aastat	Kuni kolme- kuulise etteteatamis- tähtajaga lõpetatavad hoiused	6					7	8	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
Bilansiline jääk												
2013	909,7	4 476,3	5 386,1	1 683,3	2 142,8	3 826,1	9 212,1	121,4	418,1	86,5	626,0	9 838,1
2014	968,5	4 952,3	5 920,9	1 598,5	2 148,8	3 747,2	9 668,1	123,9	423,4	106,4	653,6	10 321,7
2015	1 034,5	5 569,7	6 604,1	1 448,1	2 160,6	3 608,6	10 212,8	77,1	474,2	72,9	624,3	10 837,0
2015 II kv	1 014,0	5 298,7	6 312,6	1 480,1	2 160,5	3 640,7	9 953,3	90,3	436,8	100,6	627,6	10 580,9
III kv	1 028,2	5 425,1	6 453,3	1 449,3	2 164,4	3 613,7	10 067,0	98,4	452,8	75,2	626,4	10 693,4
IV kv	1 034,5	5 569,7	6 604,1	1 448,1	2 160,6	3 608,6	10 212,8	77,1	474,2	72,9	624,3	10 837,0
2016 I kv	1 051,5	5 715,1	6 766,6	1 426,9	2 163,7	3 590,5	10 357,2	88,7	463,3	89,3	641,3	10 998,5
2015 nov	1 037,4	5 544,1	6 581,6	1 448,3	2 162,6	3 610,8	10 192,4	91,5	480,6	83,8	655,9	10 848,3
dets	1 034,5	5 569,7	6 604,1	1 448,1	2 160,6	3 608,6	10 212,8	77,1	474,2	72,9	624,3	10 837,0
2016 jaan	1 044,5	5 625,5	6 670,0	1 450,1	2 156,8	3 606,9	10 276,9	86,0	474,2	78,8	639,0	10 915,9
veebr	1 046,9	5 669,4	6 716,2	1 430,2	2 165,1	3 595,2	10 311,4	92,6	468,1	88,3	648,9	10 960,3
märts	1 051,5	5 715,1	6 766,6	1 426,9	2 163,7	3 590,5	10 357,2	88,7	463,3	89,3	641,3	10 998,5
apr ⁽¹⁾	1 047,5	5 747,5	6 795,0	1 408,7	2 162,7	3 571,4	10 366,4	93,5	472,2	98,0	663,7	11 030,1
Tehingud												
2013	45,6	250,4	295,9	-114,4	45,5	-68,9	227,0	-11,6	-48,7	-63,3	-123,6	103,4
2014	58,2	379,4	437,5	-90,9	3,2	-87,7	349,8	1,0	10,8	12,8	24,6	374,4
2015	64,8	576,3	641,1	-143,3	12,0	-131,3	509,8	-47,8	48,9	-26,2	-25,2	484,6
2015 II kv	20,5	151,9	172,3	-47,6	10,9	-36,7	135,6	-35,2	4,0	4,0	-27,2	108,4
III kv	14,3	129,0	143,3	-35,3	3,1	-32,3	111,0	8,2	18,3	-18,5	8,0	119,0
IV kv	6,3	128,8	135,0	-3,4	-4,0	-7,4	127,6	-21,5	21,4	-2,7	-2,8	124,8
2016 I kv	17,2	155,9	173,1	-17,0	3,3	-13,7	159,4	12,1	-10,9	14,3	15,4	174,8
2015 nov	7,6	48,2	55,7	7,4	-1,9	5,5	61,2	-15,7	11,8	5,1	1,3	62,5
dets	-3,0	31,3	28,4	1,3	-1,9	-0,6	27,8	-14,0	-6,5	-12,2	-32,7	-4,9
2016 jaan	10,1	57,6	67,8	2,5	-3,7	-1,3	66,5	9,0	0,6	4,6	14,1	80,6
veebr	2,4	43,1	45,5	-18,2	8,3	-10,0	35,5	6,4	-6,1	8,5	8,9	44,4
märts	4,7	55,2	59,9	-1,2	-1,3	-2,5	57,4	-3,4	-5,4	1,2	-7,5	49,8
apr ⁽¹⁾	-4,0	31,9	27,9	-18,6	-1,0	-19,5	8,3	4,7	8,6	8,9	22,3	30,6
Kasvumäärad												
2013	5,3	5,9	5,8	-6,4	2,2	-1,8	2,5	-9,2	-10,4	-38,0	-16,1	1,0
2014	6,4	8,4	8,1	-5,4	0,1	-2,3	3,8	0,8	2,6	18,7	4,0	3,8
2015	6,7	11,6	10,8	-9,0	0,6	-3,5	5,3	-38,2	11,5	-25,6	-3,9	4,7
2015 II kv	8,8	12,4	11,8	-10,7	0,5	-4,4	5,2	-30,9	6,9	24,2	0,6	4,9
III kv	8,3	12,4	11,7	-11,4	0,5	-4,7	5,2	-23,0	9,0	-0,7	0,7	4,9
IV kv	6,7	11,6	10,8	-9,0	0,6	-3,5	5,3	-38,2	11,5	-25,6	-3,9	4,7
2016 I kv	5,9	11,0	10,1	-6,8	0,6	-2,4	5,4	-28,9	7,6	-2,8	-1,0	5,0
2015 nov	8,0	11,7	11,1	-9,9	0,3	-4,0	5,2	-29,6	12,3	7,7	2,7	5,0
dets	6,7	11,6	10,8	-9,0	0,6	-3,5	5,3	-38,2	11,5	-25,6	-3,9	4,7
2016 jaan	6,1	11,4	10,5	-7,4	0,7	-2,7	5,5	-29,3	10,1	-15,8	-1,2	5,1
veebr	5,7	11,2	10,3	-7,4	0,9	-2,6	5,4	-28,1	7,6	-12,2	-2,4	4,9
märts	5,9	11,0	10,1	-6,8	0,6	-2,4	5,4	-28,9	7,6	-2,8	-1,0	5,0
apr ⁽¹⁾	4,6	10,7	9,7	-7,3	0,4	-2,8	5,0	-26,9	6,5	-4,5	-1,6	4,6

Allikas: EKP.

¹ Andmed viitavad euroala muutuvale koosseisule.

5. Rahapakkumine ja laenumaht

5.2. Hoiused M3s¹

(mld eurodes, aastased kasvumäärad; sesoonselt kohandatud; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehinguid perioodil)

	Mittefinantsettevõtted ²					Kodumajapidamised ³					Finantsettevõtted (v.a rahaloomeasutused, kindlustusseltsid ja pensionifondid) ²	Kindlustusseltsid ja pensionifondid	Muu valitsemis-sektor ⁴		
	Kokku	Üleöö-hoiused	Lepin-gulise tähtajaga kuni kaks aastat	Kuni kolme-kuulise ette-teatamis-tähtajaga lõpe-tatavad hoiused	Repo-tehingud	Kokku	Üleöö-hoiused	Lepin-gulise tähtajaga kuni kaks aastat	Kuni kolme-kuulise ette-teatamis-tähtajaga lõpe-tatavad hoiused	Repo-tehingud				11	12
Bilansiline jääk															
2013	1 710,5	1 186,7	397,8	109,8	16,2	5 413,6	2 539,7	874,7	1 994,5	4,7	804,8	194,9	300,1		
2014	1 814,9	1 318,7	365,4	111,6	19,2	5 556,8	2 751,5	809,6	1 992,7	3,0	896,0	222,7	333,1		
2015	1 927,4	1 480,8	321,8	116,5	8,2	5 750,9	3 060,9	694,3	1 993,1	2,6	990,0	224,5	362,5		
2015 II kv	1 858,2	1 410,7	322,6	112,8	12,2	5 647,3	2 911,4	735,1	1 998,0	2,8	955,1	228,0	340,9		
III kv	1 901,1	1 451,1	324,0	115,8	10,1	5 695,3	2 987,9	707,4	1 997,0	3,0	966,6	218,0	356,2		
IV kv	1 927,4	1 480,8	321,8	116,5	8,2	5 750,9	3 060,9	694,3	1 993,1	2,6	990,0	224,5	362,5		
2016 I kv	1 986,5	1 534,8	325,6	115,9	10,1	5 832,8	3 140,3	694,3	1 995,5	2,6	980,1	220,2	374,8		
2015 nov	1 934,2	1 486,9	321,4	116,9	9,1	5 727,8	3 033,2	698,5	1 992,2	3,9	990,3	222,4	371,7		
dets	1 927,4	1 480,8	321,8	116,5	8,2	5 750,9	3 060,9	694,3	1 993,1	2,6	990,0	224,5	362,5		
2016 jaan	1 966,0	1 520,9	319,8	115,5	9,8	5 764,6	3 077,4	694,5	1 989,1	3,5	986,0	224,2	377,7		
veebr	1 976,9	1 530,7	320,7	116,0	9,6	5 795,2	3 102,9	693,4	1 996,0	2,9	979,4	232,1	373,5		
märts	1 986,5	1 534,8	325,6	115,9	10,1	5 832,8	3 140,3	694,3	1 995,5	2,6	980,1	220,2	374,8		
apr ⁴⁾	2 008,9	1 561,7	322,9	115,7	8,6	5 849,2	3 158,8	693,1	1 994,0	3,3	963,3	213,8	377,1		
Tehingud															
2013	98,2	90,1	-6,9	9,1	5,9	107,9	182,4	-100,1	31,9	-6,2	-15,1	-13,3	-7,8		
2014	69,2	91,2	-25,9	1,5	2,4	140,7	210,0	-65,7	-1,8	-1,7	53,6	7,5	21,7		
2015	100,1	140,1	-33,7	4,9	-11,2	194,5	302,4	-108,2	0,7	-0,4	76,5	-1,8	27,9		
2015 II kv	13,6	32,0	-16,8	1,0	-2,6	50,9	73,5	-28,0	6,4	-1,0	11,8	2,8	0,9		
III kv	42,5	41,0	0,4	3,1	-2,1	48,3	77,7	-27,7	-1,9	0,2	10,8	-10,1	13,4		
IV kv	14,5	18,5	-2,8	0,7	-2,0	56,1	71,9	-11,4	-3,9	-0,5	19,0	4,2	6,1		
2016 I kv	64,5	58,1	4,9	-0,5	2,0	84,0	80,5	1,0	2,5	0,1	-3,4	-4,1	13,3		
2015 nov	-7,6	-10,1	3,8	-0,1	-1,2	21,4	28,6	-5,5	-2,1	0,4	21,1	-2,4	5,5		
dets	-3,2	-3,4	1,3	-0,3	-0,8	24,1	28,3	-3,9	1,0	-1,3	2,5	2,1	-8,8		
2016 jaan	40,2	41,2	-1,7	-0,9	1,6	14,1	16,5	0,6	-4,0	1,0	-3,5	-0,4	15,0		
veebr	10,5	9,3	1,0	0,4	-0,2	30,6	25,4	-1,0	6,8	-0,6	-6,7	7,8	-2,7		
märts	13,8	7,6	5,6	0,0	0,6	39,4	38,7	1,4	-0,4	-0,3	6,8	-11,4	0,9		
apr ⁴⁾	22,1	26,7	-2,9	-0,2	-1,5	16,4	18,5	-1,3	-1,5	0,7	-17,2	-6,4	2,1		
Kasvumäärad															
2013	6,1	8,2	-1,7	8,9	56,4	2,0	7,7	-10,3	1,6	-56,7	-1,9	-6,4	-2,5		
2014	4,0	7,6	-6,5	1,4	14,4	2,6	8,3	-7,5	-0,1	-36,9	6,3	4,0	7,3		
2015	5,5	10,6	-9,4	4,4	-57,9	3,5	11,0	-13,4	0,0	-14,2	8,4	-0,8	8,3		
2015 II kv	4,3	10,6	-13,9	1,3	-23,5	3,0	10,8	-13,9	0,1	-37,8	13,6	-1,1	5,3		
III kv	5,1	10,9	-12,3	2,4	-32,3	3,0	11,1	-15,5	0,0	-37,7	14,2	-4,9	5,8		
IV kv	5,5	10,6	-9,4	4,4	-57,9	3,5	11,0	-13,4	0,0	-14,2	8,4	-0,8	8,3		
2016 I kv	7,3	10,8	-4,2	3,8	-30,8	4,3	10,7	-8,7	0,2	-30,7	4,1	-3,2	9,8		
2015 nov	5,0	10,0	-11,0	1,9	-31,7	3,3	10,9	-14,5	0,1	-18,1	9,6	-4,7	10,9		
dets	5,5	10,6	-9,4	4,4	-57,9	3,5	11,0	-13,4	0,0	-14,2	8,4	-0,8	8,3		
2016 jaan	6,5	10,8	-9,0	4,3	-17,6	3,7	10,5	-11,3	0,2	-12,8	9,4	-3,1	9,8		
veebr	6,5	10,5	-7,5	4,6	-29,2	4,0	10,5	-10,0	0,4	-26,4	6,9	1,8	7,8		
märts	7,3	10,8	-4,2	3,8	-30,8	4,3	10,7	-8,7	0,2	-30,7	4,1	-3,2	9,8		
apr ⁴⁾	8,4	12,0	-3,4	2,4	-23,5	4,3	10,5	-8,1	0,0	-6,6	0,8	-7,3	9,2		

Allikas: EKP.

¹ Andmed viitavad euroala muutuvale koosseisule.

² Vastavalt ESA 2010-le liigitati 2014. aasta detsembris mittefinantsettevõtete kontsernide valdusettevõtted mittefinantsettevõtete sektorist ümber finantsettevõtete sektorisse. Need ettevõtted on hõlmatud rahaloomeasutuste bilansistatistikas koos muude finantsettevõtetega kui rahaloomeasutused ning kindlustusseltsid ja pensionifondid.

³ Kaasa arvatud kodumajapidamisi teenindavad kasumitaotluseta institutsioonid.

⁴ Tähebtab valitsemissektorit, v.a keskvalitsust.

5. Rahapakkumine ja laenumaht

5.3. Laenuid euroala residentidele¹

(mld eurodes, aastased kasvumäärad; sesoonselt kohandatud; bilansiine jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehinguid perioodil)

	Laenuid valitsemissektorile			Laenuid muudele euroala residentidele								Omandi- väärt-paberid ja investee- rimisfondide (v.a rahaturu- fondid) osakud
	Kokku	Laenuid	Võlaväärt- paberid	Kokku	Laenuid				Võlaväärt- paberid	11		
					Kokku	Mitte- finantsette- võtetele ³	Kodumaja- pidamistele ⁴	Finantsette- võtetele (v.a rahaloome- asutused, kindlustusseltsid ja pensioni- fondid) ³			Kindlustus- seltsidele ja pensionif- ondidele	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Bilansiine jääk												
2013	3 404,9	1 096,7	2 308,2	12 709,1	10 544,4	10 929,9	4 353,6	5 222,8	869,2	98,7	1 364,7	800,0
2014	3 608,4	1 132,4	2 473,8	12 562,8	10 510,7	10 921,3	4 271,6	5 200,4	909,8	128,9	1 277,4	774,7
2015	3 896,6	1 110,2	2 784,0	12 680,7	10 591,7	10 989,6	4 273,5	5 307,3	887,3	123,6	1 301,7	787,4
2015 II kv	3 683,5	1 138,0	2 543,1	12 636,8	10 592,2	10 986,4	4 291,3	5 258,5	906,8	135,5	1 255,3	789,4
III kv	3 819,0	1 127,8	2 688,9	12 653,0	10 564,8	10 963,0	4 274,9	5 277,6	891,1	121,2	1 310,9	777,3
IV kv	3 896,6	1 110,2	2 784,0	12 680,7	10 591,7	10 989,6	4 273,5	5 307,3	887,3	123,6	1 301,7	787,4
2016 I kv	4 049,1	1 115,2	2 920,8	12 708,8	10 645,3	11 029,1	4 290,3	5 338,3	908,1	108,6	1 312,2	751,3
2015 nov	3 880,9	1 119,0	2 759,5	12 736,5	10 650,2	11 046,6	4 307,5	5 310,1	908,2	124,4	1 288,1	798,2
dets	3 896,6	1 110,2	2 784,0	12 680,7	10 591,7	10 989,6	4 273,5	5 307,3	887,3	123,6	1 301,7	787,4
2016 jaan	3 967,6	1 117,2	2 848,0	12 689,5	10 617,2	11 013,4	4 289,1	5 311,7	890,8	125,5	1 306,1	766,3
veebr	4 007,3	1 117,6	2 887,3	12 728,7	10 659,0	11 044,3	4 302,2	5 329,9	900,5	126,4	1 309,0	760,7
märts	4 049,1	1 115,2	2 920,8	12 708,8	10 645,3	11 029,1	4 290,3	5 338,3	908,1	108,6	1 312,2	751,3
apr ⁽¹⁾	4 095,6	1 122,8	2 959,6	12 716,7	10 652,0	11 035,6	4 293,3	5 343,7	901,4	113,6	1 317,2	747,6
Tehingud												
2013	-25,0	-73,5	48,5	-305,7	-248,1	-270,7	-132,9	-4,0	-120,9	9,7	-72,7	15,1
2014	72,1	16,0	56,1	-103,9	-50,2	-33,8	-60,8	-15,4	14,3	11,7	-90,0	36,2
2015	284,2	-20,7	304,6	100,1	71,4	51,4	3,4	98,1	-24,7	-5,5	24,3	4,4
2015 II kv	58,1	-10,7	68,6	2,8	10,3	5,1	1,6	31,5	-23,8	1,0	-14,1	6,7
III kv	112,2	-10,1	122,3	54,8	-7,9	-3,7	-6,0	24,7	-12,2	-14,4	64,4	-1,6
IV kv	73,5	-16,4	89,8	8,3	23,8	18,4	-0,5	22,8	-1,0	2,6	-22,4	6,9
2016 I kv	123,2	2,7	120,5	68,3	84,0	74,5	38,4	36,0	24,5	-14,9	14,2	-29,9
2015 nov	36,6	-1,5	38,1	18,6	35,3	31,3	12,4	8,4	14,6	0,0	-20,4	3,7
dets	26,9	-7,1	33,9	-26,6	-38,9	-38,3	-19,9	-0,7	-17,8	-0,5	17,1	-4,8
2016 jaan	61,2	5,1	56,2	26,0	35,6	32,8	22,2	6,6	4,8	2,0	7,0	-16,6
veebr	36,2	0,0	36,1	45,0	43,5	41,0	15,6	18,2	8,9	0,8	4,1	-2,7
märts	25,8	-2,4	28,3	-2,6	4,9	0,7	0,6	11,2	10,7	-17,7	3,2	-10,6
apr ⁽¹⁾	51,2	5,9	45,2	12,7	11,7	10,3	5,5	5,8	-4,6	5,0	4,5	-3,5
Kasvumäärad												
2013	-0,7	-6,3	2,2	-2,3	-2,3	-2,4	-2,9	-0,1	-12,3	10,9	-5,1	1,9
2014	2,1	1,5	2,4	-0,8	-0,5	-0,3	-1,4	-0,3	1,5	11,9	-6,6	4,5
2015	7,9	-1,8	12,3	0,8	0,7	0,5	0,1	1,9	-2,7	-4,2	1,9	0,5
2015 II kv	5,1	1,6	6,7	0,2	0,6	0,3	-0,2	1,2	-1,0	17,8	-5,2	3,0
III kv	7,2	0,5	10,2	0,8	0,6	0,4	0,1	1,6	-2,0	-1,4	1,0	1,9
IV kv	7,9	-1,8	12,3	0,8	0,7	0,5	0,1	1,9	-2,7	-4,2	1,9	0,5
2016 I kv	10,1	-3,0	16,0	1,1	1,0	0,9	0,8	2,2	-1,3	-19,1	3,3	-2,3
2015 nov	7,8	-0,7	11,7	1,2	1,2	1,0	0,7	2,0	-0,2	-1,4	-0,7	3,4
dets	7,9	-1,8	12,3	0,8	0,7	0,5	0,1	1,9	-2,7	-4,2	1,9	0,5
2016 jaan	8,7	-2,5	13,7	0,9	0,8	0,6	0,5	1,9	-2,5	-9,6	2,4	-0,3
veebr	10,1	-2,4	15,9	1,2	1,2	0,9	0,7	2,2	-1,4	-6,9	2,9	-1,4
märts	10,1	-3,0	16,0	1,1	1,0	0,9	0,8	2,2	-1,3	-19,1	3,3	-2,3
apr ⁽¹⁾	10,4	-2,6	16,3	1,2	1,1	0,9	0,9	2,2	-1,7	-16,4	4,1	-2,4

Allikas: EKP.

¹ Andmed viitavad euroala muutvale koosseisule.

² Kohandatud vastavalt laenude kajastamise lõpetamisele rahaloomeasutuste bilansis müügi või väärt-paberistamise tõttu.

³ Vastavalt ESA 2010-le liigitati 2014. aasta detsembris mittefinantsettevõtete kontsernide valdusettevõtted mittefinantsettevõtete sektorist ümber finantsettevõtete sektorisse.

Need ettevõtted on hõlmatud rahaloomeasutuste bilansistatistikas koos muude finantsettevõtete kui rahaloomeasutused ning kindlustusseltsid ja pensionifondid.

⁴ Kaasa arvatud kodumajapidamisi teenindavad kasumitaoluseta institutsioonid.

5. Rahapakkumine ja laenumaht

5.4. Rahaloomeasutuste laenud euroala mittefinantsettevõtetele ja kodumajapidamistele¹

(mld eurodes, aastased kasvumäärad; sesoonselt kohandatud; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehinguid perioodil)

	Mittefinantsettevõtted ²				Kodumajapidamised ³					
	Kokku	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Tarbimislaenud	Eluaseme-laenud	Muud laenud		
	Laenude müügi ja väärtpaperistamisega kohandatud ⁴				Laenude müügi ja väärtpaperistamisega kohandatud ⁴					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Bilansiline jääk										
2013	4 353,6	4 408,4	1 065,7	740,9	2 547,0	5 222,8	5 547,4	573,6	3 853,7	795,5
2014	4 271,6	4 330,9	1 080,7	720,5	2 470,4	5 200,4	5 546,2	563,3	3 861,1	776,0
2015	4 273,5	4 333,8	1 038,5	758,2	2 476,8	5 307,3	5 639,1	595,6	3 948,0	763,7
2015 II kv	4 291,3	4 347,6	1 080,8	743,1	2 467,3	5 258,5	5 589,0	578,7	3 908,9	771,0
III kv	4 274,9	4 333,8	1 058,3	745,9	2 470,7	5 277,6	5 611,3	582,4	3 926,5	768,7
IV kv	4 273,5	4 333,8	1 038,5	758,2	2 476,8	5 307,3	5 639,1	595,6	3 948,0	763,7
2016 I kv	4 290,3	4 352,3	1 045,2	767,7	2 477,3	5 338,3	5 657,0	603,4	3 972,9	762,0
2015 nov	4 307,5	4 365,8	1 076,6	755,4	2 475,4	5 310,1	5 638,8	596,8	3 944,8	768,5
dets	4 273,5	4 333,8	1 038,5	758,2	2 476,8	5 307,3	5 639,1	595,6	3 948,0	763,7
2016 jaan	4 289,1	4 352,2	1 048,9	765,6	2 474,6	5 311,7	5 642,8	596,4	3 953,2	762,1
veebr	4 302,2	4 361,5	1 049,4	774,1	2 478,7	5 329,9	5 650,5	601,4	3 966,7	761,8
märts	4 290,3	4 352,3	1 045,2	767,7	2 477,3	5 338,3	5 657,0	603,4	3 972,9	762,0
apr ⁽⁴⁾	4 293,3	4 357,0	1 044,3	772,3	2 476,7	5 343,7	5 662,6	604,5	3 979,9	759,3
Tehingud										
2013	-132,9	-144,0	-44,3	-44,6	-44,0	-4,0	-17,2	-18,2	27,4	-13,2
2014	-60,8	-64,3	-14,2	2,3	-48,9	-15,4	4,7	-3,0	-3,4	-9,0
2015	3,4	8,8	-44,9	32,7	15,7	98,1	75,9	21,8	80,0	-3,6
2015 II kv	1,6	3,7	-2,7	7,7	-3,5	31,5	21,6	9,4	22,8	-0,7
III kv	-6,0	-0,8	-19,1	4,0	9,2	24,7	25,7	5,2	19,8	-0,3
IV kv	-0,5	1,4	-22,1	13,5	8,1	22,8	18,1	5,1	20,0	-2,4
2016 I kv	38,4	43,4	15,6	12,7	10,2	36,0	23,0	9,1	27,0	-0,1
2015 nov	12,4	9,3	15,5	-2,4	-0,7	8,4	8,8	2,7	3,6	2,1
dets	-19,9	-18,1	-32,0	5,9	6,1	-0,7	1,6	-0,6	3,9	-4,0
2016 jaan	22,2	23,9	13,2	6,5	2,5	6,6	5,7	1,3	6,3	-1,0
veebr	15,6	18,6	1,4	10,0	4,2	18,2	8,9	5,1	13,1	-0,1
märts	0,6	0,9	0,9	-3,8	3,5	11,2	8,4	2,8	7,5	1,0
apr ⁽⁴⁾	5,5	6,4	0,0	5,1	0,5	5,8	5,6	0,9	7,1	-2,2
Kasvumäärad										
2013	-2,9	-3,2	-4,0	-5,6	-1,7	-0,1	-0,3	-3,0	0,7	-1,6
2014	-1,4	-1,5	-1,3	0,3	-1,9	-0,3	0,1	-0,5	-0,1	-1,1
2015	0,1	0,2	-4,1	4,5	0,6	1,9	1,4	3,8	2,1	-0,5
2015 II kv	-0,2	-0,3	-1,1	2,3	-0,5	1,2	0,6	1,8	1,6	-0,8
III kv	0,1	0,2	-2,6	3,6	0,3	1,6	1,1	2,6	1,8	-0,4
IV kv	0,1	0,2	-4,1	4,5	0,6	1,9	1,4	3,8	2,1	-0,5
2016 I kv	0,8	1,1	-2,6	5,2	1,0	2,2	1,6	5,1	2,3	-0,5
2015 nov	0,7	0,8	-0,8	3,6	0,5	2,0	1,4	3,6	2,1	-0,1
dets	0,1	0,2	-4,1	4,5	0,6	1,9	1,4	3,8	2,1	-0,5
2016 jaan	0,5	0,7	-3,0	4,8	0,8	1,9	1,4	4,0	2,1	-0,5
veebr	0,7	1,0	-3,0	6,2	0,7	2,2	1,5	5,0	2,3	-0,3
märts	0,8	1,1	-2,6	5,2	1,0	2,2	1,6	5,1	2,3	-0,5
apr ⁽⁴⁾	0,9	1,2	-2,8	5,7	1,1	2,2	1,5	5,3	2,3	-0,8

Allikas: EKP.

¹ Andmed viitavad euroala muutuvale koosseisule.

² Vastavalt ESA 2010-le liigitati 2014. aasta detsembris mittefinantsettevõtete kontsernide valdusettevõtted mittefinantsettevõtete sektorist ümber finantsettevõtete sektorisse. Need ettevõtted on hõlmatud rahaloomeasutuste bilansistatistikas koos muude finantsettevõtete kui rahaloomeasutused ning kindlustusseltsid ja pensionifondid.

³ Kaasa arvatud kodumajapidamisi teenindavad kasumitaoluseta institutsioonid.

⁴ Kohandatud vastavalt laenude kajastamise lõpetamisele rahaloomeasutuste bilansis müügi või väärtpaperistamise tõttu.

5. Rahapakkumine ja laenumaht

5.5. M3 muud vastaskirjed (v.a laenud) euroala residentide puhul¹

(mld eurodes ja aastased kasvumäärad; sesoonselt kohandatud; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehinguid perioodil)

	Rahaloomeasutuste kohustused						Rahaloomeasutuste varad			
	Kesk- valitsuse varad ²	Pikemaajalised finantskohustused muude euroala residentide ees					Netovälisvarad	Muud		
		Kokku	Hoiused lepingulise tähtajaga üle kahe aasta	Üle kolme- kuulise ette- teatamisega lõpetatavad hoiused	Võlaväär- t-paberid tähtajaga üle kahe aasta	Kapital ja reservid			Kokku	
									Repotehingud kesksete osalejatega ³	Pöörd- repotehingud kesksetele osalejatele ³
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Bilansiline jääk										
2013	261,7	7 311,0	2 371,2	91,5	2 507,2	2 341,1	1 146,5	150,2	183,8	121,9
2014	264,6	7 187,7	2 248,9	92,2	2 380,9	2 465,8	1 378,2	224,8	184,5	139,7
2015	278,6	7 065,8	2 184,2	79,8	2 253,1	2 548,8	1 325,0	279,1	205,9	135,6
2015 II kv	265,2	7 168,6	2 223,1	86,7	2 329,7	2 529,0	1 453,9	240,5	224,6	147,1
III kv	287,6	7 100,6	2 223,8	83,7	2 263,4	2 529,7	1 356,0	253,7	213,6	140,0
IV kv	278,6	7 065,8	2 184,2	79,8	2 253,1	2 548,8	1 325,0	279,1	205,9	135,6
2016 I kv	318,8	7 027,0	2 182,9	76,8	2 174,8	2 592,6	1 279,8	306,7	247,1	152,1
2015 nov	296,0	7 122,9	2 189,4	80,3	2 283,4	2 569,9	1 380,0	269,8	217,7	146,0
dets	278,6	7 065,8	2 184,2	79,8	2 253,1	2 548,8	1 325,0	279,1	205,9	135,6
2016 jaan	306,1	7 046,6	2 174,2	78,6	2 221,8	2 571,9	1 313,8	297,7	215,0	141,7
veebr	294,6	7 073,5	2 185,7	77,6	2 193,4	2 616,7	1 288,2	304,2	246,6	142,5
märts	318,8	7 027,0	2 182,9	76,8	2 174,8	2 592,6	1 279,8	306,7	247,1	152,1
apr ⁽¹⁾	316,9	7 047,9	2 183,6	75,4	2 173,2	2 615,7	1 283,2	299,3	237,0	140,0
Tehingud										
2013	-44,9	-80,8	-19,0	-14,3	-137,3	89,8	362,0	-53,6	32,2	43,7
2014	-5,7	-161,3	-122,3	2,0	-151,4	110,3	238,4	0,9	0,7	17,8
2015	7,8	-218,7	-104,0	-13,5	-203,8	102,5	-98,5	-12,1	21,4	-4,0
2015 II kv	-18,0	-86,1	-34,7	-3,9	-50,5	3,0	0,6	-57,1	-11,8	-13,6
III kv	22,0	-37,7	6,1	-3,1	-58,6	17,9	-64,8	1,0	-11,0	-7,1
IV kv	-11,7	-57,9	-47,5	-3,9	-42,3	35,8	-36,9	10,4	-7,7	-4,3
2016 I kv	40,1	-61,5	1,4	-2,9	-49,9	-10,1	-70,9	32,8	41,3	17,3
2015 nov	-51,8	-11,2	-21,1	-1,9	-6,2	18,1	-15,3	-40,4	21,3	1,1
dets	-17,9	-12,8	-3,0	-0,5	-18,5	9,2	-32,4	-3,5	-11,7	-10,4
2016 jaan	27,6	-33,8	-9,3	-1,1	-22,5	-0,8	-24,2	11,4	9,1	6,9
veebr	-11,4	-13,0	11,9	-1,0	-30,8	6,9	-74,1	13,0	31,6	0,9
märts	23,9	-14,7	-1,2	-0,8	3,4	-16,2	27,4	8,4	0,7	9,5
apr ⁽¹⁾	-2,2	8,7	0,8	-1,4	-3,8	13,1	-13,5	-13,2	-10,1	-12,0
Kasvumäärad										
2013	-14,7	-1,1	-0,8	-13,5	-5,1	3,8	-	-	10,3	23,3
2014	-2,2	-2,2	-5,2	2,2	-6,0	4,6	-	-	0,4	14,6
2015	3,2	-3,0	-4,6	-14,4	-8,4	4,1	-	-	11,6	-2,9
2015 II kv	-6,0	-3,0	-5,3	-3,4	-8,1	4,4	-	-	31,0	23,5
III kv	11,8	-3,4	-3,7	-9,1	-9,3	3,1	-	-	30,5	15,0
IV kv	3,2	-3,0	-4,6	-14,4	-8,4	4,1	-	-	11,6	-2,9
2016 I kv	11,4	-3,3	-3,3	-15,2	-8,4	1,9	-	-	4,6	-4,8
2015 nov	10,3	-3,4	-4,9	-11,4	-8,8	3,6	-	-	18,0	11,7
dets	3,2	-3,0	-4,6	-14,4	-8,4	4,1	-	-	11,6	-2,9
2016 jaan	3,4	-3,4	-4,4	-15,3	-8,8	3,3	-	-	5,7	7,0
veebr	10,0	-3,4	-3,5	-15,4	-9,4	3,0	-	-	8,2	-1,8
märts	11,4	-3,3	-3,3	-15,2	-8,4	1,9	-	-	4,6	-4,8
apr ⁽¹⁾	17,4	-2,8	-2,7	-15,3	-7,8	2,4	-	-	12,0	4,7

Allikas: EKP.

¹ Andmed viitavad euroala muutuvale koosseisule.

² Hõlmab keskvalitsuse hoiuseid rahaloomeasutuste sektoris ja rahaloomeasutuste sektori emiteeritud väärt-pabereid.

³ Sesoonse mõjuga kohandamata.

6. Eelarve areng

6.1. Puudujääk/ülejäak

(protsendina SKPst; vood ühe aasta jooksul)

	Puudujääk (-) / ülejäak (+)					Memokirje: esmane puudujääk (-) / ülejäak (+)
	Kokku	Keskvalitsus	Liikmesriigi valitsus	Kohalik omavalitsus	Sotsiaalkindlustusfondid	
	1	2	3	4	5	6
2012	-3,7	-3,4	-0,3	0,0	0,0	-0,6
2013	-3,0	-2,6	-0,2	-0,1	-0,1	-0,2
2014	-2,6	-2,2	-0,2	0,0	-0,1	0,1
2015	-2,1	-1,9	-0,2	0,1	-0,1	0,3
2015 I kv	-2,5	0,1
II kv	-2,4	0,1
III kv	-2,1	0,4
IV kv	-2,1	0,3

Allikad: aastaandmed – EKP; kvartaliandmed – Eurostat.

6.2. Tulud ja kulud

(protsendina SKPst; vood ühe aasta jooksul)

	Tulud						Kulud						Kapitali- kulutused
	Kokku	Jooksvad tulud				Kapitali- tulud	Kokku	Jooksvad kulud				Kapitali- kulutused	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2012	46,1	45,6	12,2	12,9	15,4	0,4	49,7	45,2	10,4	5,4	3,0	22,6	4,5
2013	46,6	46,1	12,5	12,9	15,5	0,5	49,6	45,5	10,4	5,4	2,8	23,0	4,1
2014	46,8	46,3	12,5	13,1	15,5	0,5	49,3	45,4	10,3	5,3	2,7	23,1	4,0
2015	46,6	46,1	12,6	13,1	15,4	0,5	48,6	44,7	10,2	5,2	2,4	23,0	3,9
2015 I kv	46,7	46,2	12,5	13,1	15,5	0,5	49,2	45,3	10,3	5,3	2,6	23,1	3,9
II kv	46,6	46,2	12,5	13,1	15,4	0,5	49,0	45,2	10,3	5,3	2,5	23,1	3,9
III kv	46,6	46,1	12,5	13,2	15,4	0,5	48,7	45,0	10,2	5,2	2,5	23,1	3,8
IV kv	46,6	46,1	12,6	13,2	15,4	0,5	48,7	44,8	10,2	5,3	2,4	23,0	3,9

Allikad: aastaandmed – EKP; kvartaliandmed – Eurostat.

6.3. Valitsemissektori võla suhe SKPsse

(protsendina SKPst; bilansiine jääk perioodi lõpus)

	Kokku	Finantsinstrument			Võlausaldaja			Esialgne tähtaeg		Järelejäänud tähtaeg			Vääring	Muud vääringud
		Sularaha ja hoiused	Laenud	Võla- väärt- paberid	Residendist võla- usaldajad	Mitte- resi- dendist võla- usaldajad	Raha- loome- asu- tused	Kuni 1 aasta	Üle 1 aasta	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2012	89,3	3,0	17,4	68,9	45,5	26,2	43,9	11,3	78,0	19,7	31,6	38,0	87,2	2,2
2013	91,1	2,6	17,2	71,3	46,0	26,2	45,1	10,4	80,7	19,4	32,2	39,5	89,0	2,1
2014	92,0	2,8	16,9	72,4	45,1	26,0	46,9	10,0	82,0	19,0	32,0	41,0	89,9	2,1
2015	90,7	2,8	16,1	71,7	45,7	27,5	45,0	9,4	81,3	17,8	31,8	41,1	88,6	2,1
2015 I kv	93,0	2,7	16,9	73,4
II kv	92,4	2,8	16,3	73,3
III kv	91,8	2,8	16,2	72,8
IV kv	90,8	2,8	16,1	71,8

Allikad: aastaandmed – EKP; kvartaliandmed – Eurostat.

6. Eelarve areng

6.4. Valitsemissektori võla ja SKP suhte aastane muutus ja selle põhjused¹

(protsendina SKPst; vood ühe aasta jooksul)

	Võla ja SKP suhte muutus ²	Esmane puudujääk (-) / ülejääk (+)	Eelarvepositsiooniväline võlamuutus								Intressi ja majanduskasvu vahe	Memokirje: laenuvajadus
			Kokku	Tehingud peamiste finantsvaradega					Ümberhindamis- mõju ja muud mahu muutused	Muud		
				Kokku	Sularaha ja hoiused	Laenud	Võlaväärt- paberid	Aktisia- ja inves- teerimisfondide osakud				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2012	3,4	0,6	0,0	1,0	0,3	0,3	-0,1	0,5	-1,3	0,3	2,7	5,0
2013	1,8	0,2	-0,3	-0,7	-0,4	-0,4	-0,1	0,3	-0,1	0,4	1,9	2,7
2014	0,9	-0,1	0,0	-0,2	0,2	-0,2	-0,2	0,0	0,0	0,2	1,0	2,6
2015	-1,4	-0,3	-0,8	-0,4	0,0	-0,1	-0,2	-0,1	-0,1	-0,3	-0,2	1,4
2015 I kv	0,9	-0,1	0,1	0,0	0,4	-0,1	-0,2	-0,1	0,0	0,1	0,9	2,6
II kv	-0,6	-0,1	-0,9	-1,0	-0,3	-0,3	-0,2	-0,2	0,1	0,0	0,5	1,4
III kv	-0,6	-0,4	-0,4	-0,4	0,2	-0,3	-0,1	-0,2	0,1	-0,1	0,1	1,6
IV kv	-1,3	-0,3	-0,8	-0,4	0,1	-0,2	-0,1	-0,1	0,0	-0,4	-0,2	1,3

Allikad: aastaandmed – EKP; kvartaliandmed – Eurostat.

¹ Finantskriisiga seotud valitsustevahelised laenud on konsolideeritud, v.a kvartaliandmed eelarvepositsioonivälise võlamuutuse kohta.

² Arvutatud valitsemissektori võla ja SKP suhte erinevusena vaatlusperioodi lõpus ja aasta varem.

6.5. Riigivõlakirjad¹

(võla teenindamine protsendina SKPst; vood võla teenindamise perioodil; keskmine nominaaltulustus aastas)

	Võla teenindamine eeloleva aasta jooksul ²					Keskmine järelejäanud tähtaeg aastates ³	Keskmine nominaaltulustus ⁴						
	Kokku	Põhisumma	Intress		Kokku		Bilansiline jääk				Tehingud		
			Tähtaeg kuni 3 kuud	Tähtaeg kuni 3 kuud			Ujuva intres- simääruga	Null- kupon- giga	Fikseeritud intressimääruga	Tähtaeg kuni 1 aasta	Emiteeri- mine	Tagasi- ostmine	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2013	16,5	14,4	5,0	2,1	0,5	6,3	3,5	1,7	1,3	3,7	2,8	1,2	1,8
2014	15,9	13,9	5,1	2,0	0,5	6,4	3,1	1,5	0,5	3,5	2,7	0,8	1,6
2015	14,9	12,9	4,3	2,0	0,5	6,6	2,9	1,2	0,1	3,3	3,0	0,4	1,2
2015 I kv	15,1	13,1	4,5	2,0	0,5	6,5	3,1	1,3	0,3	3,5	2,9	0,6	1,7
II kv	15,1	13,0	4,8	2,0	0,5	6,6	3,0	1,3	0,2	3,4	2,9	0,5	1,5
III kv	15,1	13,1	4,3	2,0	0,5	6,6	2,9	1,2	0,1	3,3	3,0	0,4	1,4
IV kv	14,9	12,9	4,3	2,0	0,5	6,6	2,9	1,2	0,1	3,3	3,0	0,4	1,2
2015 nov	15,6	13,6	4,5	2,0	0,5	6,6	2,9	1,2	0,1	3,3	3,0	0,4	1,4
dets	14,9	12,9	4,3	2,0	0,5	6,6	2,9	1,2	0,1	3,3	3,0	0,4	1,2
2016 jaan	15,1	13,2	5,4	2,0	0,5	6,6	2,8	1,2	0,1	3,3	3,0	0,3	1,2
veebr	15,4	13,5	4,9	1,9	0,5	6,6	2,8	1,2	0,0	3,2	3,0	0,3	1,2
märts	15,6	13,7	4,8	1,9	0,5	6,6	2,8	1,2	0,0	3,2	2,8	0,3	1,1
apr	15,0	13,2	4,2	1,9	0,5	6,8	2,7	1,2	0,0	3,2	2,8	0,4	1,3

Allikas: EKP

¹ Nimiväärtuses, ei ole valitsemissektori siseselt konsolideeritud.

² V.a tulevased maksed võlaväärtpaberitelt, mis ei kuulu veel tasumisele, ning ennetähtaegsed tagasiostud.

³ Järelejäanud tähtaeg perioodi lõpus.

⁴ Bilansiline jääk perioodi lõpus; 12 kuu keskmine tehingute maht.

6. Eelarve areng

6.6. Eelarve areng euroala riikides

(protsendina SKPst; vood ühe aasta jooksul ja bilansiline jääk perioodi lõpus)

	Belgia 1	Saksamaa 2	Eesti 3	Irimaa 4	Kreeka 5	Hispaania 6	Prantsusmaa 7	Itaalia 8	Küpros 9	
Valitsemissektori eelarve puudujääk (-) / ülejääk (+)										
2012	-4,2	-0,1	-0,3	-8,0	-8,8	-10,4	-4,8	-2,9	-5,8	
2013	-3,0	-0,1	-0,2	-5,7	-13,0	-6,9	-4,0	-2,9	-4,9	
2014	-3,1	0,3	0,8	-3,8	-3,6	-5,9	-4,0	-3,0	-8,9	
2015	-2,6	0,7	0,4	-2,3	-7,2	-5,1	-3,5	-2,6	-1,0	
2015 I kv	-3,2	0,4	0,5	-3,4	-4,3	-6,0	-3,9	-2,9	-0,2	
II kv	-3,1	0,4	0,6	-2,5	-4,7	-5,4	-4,0	-2,9	-0,4	
III kv	-2,9	0,9	0,7	-1,9	-4,4	-5,3	-3,9	-2,6	-0,9	
IV kv	-2,6	0,7	0,4	-2,3	-7,2	-5,1	-3,5	-2,6	-1,0	
Valitsemissektori võlg										
2012	104,1	79,6	9,5	120,1	159,6	85,4	89,6	123,3	79,3	
2013	105,2	77,2	9,9	120,0	177,7	93,7	92,4	129,0	102,5	
2014	106,5	74,7	10,4	107,5	180,1	99,3	95,4	132,5	108,2	
2015	106,0	71,2	9,7	93,8	176,9	99,2	95,8	132,7	108,9	
2015 I kv	110,8	74,4	10,0	104,6	170,5	100,2	97,6	135,4	107,5	
II kv	109,4	72,6	9,9	101,6	169,4	99,8	97,8	136,0	110,7	
III kv	108,9	72,0	9,8	98,3	171,8	99,7	97,1	134,5	110,2	
IV kv	106,0	71,2	9,7	93,8	176,9	99,2	96,1	132,7	108,9	
	Läti 10	Leedu 11	Luksemburg 12	Malta 13	Madalmaad 14	Austria 15	Portugal 16	Sloveenia 17	Slovakkia 18	Soome 19
Valitsemissektori eelarve puudujääk (-) / ülejääk (+)										
2012	-0,8	-3,1	0,3	-3,5	-3,9	-2,2	-5,7	-4,1	-4,3	-2,2
2013	-0,9	-2,6	0,8	-2,6	-2,4	-1,3	-4,8	-15,0	-2,7	-2,6
2014	-1,6	-0,7	1,7	-2,0	-2,4	-2,7	-7,2	-5,0	-2,7	-3,2
2015	-1,3	-0,2	1,2	-1,5	-1,8	-1,2	-4,4	-2,9	-3,0	-2,7
2015 I kv	-1,9	-0,7	1,1	-2,4	-2,1	-2,2	-7,1	-4,6	-2,9	-3,5
II kv	-2,1	0,4	1,3	-2,0	-2,1	-2,2	-6,4	-4,5	-2,9	-3,1
III kv	-2,1	0,1	1,2	-1,7	-2,0	-2,5	-3,1	-4,1	-2,6	-3,0
IV kv	-1,3	-0,2	1,2	-1,5	-1,8	-1,2	-4,4	-2,9	-3,0	-2,7
Valitsemissektori võlg										
2012	41,4	39,8	22,0	67,5	66,4	81,6	126,2	53,9	52,4	52,9
2013	39,1	38,8	23,3	68,6	67,9	80,8	129,0	71,0	55,0	55,5
2014	40,8	40,7	22,9	67,1	68,2	84,3	130,2	81,0	53,9	59,3
2015	36,4	42,7	21,4	63,9	65,1	86,2	129,0	83,2	52,9	63,1
2015 I kv	35,6	38,0	22,3	68,6	69,3	85,3	130,2	82,0	54,4	60,5
II kv	35,3	37,6	21,7	67,2	67,1	86,4	128,4	81,0	54,7	62,3
III kv	36,4	38,1	21,5	66,0	66,2	86,4	130,3	84,4	53,9	61,0
IV kv	36,4	42,7	21,4	63,9	65,1	86,2	129,0	83,2	52,9	63,1

Allikas: Eurostat.

© Euroopa Keskpank, 2016

Postiaadress 60640 Frankfurt am Main, Saksamaa
Telefon +49 691 3440
Koduleht www.ecb.europa.eu

Käesolev ülevaade on valminud EKP juhatuse vastutusel. Tõlked koostatakse ja avaldatakse liikmesriikide keskpankade poolt.

Kõik õigused on kaitstud. Taasesitus õppe- ja mitteärilistel eesmärkidel on lubatud, kui viidatakse algallikale.

Käesolevas väljaandes sisalduvad statistilised andmed on esitatud seisuga 1. juuni 2016.

ISSN 2363-3476 (elektroniline versioon)